

Ob kombinatu še zadruga

Potem ko so pogajalci dosegli sporazum, je s 1. avgustom začela poslovati Kmečka zadruga Krško, ki je prevzela 30 odst. premoženja M-Agrokombinata, ki ostaja

KRŠKO - Po dolgotrajnih pogajanjih med krškimi Mercatorjevimi Agrokombinatom in pobudniki za ustanovitev zadruge je s 1. avgustom letos začela poslovati Kmečka zadruga Krško, katere direktor je Franc Česnovar. Obe pogajalski strani zdaj zatrjujejo, da sta dosegli sporazum glede spornih vprašanj in da bosta poslovno sodelovali.

Kmečka zadruga Krško je dobila okrog 30 odst. premoženja M-Agrokombinata, in sicer je prevzela klet v Leskovcu, hladilnico v Žadovinku, upravno stavbo s trgovino v Krškem, trgovino v Velikem Podlogu, Leskovcu, na Raki in v Velikem Trnu, del trgovine v Veliki vasi, staro odkupno skladišče na Vidmu in vinogradniško posestvo Srečič. V zadrugo je prešlo tudi 115 delavcev M-Agrokombinata. Kmečka zadruga Krško, ki bo združevala različne dejavnosti, je povezala v eno pet prejšnjih specializiranih združenj, in sicer živinorejsko, prašičerejsko, vinogradniško in sadjarstvo ter splošno.

Po sklenitvi sporazuma M-Agrokombinat-Kmečka zadruga, s katerim se je zadruga oblikovala, je prenehala veljati t. i. rezervacija za M-Agrokombinat, se pravi prepoved

razpolaganja s kombinativnim premoženjem, ki so jo uveljavili združniki, da so se lahko pogajali o delitvi premoženja.

M-Agrokombinat, sicer zmanjšan za združni delež, bo posloval še naprej in ostaja del poslovnega sistema Mercator. V kombinatu ostaja dosedanja vodilna ekipa z direktorjem Ivanom Kozoletom na čelu.

REPUBLIKA - MAČEHA KOČEVSKI

KOČEVJE - O odnosu Republike Slovenije do kočevske občine so razpravljali na ponedeljkovi razširjeni seji predsedstva občinske skupščine. Ugotovili so: da gre za mačehovski odnos do občine, da republika veliko jemlje in malo vrača, da za razvoj Kočevske kljub obljubam ni naredila kaj posebnega in nudila nobene pomoči ali pa le majhno pri reševanju gospodarstva in nezaposlenosti pri urejanju cest, pri reševanju zapletov zaradi meje na Kolpi in Čabranki, da je kočevska občina najbolj prizadeta z ustanovitvijo sklada kmetijskih zemljišč in gozdov itd. Celo vabilo, naj bi občino obiskal predsednik vlade dr. Janez Drnovšek s sodelavci, da bi se v občini seznanil s težavami in skupno poiskali možnosti za njihovo rešitev, ni pomagalo, zato so sklenili, da bodo predsedniku Drnovšku ponovno pisali in ga spomnili, da ima država do Kočevske tudi določene dolžnosti, predvsem pa naj bi nadaljevali z ureditvijo tistega, kar je bilo prekinjeno po padcu vlade Lojzeta Peterleta. Več o seji prihodnjic.

Z VLAKOM 40 ODS. CENEJE

LJUBLJANA - Za obiskovalce jesenskega mednarodnega velesajma, ki bo od 13. do 19. septembra v Zagrebu, so Slovenske železnice pripravile posebno ugodnost, ki potnikom omogoča 40-odstoten popust za vožnjo na sajem. Popust velja za 1. in 2. razred vseh vrst vlakov razen za InterCity vlak Arena. 40-odstotni popust za potovanje z vlakom so Slovenske železnice namenile tudi obiskovalcem mednarodnega obrtnega sejma, ki bo od 10. do 18. septembra v Celju.

Slovenske železnice

• Osnovanje Kmečke zadruge Krško in delovanje M-Agrokombinata so podrobneje pojasnili na nedavni tiskovni konferenci. Tu so med drugim povedali, da se zadruga krepi tudi po številu članov, ki jih bo po pričakovanih konec tega meseca že okrog 300. Zadruga stran misli, da je "na startu" v podrejeni vlogi, češ da začneta znova, medtem ko naj bi kombinat že imel uhojene tržne poti. M-Agrokombinat je na srečanju z novinarji napovedal okrepitev preostalih proizvodnih programov, pri čemer naj bi k dobri pridelavi pomagal tudi namakalno oroševalni sistem, ki je prvi v Posavju in na Dolenjskem in ga bodo predali namenu v kratkem.

Tako zadruga kot kombinat napovedujeta razvoj svojih dejavnosti. Kot kaže, ne bo šlo za delitev dela, ampak za hudo konkurenco, če ne drugje, v prašičereji in sadjarstvu. M. LUZAR

DEŽ ZOPER NEBESA - Asfaltna preproga, ki so jo položili 2 km te vinske ceste od Kamnja do Homa oz. Nebes, je kljub kislemu vremenu v soboto vendarle privabil v vinske gorice, posebej v bližino Brarjevih, nekaj sto ljubiteljev cvička in druge domače kapljice, vola na žaru, ki so ga spekli kuharji Emonnih "kraljevih mesnin", in še česa. Vse, ki so prihajali je že na začetku vinske ceste, kot se spodobijo, pričakal sodček s Petrovin rozejem. Sentruperski župnik Janez Vidic je imel mašo za dobro leto, pel je moški pevski zbor Tabor iz Cerknice. Na križišču je župnik Vidic blagoslovil križ, ki ga je naredil Matevž Ramovš. Ljubljancem Peter Letnar se je v imenu lastnikov vikendov in zidanic zahvalil gradbenemu odboru na čelu s predsednikom Petrom Brarjem (na sliki desni) in mu, podobno kot traserju Francu Majcnu, izročil zlatnik firme Norik in knjigo o Furlaniji v začetku 17. stoletja. Te knjige so prejeli še Dominik Povše, Tone Lokar in Jože Bučar. (Foto: P. Perc)

• Med vsemi našimi aferami zadnja, svinjska, še najmanj smrdi.

Bo ob Kolpi kdaj več reda?

Komisija za kampe si je ogledala obrežje Kolpe - Veliko divjega kampiranja in onesnaževanja

ČRNOMELJ, METLIKA - Komisija za kampe v združenju za gostinstvo in turizem pri Gospodarski zbornici Slovenije si je avgusta ogledala kampe ob Kolpi v Beli krajini. Njene ugotovitve lahko veliko pripomorejo k temu, da bodo Belokranjci prihodnje leto pričakali turiste bolj pripravljeni in predvsem z bolj urejenimi kampi. Že letos je bil namreč obisk zlasti slovenskih gostov zelo velik, zato je ob Kolpi zrastle veliko nelegalnih šotiršč brez ustreznih sanitarij in gostinske ponudbe.

Ob takšnem neredu so se nekateri "znašli" in ponudili pijačo v improviziranih prikolnicah, ob tem pa niso izpolnjevali osnovnih pogojev za nudenje hrane in pijače. Medtem ko v Črnomlju zatrjujejo, da je še veliko ovir pri urejanju te problematike, zlasti pa bo potrebno sprejeti še nekaj odlokov, so v Metliki pričrni, da veliko dokumentov že imajo, le spoštovati bi jih morali.

Sicer pa so Ivanu Madroniču iz Prelesja, ki razvija kmečki turizem, predlagali, naj pridobi idejni projekt za celotno ponudbo. Za kamp v Vinici je komisija ugotovila, da je lepo vzdrževan, vendar bi morali povečati sanitarije. Imeti bi moral organizirano tudi stalno službo za sprejemanje gostov ter več električnih priključkov. V Adlešičih so ljudje kampirali ilegalno in onesnaževali okolico, kar

V soboto shod dolenjskih krvodajalcev

40 let krvodajalstva

NOVO MESTO - Občinske organizacije Rdečega križa iz občin Črnomelj, Trebnje in Novo mesto se ob praznovanju letošnjega jubileja 40-letnice prostovoljnega in anonimnega krvodajalstva, pripravljajo na doslej največje skupno srečanje krvodajalcev, ki bo v soboto, 11. septembra, ob 15. uri na jasi v Dolenjskih Toplicah. Na srečanju ne bo krvodajalcev jubilaritov iz občine Metlika, ki bodo srečanje pripravili kasneje.

Letos prvič so vse tri organizacije izdale Bilten z imeni vseh 1886 krvodajalcev, prejemnikov letošnjih priznanj. Tudi letos bodo tako kot že vrsto let nazaj pogostili le krvodajalce, ki kot darovalci v letošnjem letu praznujejo okrogle jubileje. Vsem bi bilo na osrednji slovesnosti v Dolenjskih Toplicah nemogoče podeliti priznanja, zato jih bodo podeljevali na praznovanjih in ob drugih priložnostih v krajevnih organizacijah Rdečega križa. Na osrednji prireditvi bodo podelili le najvišja priznanja in diplome. Od krvodajalcev jih bodo prejeli: Ljubo Rabič iz

• Organizatorji proslave vabijo na srečanje krvodajalcev jubilaritov in druge krvodajalce pa tudi vse, ki bi to želeli postati. Po kulturnem programu, slavnostnem govoru Igorja Bavčarja, podeljevanju priznanj bo srečanje. Za zabavo bo igral ansambel Henček. Avtobusni prevozi bodo organizirani na naslednjih relacijah: iz Vinice ob 13. uri, iz Črnomlja (restavracija Grad) in Semiča ob 13.30 uri. V občini Novo mesto bodo organizirani štirje avtobusi: prvi bo iz Otočca krenil ob 12.50 in ustavil v Šmarjeti ob 13. uri, v Škocjanu ob 13.10, Sentjerneju ob 13.30, Orehoviču ob 13.40, Mokrem polju ob 13.50 uri, Ratežu ob 14. uri, Slatniku ob 14.10 in v Novem mestu ob 14.20 uri; drugi bo odpeljal iz Stopič ob 13. uri, v Dolžu ob 13.20, v Podgradu ob 13.40 in v Novem mestu ob 14.10; tretji avtobus bo ob 13.35 odpeljal iz Mirne Peči, ob 13.40 uri bo pri gostilni Drenik v Bršljuni, ob 13.50 v Prečni, ob 14. uri v Straži. Iz občine Trebnje bo avtobus odpeljal ob 13.10 iz Stategberga, ob 13.15 bo na Trebelnem, ob 13.30 v Mokronogu, ob 13.15 na Puščavi, ob 13.40 v Prelesju, ob 13.45 v Sentrupertu, Slovenski vasi in Mirni, ob 13.50 v Trebnjem pred občino, ob 13.55 v Veliki Loki, ob 14. uri pri Štefanu, ob 14.20 v Dobruču in v Žužemberku, ob 14.25 na Dvoru in ob 14.30 v Soteski.

Novoga mesta za 100-krat darovano kri, Janez Mavsar iz Črnomlja za 70-krat darovano kri in Peter Semrov z Mirne za 80-krat darovano kri. Podelili bodo tudi 74 priznanj za delo na področju krvodajalstva. Najvišje republiško odlikovanje bosta letos prejela Transfuzijski oddelek novomeške bolnišnice in Dolenjski list. J. P.

naša anketa

Živeti z vladno pomočjo

Letošnja suša je po mnenju poznavalcev naredila v kmetijstvu veliko več škode kot lanska in po prvih ocenah znaša približno 35 milijard tolarjev. Ta naravna nesreča je že zaposlila tudi slovensko vlado. Slednja je sklenila, da bo namenila kmetijstvu 1,9 milijarde tolarjev. Slovenija bo s tem denarjem med drugim kupila v tujini ječmen in koruzno silažo, del teh sredstev, 200 milijonov tolarjev, bo dala občinam, ki so bile zaradi suše ob več kot 8 odst. družbenega premoženja. Kmetovalci, ki so utrpeli največje škode, bodo deležni subvencij pri nakupu krme in vračilu najetih kreditov. Kmetje bodo nekaj časa oproščeni plačevanja dajatev iz prihodka od kmetijske dejavnosti. Preden bo kmetijstvu namenjena državna denarna podpora našla končnega naslovnika, bo verjetno minilo precej časa.

JANEZ HUMLIJAN, strojni ključavničar z Boldraža pri Metliki: "Imam nasad breskev in jablan ter vinograd. V mlajših nasadih je škoda zaradi suše bolj opazna že sedaj, v starejših pa najbrž v prihodnjih letih. Za zalivanje sem vodo vozil iz 4 km oddaljene Kolpe. Pomoč vlade je obliž. Dobil ga bo tisti, ki bo bolj stokal. Sicer pa bi morali graditi namakalne sisteme. Problem namakanja ne bo moč rešiti politično, ampak bi morala imeti glavno besedo stroka."

ANDREJ FABJAN, inž. agronomije s Stražanske Vrha pri Črnomlju: "Menim, da je suša v črnomaljski občini naredila za petino več škode kot kažejo uradni podatki. Morali bi upoštevati, da je pridelek tudi slabše kakovosti, ne le manjši. To lahko ugotovimo po meritvah sladkorja v svojem vinogradu. Belokranjci smo očitno pri prikazovanju škode preveč skromni, zato je vprašanje, koliko denarja bomo dobili. Seveda bi morali pri suši začeti s preventivo."

FRANC ŠKUFCA, predsednik sveta KS Žužemberk: "Območje Suhe krajine je bilo med vsemi v Sloveniji najbolj prizadeto zaradi suše. Iz republike se ni še nihče oglašil in pozanimal, kako je z našimi poljščinami in pašo. Imamo uničenega 70 odstotkov pridelka in že sedaj vemo, da bo moral krajinski kmet sušo prenesti na svojih plečih. Sprašujem se, kako bo v prihodnje, saj nam obljublja večjo sušo. Bo naša Suha krajina prva slovenska puščava?"

JANKO DEBELJAK, kmetijski svetovalec iz Ribnice: "Po prvi oceni je v občini letos največ škode na travniku, silažni koruzi in sadju. Zaradi posledic lanske suše smo kmetom razdelili 812 ton koruze v zrnju, kupljene za republiška in občinska sredstva, in nekaj ječmena, kupljenega za občinska sredstva. Podobno pomoč pričakujemo tudi letos, a bi bilo boljše, če bi vsaj dobili beljakovinsko hrano. Pomoč naj bi dobili vsaj večji rejci."

JANEZ ŽLINDRA, direktor M-KG Kočevje: "Cenimo prizadevanja vlade in ministrstva pri odpravi posledic suše. Predvideni denar ne bo zadostel niti za pokrivanje stroškov in zmanjšane proizvodnje, kaj šele za kritje izpada dohodka. Zato menimo, da bi morali sprejeti vsaj take ukrepe, ki bi preprečili klanje živine, drugače bomo posledice letošnje suše čutili še vrsto let. Škoda po suši je treba upoštevati ne glede na sektor lastništva."

IVAN KOZOLE, direktor M-Agrokombinata Krško: "Po prvih, nedokončnih ocenah imamo zaradi suše za 282 milijonov tolarjev neposredne in posredne škode. Že lani je bilo 200 milijonov škode in vse to bo podjetje težko preneslo. Od države pričakujemo, da bo pomoč razdeljevala enotno ne glede na sektor lastništva. Najučinkovitejši bi bilo, če bi vlada pomagala z znižanjem ali odpisom dajatev ter z regresiranjem pri prizadeti proizvodnji."

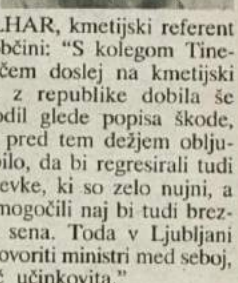
ANA KLEMENČIČ, svetovalka za kmetijstvo v občini Brezice: "Dokončne ocene škode zaradi suše še ni. Ponekod je bila poleg suše tudi toča, tako da je škoda v kmetijstvu in občini velika. Prijav o škodi še ne zbiramo, ljudje pa že sprašujejo, kakšna bo pomoč kmetijstvu. Kmetje bi bili najbolj zadovoljni, če bi bila pomoč v denarju. Toda zaenkrat še ne vemo, kaj pripravlja slovenska vlada. Čutimo se prizadete, ker je vedno v ospredju škoda v Prekmurju."

IVAN KELHAR, kmetijski referent na sevniki občini: "S kolegom Tinetom Zupančičem doslej na kmetijski referat nisva z republike dobila še nobenih navodil glede popisa škode, čeprav so jih pred tem dejjem obljubili. Prav bi bilo, da bi regresirali tudi prezimne dosevke, ki so zelo nujni, a tudi dragi. Omogočiti naj bi tudi brezcarinski uvoz sena. Toda v Ljubljani se morajo dogovoriti ministri med seboj, da bo pomoč učinkovita."

JOŽE STARIČ, kmet iz Radne vasi: "Moti me, ko slišim, da govorijo, kot da pri nas ne bi bilo suše. Pri nas je zelo različno prizadela posamezne parcele; še največ je škode na pašnikih, travnikih in strniščnih posevkih. Drugi odkos je bil še dokaj dober, tretjega pa skoraj ni. O pomoči nas ni še nihče obvestil. Bojim se, da se bo ponovila lanska zgodba ob suši, ko smo koruzo nekateri še dobili, umetna gnojila pa le nekateri."

je moč priti do kampa le s prečkanjem slovenskega mejnega prehoda, kar je za turiste in tudi domačine zelo moteče. Morali bi zgraditi nadomestno cesto za kamp. M. B.-J.

Ljubljansko pismo

Nova oblast pomaga istim, kot je stara

Velik vprašaj na novo stanovanjsko politiko

LJUBLJANA - Črnomeljci v Sloveniji so imeli do 9. julija možnost, da svojo črno gradnjo prijavijo in si tako zagotovijo dvoje: morebitno legalizacijo gradnje v prihodnosti - če jo bodo dovoljevali urbanistični načrti - zlasti pa, da jim ne bo potrkal na vrata buldožer - v spremstvu policistov. Pa se jih večina za to grožnjo ni zmenila in je vlada za tri mesece odložila rok za vplačilo predpisane depozita.

Za zamrznitev (moratorij) rušenja je treba vplačati najmanj 150.000 tolarjev depozita, v praksi pa še precej več, saj se višina depozita ravna po "črni" kvadratnih metrih. Črne gradnje je do 7. julija prijavilo več kot tri tisoč lastnikov v Sloveniji zgrajenih ne-premičnin, kar je - po oceni ministrstva za okolje - tretjina domnevnih črnomeljskih. Ti so v Stanovanjski sklad Republike Slovenije, kamor se stekajo depoziti, vložili blizu 700 milijonov tolarjev, kar pomeni, kot je dejal Miha Jazbinšek, minister za varstvo okolja, da so "ljudje zavedo vzeli resno". Vendar je treba tudi vedeti, da so vplačali depozit predvsem

tisti, ki so imeli denar - in so ga vedno imeli tudi doslej.

Vlada je, kot rečeno, dosegla podaljšanje roka plačila depozita za tri mesece, socialno šibkejši pa naj bi ga plačali celo v dveh obrokih. Vendar je tudi po 9. juliju odziv črnomeljskih na podaljšanje moratorija slab: v večini občin jih lahko preštejejo na prste. Med tistimi, ki se še niso oglašili na občini, je nedvomno nekaj spekulativcev, veliko pa je tudi tistih, ki ne morejo zbrati dovolj denarja za depozit.

Vsaj za razmislek pa velja zastaviti še nekaj vprašanj v zvezi z novo stanovanjsko politiko. Kako si razlagati, kako povezati naslednja dejstva?

Prvo: Zakaj "diskontna" razprodaja družbenih stanovanj? V zadnjih dveh letih so različne slovenske vlade (v katerih pa ves čas sedi minister Jazbinšek) ponudile napredaj in tudi razprodale družbena stanovanja imetnikom stanovanjske pravice le za desetino tržne vrednosti. Kolikor je mogla, je Drnovškova vlada ustregla tudi stanovalecem v nacionaliziranih stanovanjskih hišah (predlagala je spremembo stanovanjskega zakona v njihovo korist) - da bi jim materialno ne okrnila statusa imetnika stanovanjske pravice. Z eno besedo: nova oblast je pomagala vsem, ki jim je pomagala že prejšnja "boljševiška", s tem da jim je dodelila status imetnika stanovanjske pravice in družbeno, nacionalizirano, kadrovsko, vojaško, službeno, socialno ali še kakšno drugo, to je napol zastojkarsko stanovanje.

In še drugo: kje je denar od dohodkov vseh zaposlenih, ki so ga dolga leta vplačevali v "stanovanjski sklad"?

VINKO BLATNIK

kmetijstvo

TRAKTORIST KOLARIČ JE ZMAGAL

KOČEVJE, RIBNICA - Na republiško tekmovanje traktoristov, ki bo 25. septembra, sta se z območja Zahodne Dolenjske, se prvi iz kočevske in ribniške občine ter Velikih Lašč in okolice, uvrstila prvi in drugi z med-občinskega tekmovanja prvi Slavko Kolarič in Dušan Zobec, oba traktorista M-KG Kočevje. Tretji je bil Robert Marolt iz ribniške občine. Najboljši trije so prejeli pokale, denarne nagrade 15.000, 10.000 oz. 5.000 tolarjev in priložnostne nagrade. Skupno se je tekmovanje - bilo je 28. avgusta v Kočevju - udeležilo 16 tekmovalcev, ki so se pomerili tudi v spretnostni vožnji. Tudi v spretnostni vožnji je bil najboljši Slavko Kolarič, drugi je bil Slavko Praštalo, oba iz M-KG Kočevje, tretji pa Peter Marolt iz KZ Ribnica. Najboljši trije so prejeli priložnostne nagrade.

Z NOVOMESKE TRZNICE

Cena paprike je v tem tednu že nekoliko poskočila. Ta tržni petek so v dvajsetkilogramskih vrečah ponujali po 60 tolarjev kilogram. Rdeča paprika je po 200 tolarjev. Ostale cene: jabolka 70 do 90, paradiznik 90, breskve 160, orehi 1000, jajca 15, koren 140, kumarice za vlaganje 150, krompir 50, radič 250, pesa 120, fižol 500, grozdje 200, slive 120, slivovka 400, maline 160, česen 400, sirček 150, smetana 400, črna redkev 100, domača kokoš 600 tolarjev kilogram. Pri Sadju in zelenjavi je bila cvetača 152, hruške 109, limone 121, česen 350, solata 170, paprika 80, pomaranče 120, čebula 118 tolarjev. Deladini je ponujal grozdje po 180, hruške po 150, papriko po 80, jagode 350, solato 200, lubenice 50, zelje 80, krompir 40, čebulo 70 in korenček po 130 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotni redni tedenski sejmišča so prodajalci pripeljali 186 do tri mesece starih in 63 starejših prašičev. Prvih so prodali 94 po 240 do 270 tolarjev, drugih pa 27 po 180 do 220 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Še madžarki in avstrijke

Slovenija pridelava, kot je znano, skoraj pol premalo krušnega žita in je po odstotku samooskrbe med zadnjimi v Evropi. Pomen pridelovanja pšenice pa tudi ječmena, rži in tritikale se torej povečuje, ne nazadnje tudi zato, ker ozimno žito do poletne vročine zapusti njivo in tako lažje uide suši kot druge poljščine. Tako nas je poučilo tudi letošnje katastrofalno sušno leto. Pridelek pšenice je še bolj kot od naravnih razmer odvisen od agrotehnike in izbora sort. Sortni izbor za bližnjo jesensko setev obsega več sort kot prejšnja leta, ob priznanjih, že preizkušenih in priporočenih sortah svetuje Kmetijski inštitut Slovenije, naj bi sejali še dve madžarki in tri avstrijske sorte. V večletnih poizkusih so te sorte dale dobre rezultate. Sortni izbor obsega skupno 13 sort, ki pa niso vse primerne za vsa pridelovalna območja. Za Dolenjsko, Posavje in Belo krajino so priporočene vse razen sort žitarka in pitoma, ki se obneseta predvsem v vzhodni Sloveniji. Pri izboru najboljših sort niso upoštevali samo pridelka, marveč tudi sorte lastnosti, ki so pomembne z obratovskega vidika. Gre predvsem za ranost sorte, dolžino slame ter njeno obstojnost proti poleganju, odpornost proti vse nevarnejšim glivičnim boleznim itd. Iz sortnega izbora povzemamo, da so za naše kmetije priporočene naslednje sorte: ana, džerdanka, marija, zagi 87, zrinka, dvanaesta in žitarka, novi madžarki sorti GK pinka in GK oršeg ter tri avstrijske sorte: ikarus, julius in hubertus. Medtem ko sta madžarki sorti srednje nizki, so avstrijske sorte visoke, pozne in pevice, kar pomeni, da dajejo dobro moko za kruh in pecivo. Žal so precej občutljive za pepelasto plesen. In še sortni izbor za druge vrste žita: med sortami ozimnega ječmena so za naše kraje priporočene sorte robur, plasant, alpha, rex in sladoran, poleg njih pa še ozimna rž danko in ozimna tritikala clerical, ki je primerna tudi za setev na slabših zemljiščih ob gozdu, kjer dela škodo divjad, kar je v naših krajih pogosto.

Inž. M. L.

Živinoreja vendarle napreduje

To je pokazala razstava govedi rjave pasme v Metliki - Dobra spodbuda

METLIKA - Po 40 letih je bila minulo nedeljo v Metliki zopet razstava govedi rjave pasme, ki jo je v sodelovanju z novomeško enoto Kmetijskega zavoda iz Ljubljane pripravilo metliško govedorejsko društvo. V metliški občini prav živinoreja predstavlja glavno kmetijsko dejavnost, vendar se je načrtno rejsko delo začelo šele po letu 1980, ko so pričeli z A kontrolo, v katero je danes vključenih 27 odst. krav.

Kot je ob otvoritvi razstave dejal predsednik občinske skupščine Branko Matkovič, se le malokatera občina lahko pohvali s takšno pozor-

ČOPKI PRVO MEŠTO - Med kravami se je na razstavi govedi v Metliki najbolje odrezala Čopka Jožeta Hlebca iz Boršta, ki pa ni bila edina nagrajenka iz njegovega hleva. Vendar se Čopka sploh ni zavedala svojih sposobnosti, saj sta jo morala gospodar in njegov sin Jože kar trdo prijeti, da ji je direktor kmetijske zadruge Stane Bajuk lahko kot zmagovalki nataknil zvonec. (Foto: M.B.-J)

ČEZ MEJO LE ZDRAVSTVENO PREGLEDANE RASTLINE

LJUBLJANA - V avgustu je začela veljati uredba vlade Slovenije o ustanovitvi mejnih postaj za zdravstveni nadzor rastlin, ki jih uvozimo v našo državo. Tako kot za živali velja tudi za rastline pravilo, da morajo biti pri prehodu meje zdravstveno pregledane, to pa šteje v sklop ukrepov za preprečevanje širjenja bolezni in škodljivcev. Za zdravniški pregled rastlin je seveda treba plačati pristojbino, ki je odvisna tudi od teže pošiljke in časa prenosa čez mejo. Zunaj delovnega časa in ob dela prostih dnevih je dvakrat večja od običajne. Na našem območju so z uredbo ustanovljene mejne postaje za zdravstveni nadzor rastlin v Metliki, Dobovi in na Obrežju.

SEPTEBRSKO MLEKO PO 30,10 TOLARJA

LJUBLJANA - V skladu z dogovorom po junijski protestni zapori mejnih prehodov, da bo v septembru odkupna cena mleka dosegla 80 odst. pridelavnih stroškov, ki jih na modelnih kmetijah ugotavlja Kmetijski inštitut Slovenije, je vlada povečala septembrsko odkupno ceno mleka na 30,10 tolarja, kar je 5,6 odst. več, kot je znašala avgustovska cena. Dovolila je tudi dvig maloprodajnih cen za 6,2 odst.

MIHAELOV SEJEM V MENGŠU

MENGŠ - V tem kraju želijo obnoviti tradicijo Mihaelovega sejma, ki je bil nekdanj zelo znan. Vabijo živinorejce in obrtnike, naj na sejmu, ki bo 2. in 3. oktobra, pokažejo svojo živino in izdelke. Informacije in prijave zbirajo v uradu KS Mengeš do 20. septembra (tel. in faks: 737-081).

Novi sorti za obnovo kmečkih sadovnjakov

Retina in rewena shajata z manj škropljenja

Na "nebu" sodobnih sort jabolk, ki so ponos žlahtniteljev, sta zažareli dve novi zvezdi: poletna namizna sorta retina in zimska sorta rewena, ki se odlikujeta predvsem po odpornosti proti škrlupu in jabolčni plesni ter sta zavoljo tega bolj primerni za integralno pridelavo, kot imenujemo pridelavo s kar najmanjšo porabo kemičnih pripravkov. Vzgojili so ju v znanem sadjarskem inštitutu v Pillnitzu (Dresden) in bosta, upajamo, kmalu dosegljivi tudi našim sadjarjem.

Sorta retina je pozna poletna namizna sorta jabolk z izenačenimi, podolgovatimi, velikimi temnordečimi plodovi, ki so prijetnega sladkokiselkastega okusa. Dozori v začetku septembra in zdrži mesec dni. Nastala je z večkratnim križanjem, zgodaj zarodi in daje srednje velik pridelek. Proti že omenjenima boleznima je tako odporna, da za enako zaščito pred boleznimi potrebujemo le še petino običajne količine fungicidov.

Podobne odlike ima tudi rewena, ki jo lahko gojimo celo brez uporabe fungicidov in je zato priporočljiva za obnovo kmečkih sadovnjakov, ki zdaj povečini tako žalostno propadajo. To je rdeče obarvana zimska sorta, ki je užitno zrela od novembra do februarja, njeno drevo pa je šibke rasti, s položno rastočimi ogradnimi vejami. Dobro prenaša tudi pomladansko pozebo, plodovi pa so srednje veliki, podolgovati do okrogli, rdeči in gladki. Ne bi smela manjkati v nasadih odpornih sort. (Erwerbobstbau 3/93)

nostjo kmetijskega ministrstva kot metliška, bodisi da gre za melioracije, popravila poljskih poti, namakanje ali predvideno zaščito steljnikov. Predstavniki rejcev Anton Pezdirc s Krasinca je poudaril, da kljub slabemu zaslužku drži rejce pokonci upanje na boljše čase, razstave, kakršna je bila tokratna, pa bodo pripomogle k razcvetu živinoreje.

Inž. agronomije Alojz Zupančič iz novomeške enote Kmetijskega inštituta je pohvalil vse boljše rejsko delo v metliški občini. Ponekod je celo na zavidljivi ravni, saj imajo nekatere krave v eni laktaciji celo po 6.000 kg mleka. Prav z razstava-

Med kravami se je najbolje odrezala Čopka Jožeta Hlebca iz Boršta, ki je dala v povprečju v šestih laktacijah po 4.744 kg mleka s 3,72 odst. toščice. Druga je bila Biza Jožeta Žnidaršiča iz Kapljišč, tretja Muca, prav tako iz hleva Jožeta Hlebca. Najboljše prvesnice imajo v hlevih: Anton Starešinič in Peter Pezdirc, oba s Krasinca, ter Ivan Štefanič iz Kapljišč. Najbolje ocenjeni telci sta bili Sava Petra Pezdirc s Krasinca in Drina Antona Kralja iz Boršta.

mi, ki naj bi bile v prihodnje vsaj vsakih tri do pet let, naj bi po njegovem mnenju spodbujali rejce in med njimi ustvarjali tekmovalnost. Sicer pa so z razstavo v Metliki želeli po Zupančičevih besedah spodbuditi tudi črnomaljske rejce, ki so tako po organiziranosti kot tudi v rejskem delu slabši od metliških. M. BEZEK-JAKŠE

V KOČEVJE ZLATA MEDALJA ZA ČREDO

KOČEVJE - Na sejmu v Gornji Radgoni se je kočevsko podjetje Mercator-Kmetijsko gospodarstvo s svojimi enotami kar dobro izkazalo. Tako je prejelo zlato medaljo za kolekcijo petih krav in petih telet, ki so na paši na ekstenzivnih površinah na Kočevskem, in sicer na območju Rajndola. Kočevski kmetijski pa so bili uspešni tudi na kmetijskem živilskem delu tega sejma, saj so prejeli tri medalje za prikazane mesne izdelke, in sicer za krakovsko salamo, pasteto in pizzo narerek. Priznanji pa so prejeli kočevski kmetijski še za nova izdelka, in sicer za svinjske glave v aspičku z zelenjavo in za hrenovke v ovčjih črevih.

Kočevska zahteva spremembo zakona

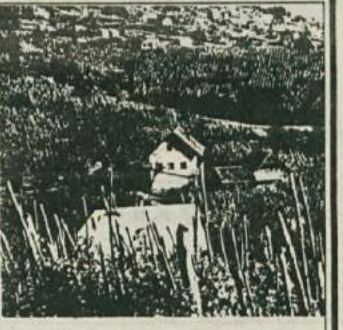
Kočevska naj bi prispevala v republiški sklad kmetijskih zemljišč in gozdov kar 30 odst. dohodkov, a ne bi odločala o porabi denarja - Sedež v Kočevju?

KOČEVJE - Iz kočevske občine je bilo med razpravo o predlogu zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov danih več pripomb, ki pa ob sprejetju zakona niso bile upoštevane.

Na nedavni seji izvršnega sveta občine Kočevje je bila o tem zakonu živahna razprava in sprejet sklep, naj kočevska občinska skupščina predlaga spremembo tega zakona. Kočevski predlogi oz. zahteve so taki: družbena zemljišča urbanih območij naj bodo last občine, prav tako tudi vsa kmetijska zemljišča zunaj urbanih območij. Za gospodarjenje s temi zemljišči bo v občini ustanovljen sklad kmetijskih zemljišč in gozdov.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

Maceracija zelo močno vpliva na kakovost vina

Alkoholno vrenje rdečih sort grozdja

Lansko jesen ob Martinovem prazniku se v Beli krajini nismo najbolj navduševali nad metliško črmino, ki so jo komisije ocenjevale bodisi v Semiču ali letos aprila v Metliki za Vinsko vigered. Ugotovljeno je bilo, da so bila iz odličnega grozdja pridelana povprečna vina. Odkar trg daje prednost belim vinom, ni bilo posvečeno dovolj skrbi "črminam" ali "cvičkom" itd., seveda so nekateri vinogradniki izvzeti. V svetu veljajo rdeča vina več kot bela in tudi več zdravilnosti se jim pripisuje. Posavski vinorodni rajon je bolj poznan po rdečih vinih. Ta sloves ni nastal sam od sebe, rdeča vina iz Posavja se odlikujejo po značilnostih, ki jih ni mogoče doseči nikjer v Sloveniji. Posavska rdeča vina so tako razpoznavna in jih je poznavalcu nemogoče zgrešiti; tako so npr.: metliška črna, dolenjski cviček, rdeči bizeljčan, rdeči virštajnčan... Tako dobrih vin moderne franjke, kot so naša, ne najdete nikjer na svetu. Te naše dediščine ne smemo spregledati. Po rdečih vinih bo zelo kmalu večje povpraševanje.

Dober kletar ali enolog ve, da je predelava rdečega grozdja bolj zahtevna od predelave belega in da je potrebno imeti pri alkoholnem vrenju rdeče drozge več poslušnosti kot pri belem moštu. Alkoholno vrenje rdeče drozge v kadi, ali kot rečem vrenje na tropinah je sestavljeno iz dveh različnih procesov, ki tečeta istočasno, to je iz alkoholnega vrenja in maceracije. Maceracija (luženje) pomeni raztapljanje arom in barvil v celicah jagodnih kožic, pečk in ostankov pecljev. Teh zadnjih dveh delov grozdja se ne veselimo,

vedno jih moramo upoštevati pri usmerjanju maceracije.

Povprečni vinogradnik - kletar ne obvlada dovolj alkoholnega vrenja. Razumeti proces maceracije pa je še bolj zahtevna naloga, vendar ga z dobro voljo in nekaj znanja lahko dovolj obvladamo, da bomo iz dobrega grozdja pridelali dobro vino. Imamo pa različne sorte rdečega grozdja in rdeča vina različnih lastnosti in značilnosti, kar moramo upoštevati pri maceraciji. Zato ne more biti maceracija enaka za metliško črmino, če istočasno trgamo modro frankinjo in žametovko, ali kot za cviček ali kot za rdečega bizeljčana.

Bizeljsko in šmarsko virštajnsko ožje območje sta si blizu, toda izoblikovani značaj beh vin, ki se je uveljavil v daljšem obdobju, zahteva različni pristop k maceraciji. S ponesrečeno maceracijo lahko zavržemo značilnost posameznega vina, čeprav smo pridelali zdravo vino.

Najlažje bomo to razumeli pri cvičku. To znano slovensko vino ne sme imeti premočne barve ali preveč taninskega okusa. S predolgo maceracijo se pa to lahko zgodi in tega procesa ne moremo zavrteti nazaj. Popravljenje z belim vinom ne reši zadeve, ker se značilnosti cvička oblikujejo med maceracijo. Samo pri dolženi stopnji obarvanosti cvička čutimo cvetico žametovke v najljepši niansi, ko vonjamo vino. Za vsa rdeča vina pa velja, da morajo biti harmonična. Nobena od glavnih sestavin, kot so alkohol, taninske snovi in kisline, ne sme delovati na celoto motče ali izstopati. Taninske snovi ne smejo delovati trpko in trdo, temveč žametasto. Ne smemo pa posavskih rdečih vin zaokroževati z ostankom nepovretega sladkorja. Vse te lepote v okusu in harmoniji se dajo doseči s pravilno predelavo grozdja in s poslušanjem za intenziteto in dolžino maceracije.

(Nadaljevanje prihodnjic) mag. JULIJ NEMANIČ

mag. JULIJ NEMANIČ

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Kaj jesti ob diabetesu

(Nadaljevanje)

Odkritje inzulina v letu 1922 je pomenilo za sladkorne bolnike manjšo omejitev ogljikovih hidratov v dietni terapiji. S tem je postala njihova prehrana znosnejša in približna prehrani zdravega človeka. Delež maščob v pokrivanju celodnevni potrebe po energiji naj bo 30 odst., v prehrani povprečnega Slovence pa jih je kar 45 odst.

Iz prehrane so izločene vse maščobe živalskega izvora, ki pospešujejo aterosklerozo (obolenja žil), saj je to obolenje najpogostejši spremljevalec sladkornih bolnikov. Za kuho so najbolj primerna olja, med vrstami mesa pa izbiramo perutnino brez kože, kunčje meso, ribe in ostale vrste pustega belega mesa. Iz skupine ogljikohidratnih živil so primerne le tista škrobna živila, ki so bogata z vlakninami in ne vsebujejo prečiščenih sladkorjev, saj le te vrste hrana ne vpliva na porast sladkorja v krvi.

Bolnik s sladkorno boleznijo naj se izogiba vseh vrst alkoholnih pijač in dodatnega soljenja hrane. Največ pozornosti posvečamo zajtrku in malici ter z njima pokrijemo kar 40 odst. celodnevni potrebe. Kosilo in popoldanska malica pokrijeta približno enak delež, večerja pa naj bo skromna in lahko prebavljiva. Tak način prehranjevanja je primeren za vse, ki so predebeli, imajo zvečane maščobe v krvi, visok krvni pritisk in nagnjenje k aterosklerozi.

Večina kmečkih ljudi je mnenja, da jih nasiti le močna domača hrana, ki pa je žal največkrat premasna, presladka in preveč kuhana. Marsikoga se polasti bojazen, da se bo treba odreči vsemu dobremu, kar pa je povsem odveč. V bistvu je prehrana diabetika nič drugega kot zdrava prehrana, ki upošteva dodatna pravila, prispevajoča k čim večji umiritvi sladkorja v krvi.

J. PRIMC

NAGRAJENIH PET KMETU - Ob uradni otvoritvi 18. ribniškega sejma se je s podelitvijo simboličnih denarnih nagrad in priznanj zaključila tudi akcija "Cista in urejena kmetija", ki jo je pripravila Kmetijska svetovalna služba iz Ribnice. Med nagrajenimi je bilo pet kmetij, nesporno prvo mesto pa je pripadlo kmetiji Matije Kluna (na sliki) iz Bukovice 6. Sodelovalo je 18 kmetij. Posebna strokovna komisija je po enotnih merilih poleg izgleda stanovanjske hiše, gospodarskega poslopja in hleva ter urejenosti gnojišča ocenjevala tudi prehod kmetije v kulturno krajino, njen odnos do vasi oz. vaške ulice ter celoten vtis kmetije. Največje število točk si je po teh merilih prislužila kmetija Matije Kluna iz Bukovice 6 (148 točk), drugo mesto je pripadlo Alojzu Ilcu iz Gorice vasi 68 (142 točk), tretje mesto pa so si z osvojenimi 140 točkami delili: Anica Čampa, Zapotok 20; Janez Debeljak, Mali Log 55, in Ivana Debeljak, Hrib 57. Akcija je potekala prvič, postala pa bo tradicionalna.

Pionir verjame v boljše čase

Tržni delež novomeške gradbene firme se je povečal - Ni zanimanja za gradbene poklice - Tretjina zaposlenih je tujcev - Z gradnjo na ključ na nemško tržišče

NOVO MESTO - Gradbeništvo je gotovo med tistimi gospodarskimi panogami, ki najmočneje občuti krizo. Število zaposlenih v gradbeništvo se je v Sloveniji v desetih letih zmanjšalo za polovico, tako da je sedaj v tej panogi zaposlenih manj kot 50.000 ljudi. Seveda ta kriza prizadeva tudi novomeškega Pionirja, a podatki povedo, da kljub vsemu manj kot druge oz. da Pionir tone malo počasneje kot druga gradbena podjetja. Tako je v preteklosti tržni delež Pionirja v slovenskem gradbeništvu znašal 5 do 6 odst., lani pa je delež Pionirjevega krovnega podjetja znašal 9,1 odst., če upoštevamo celoten sistem, se pravi vse delniške družbe, pa se je povzpelo celo na dobrih 14 odst.

"V zadnjem letu se tudi število zaposlenih - teh je v celotnem sistemu 2.460, od tega 1.500 v krovnem podjetju - ni bistveno zmanjšalo," pravi generalni direktor Pionirja Jože Peterlin. Nenadejani odhod kakih 300 do 400 delavcev, ki jim jih je vzela vojna v Bosni, jim je in jim še povzroča dodatne težave. Ta izpad morajo vse bolj nadomeščati z gradbenimi kooperanti, sedaj, na višku sezone, jih imajo kakih 350, večina jih je iz Makedonije. "Na vse načine skušamo ta izpad nadomestiti z domačimi delavci in taka je tudi naša usmeritev za naprej," pravi direktor. A jim to ne uspeva najbolje. Kljub veliki nezaposlenosti ne morejo dobiti gradbenih delavcev in tudi veliko stипendij, ki so jih razpisali za šolanje za te poklice, je zaradi premajhnega zanimanja ostalo nepodeljenih. A vendar je Pionir največji stipenditor na tem območju, saj stipendira za 2 razreda učencev za gradbene poklice.

Od 2.460 zaposlenih v poslovnem sistemu je še vedno okoli 800 tujcev, od tega jih ima 550 stalno delovno dovoljenje, ostali pa začasno in vsem ga obnavljajo.

V letošnjem letu naj bi Pionir imel za okoli 200 milijonov nemških mark realizacije in po besedah direktorja bodo ta plan tudi dosegli. "Delo v

sedanjih razmerah je izredno težko in zahteva usklajeno in stalno napredovanje celotne ekipe," pravi Peterlin.

Jože Peterlin

lin. Hrvaški trg, kjer je včasih Pionir zaposloval 40 odst. svojih zmogljivosti, se je sedaj močno skrčil, tako da sedaj njihova zagrebška družba opravi le kako desetino celotne Pionirjeve realizacije. Sicer pa Pionir trenutno gradi tako v novomeški občini, kjer se kaže tudi za naprej nekaj večjih

del, pa v Posavju, Ljubljani, kjer končujejo eno večjih slovenskih naložb v gospodarstvu, 12,5 milijona mark vredno gradnjo blagovnih terminalov in poslovnih prostorov Interevropa; pripravljajo se na gradnjo vrstnih hiš v Šlapih v Ljubljani, ki jih bodo gradili za prodajo na trgu.

Gradnjo pa tudi v tujini ali pa se na gradnje pripravljajo, in to na Madžarskem, Poljskem, v Latviji in Rusiji, kjer bo vrednost enega Pionirjevega dela več kot 25 milijonov dolarjev. Resno pa se usmerjajo tudi na velik in pomemben nemški trg. Tako so že sklenili pogodbo za gradnjo krščanske šole, tik pred podpisom pa je pogodba za gradnjo hotela pri Frankfurtu, katere vrednost bo okoli 50 milijonov mark. "Na nemški trg gremo drugače kot drugi slovenski gradbinci, ki prodajajo le delovno silo," pravi Peterlin. "Pionir gre s kompletno ponudbo, z gradnjo na ključ. Konkurenčni smo tako s ceno kot s kvaliteto, edini problem so delovna dovoljenja. Če nam bo uspelo prodreti na nemški trg, bo to dobro tako za firmo kot za delavce, ki jih tam štiti nemška kolektivna pogodba."

Kljub sedanjemu težkemu in nezavidljivemu stanju v gradbeništvo v Pionirju glede prihodnosti niso pesimisti. Prepričani so, da se bodo časi za gradbenice izboljšali in da bodo tudi ti poklici spet cenjeni in primerno plačani. Do takrat, pravijo, pa bo treba stisniti zobe in potrpeti. Sedaj izplačujejo plače v višini 80 odst. po kolektivni pogodbi, čim prej pa bi radi prišli na 100-odst. izpolnjevanje kolektivne pogodbe.

A. BARTELJ

Iz samoprispevka že več kot 10 milijonov mark

Samoprispevek za bolnišnico in šolstvo se izteče konec maja 1994

NOVO MESTO - Za dograditev in sanacijo novomeške bolnice in za ureditev prostorov osnovnega šolstva v novomeški občini teče samoprispevek, in sicer od 1. junija 1989 do 31. maja 1994. Občinski samoprispevek plačujejo občani v višini 1 odst. od čistih plač in drugih prejemkov. 65 odst. tako zbrana denarja je po programu namenjenega za bolnico, ostalo pa za šolstvo, in sicer za dograditev OŠ Bršljin, Žužemberk ter za gradnjo prve faze nove novomeške osnovne šole v Mrzli dolini.

Od uvedbe tega samoprispevka junija 1989 do začetka letošnjega septembra se je za ta namen zbralo dobrih 267,8 milijona tolarjev (sem so vštete tudi obresti in tečajne razlike); (sproti) preračunano zneso to dobrih 9 milijonov nemških mark. Doslej so porabili 8,77 milijona mark, in to 5,55 milijona za program bolnišnice in 3,22 milijona mark za šolski program. Konec letošnjega avgusta je bilo tako iz zbrane samoprispevka neporabljenih še 10 milijonov tolarjev, od republiških obveznic pa pripada za program samoprispevka še 100.000 mark, kar bi ob sedanjem gibanju tečaja nemške marke in kotaciji teh obveznic na borzi dalo okoli 6 milijonov tolarjev.

Računajo, da bo do poteka občinskega samoprispevka, se pravi do konca maja prihodnjega leta, zbrano skupaj 10,4 milijona mark; od tega bo šlo za bolnišnico (seveda gre tu za gradnjo nove porodnišnice), 6,76 milijona mark in za osnovno šolstvo slabih 3,64 milijona mark. Nova porodnišnica naj bi začela delati konec prihodnjega leta, medtem ko naj bi bila celotna naložba zaključena do leta 2000. Do preselitve naj bi vsa stvar stala 24,8 milijona mark, od tega naj bi republika krila dobro tretjino stroškov, novomeška občina pa slabi dve tretjini. Za dokončanje celotne naložbe pa bi bilo do leta 2000 potrebnih še 12 milijonov mark, kar naj bi v celoti prispevala republika. Se pravi, da bo novomeška porodnišnica stala skupaj 36,8 milijona mark, od tega naj bi republika prispevala dobro polovico.

A. B.

Nega govejih parkljev kot nova dejavnost

Ponudba Veterinarske postaje v Novem mestu

Parklji opravljajo dvoje pomembnih funkcij: nosijo telesno težo in varujejo živo tkivo pod roževinastim čevljem. Obe nalogi zahtevata močan in nepoškodovan parkelj. V naravnih razmerah opravljajo parklji svojo nalogo brez posebne nege. V sedanjih bivalnih razmerah živali pa ne prihaja do zadostne obrabe roževine parklja. Zato sta korekcija oz. obrezovanje parkljev potrebna in nujna. Bolezen parkljev pri govedu povzročajo velike izgube. Živali zaradi bolečin in neugodja zmanjšujejo proizvodnjo. Več je težav v plodnosti, manjši je prirast in take živali gredo prezgodaj v zakol. Za neplodnostjo in mastitisi so bolezni parkljev tretji največji vzrok izgub v živinoreji.

Korekcija oz. nega parkljev pomeni obrezovanje in urejanje govejih parkljev, in to z namenom, da parklji opravljajo svojo nalogo. S tem tudi pravočasno odkrivamo bolezenska znamenja. Nega parkljev je potrebno opraviti strokovno, natančno ter dosledno, in to vsaj dvakrat letno. Posebno dodatno nego je potrebno posvetiti visoko produktivnim živalim in živalim, pri katerih se opažajo hitre spremembe na parkljih zaradi mehke roževine. Na nastanek bolezni parkljev ima tudi prehrana določen vpliv, saj vpliva na rast in razvoj roževine.

Tudi nekatere bolezni vplivajo na nastanek bolezni parkljev, npr. motnje v prebavi, zaostale posteljice, vnetje maternice in vimesa. H. R.

Novice z Gorenjega in Dolenjega Polja

Dokaz, kaj se da narediti s skupnimi močmi

O teh dveh vasicah, ki ležita pred Kulovimi seli in ob reki Krki, je v javnih občilih bolj malo slišati. Včasih so bile njihove hiše krite s slamnatimi strehami, v zadnjih desetih letih pa sta s pomočjo vaške samouprave zelo napredovali, tako da so nanju vaščani lahko upravičeno ponosni. Omenil bom nekaj glavnih del, ki so jih vaščani večina sami financirali.

Med prvimi okoliških vasesh so zgradili vodovod. Ker so bile, zlasti na Gorenjem Polju, ob sneženju vsepovsod mlakuže, so si s lastnim delom in prispevkom uredili kanalizacijo meteornih vod v skupni dolžini 1500 metrov. Skoraj okrog vsakega gospodarskega poslopja so položili asfalt, ob glavni cesti pa so naredili tudi pločnike in postajališča za avtobus. Zgradili so si zbiralnice mleka, ker se obe vasi v glavnem ukvarjata z govedorejo. V obeh vasesh skorajda ni hiše, ki ne bi imela telefona. Večina mladih iz obeh vasi je vključena v Gasilsko društvo Soteska, kjer so zelo delavni in zagnani. Največja potreba pa je, da se v Soteski naredi mrliška vežica, saj gre pogrebni spredov več kot dva kilometra po glavni cesti.

TONE VIRANT

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Ta četrtek vas bo med 19. in 21. uro pri telefonu 23-304 čakala socialna delavka.

TREBNJE - Na vprašanje otrok in odraslih bodo odgovarjali strokovnjaki vsak ponedeljek med 7. in 8. uro ter 15. in 17. uro. Številka telefona je 44-293.

STRAŠKA JESEN

STRAŽA - Turistično društvo Straža priredi v nedeljo, 12. septembra, ob treh popoldne Straško jesen; gre že za 7. tovrstno turistično prireditev v tem kraju. Najprej bo po Straži krenila vinogardniška povorka. Na prireditvi, ki jo bo vodil Slavko Podboj, bo tudi pokušnja straških vin, za ples in zabavo pa bo igral ansambel Nagelj.

IZLET NA DEBELO PEČ

NOVO MESTO - Planinsko društvo vabi v soboto, 11. septembra, na enodnevni izlet na Debelo peč (2014 m). Z avtobusne postaje bo avtobus odpeljal ob 6. uri zjutraj, cena izleta, ki ga bosta vodila Rozi in Rudi Škobe, pa bo 800 tolarjev. Prijavite se na tel. 21-446 ali 23-862!

Obutev s Kamenc

Stane Primc izdelal 3.000 parov bio natikačev

GOR. KAMENCE - Letošnje dolgo in vroče poletje je marsikdo "prehodil" v natikačih, ki jih je izdelal Stane Primc iz Gor. Kamence. Kamence, nekdanji primestna vas, so že nekaj časa del Novega mesta. Primc je v tej sezoni izdelal okoli 3.000 parov tako imenovanih bio natikačev, poleg teh pa še okoli 1.200 parov otroških platnenih sandalov in kakšnih 1.000 parov ženskih. Kar zajetna količina poletne obutve, kajne? Se posebej, če vemo, da je Primc sam za vse, od nabave materiala do izdelave in prodaje. Povrh vsega pa še čevljar ni, ampak je njegov osnovni poklic strojni ključavničar.

"Pa bi lahko prodal še veliko več te poletne obutve, zlasti bio natikačev, a jih nisem mogel izdelati," pravi Primc, ki je letos očitno dobro "zadel" svoj poletni program. Primc s svojimi izdelki zalaga trgovine KZ Krka, Borovo in Astra. "Najboljši plačnik je prav Borovo, to je sedaj slovenska firma s sedežem v Celju, ki ima po Sloveniji 53 trgovin in v vseh prodajajo tudi moje izdelke. Prek KZ Krka pa pokrivam tudi novomeško občino." Primc je uradno res za vse sam, a prizna, da sta mu pri delu v veliko pomoč zlasti žena in hči. "Večkrat se zgodi, da delamo celo noč." Od hčere, ki hodi v trgovsko šolo, pa oče pričakuje, da bo tudi po končanem šolanju delala pri njem. "Jaz sem pač tak človek, da se najbolj zanemem nase in na domače. Zlasti nabave in prodaje ne bi hotel dati iz rok, kajti tu je treba biti najbolj previden in zavzet, tu se največ zasluži, lahko pa tudi največ izgubi." Primc ve, da bo slej ko prej moral zaposliti še kakšnega človeka, a fir-

Stane Primc

ma, tudi če se bo razvijala in rasla, bo ostala družinska. "Res je danes velika brezposelnost, a še vedno je težko dobiti dobrega delavca, kajti dobri, pridni in sposobni imajo kljub vsemu delo in so iskani."

Poletni program, v katerem so, kot rečeno, prevladovali natikači z anatomsko oblikovanim podplatom in usnjenimi jermeni, se je iztekel in Primc je že izdelal in trgovcem predstavil svoj zimski program; tu gre v glavnem za ženske, moške in otroške copate. "Precej zanimanja je za starinske domače topole copate z zaponko, ki jih danes nihče več ne dela," je povedal Primc, ki se je usmeril v proizvodnjo bolj enostavne in cenejše obutve. "Zame ni butična proizvodnja, raje imam večje količine in nižjo ceno. Nasploh je danes konkurenca velika in delati moram kar se da poceni, a kljub vsemu kvalitetno. Vendar se domače konkurence ne bojim, kajti doma je za vse, ki hočejo delati, dovolj prostora. Bojo pa uničili ne samo nas, majhne proizvajalce, ampak tudi obutvene tovarne, če bo država še naprej dovoljevala nekontroliran uvoz poceni robe najslabše kakovosti iz azijskih držav."

A. B.

BETONAL
d.o.o.
TREBNJE, Kolodvorska 1

V Betonalu Trebnje vam nudimo:

- vse vrste svežih betonov s prevozom in vgradnjo
- peske s prevozom
- cementne izdelke (škarpniki, talne plošče, vinog. stebri, razne kanalete, vtičniki)
- posojamo opazne plošče

tel. (068) 45-650
45-651
fax. (068) 45-652

Se priporočamo!

Ponuditi, česar drugi nimajo

Novomeška enota Adriatica se je dobro prijela - Pokrivajo sedem občin - Kmalu v novih prostorih

NOVO MESTO - Jeseni bo poteklo leto dni, kar je zavarovalna družba Adriatic v Novem mestu odprla svojo poslovno enoto. V slabem letu se je novomeška poslovna enota Adriatica na območju sedmih občin, ki jih pokriva, dobro "prijela". "Najprej smo ustanovili poslovno enoto, potem smo začeli razpredati mrežo, naš cilj pa je, da ponudimo celotno uslugo na zavarovalniškem področju," pravi direktor novomeške poslovne enote Janez Hrovatič.

V tej enoti je zaposlenih 10 ljudi, za sklepanje zavarovanj in ocenjevanje rizikov pa na terenu delujejo agencije, ki so samostojne firme; za Belo krajino je taka agencija Beloagent, za Posavje Galeb, v Novem mestu pa deluje agencija Optimist. "Tako smo z našo mrežo prisotni v vseh sedmih občinah in v vseh delih teh občin," trdi Hrovatič. Lani je Adriatic začel tržiti za Slovenijo novo obliko zavarovanja - prostovoljno zdravstveno zavarovanje. Na območju novomeške poslovne enote se je za to vrsto zavarovanja pri Adriaticu odločilo 16 odst. vseh potencialnih zavarovancev, kar je več kot v povprečju v celi Sloveniji. "Poleg tega zavarovanja, ki je po številu zavarovancev največje, se vse bolj uveljavljajo tudi druge vrste zavarovanj, od avtomobilskega do zavarovanja živali. Lani smo pri Adriaticu kot prvi začeli z rentnim zavarovanjem in prav sedaj za to vrsto osebnega zavarovanja teče posebna akcija. To je v Sloveniji povsem novo zavarovanje in pri

Adriaticu je ta renta tudi prenosljiva, česar na primer v tujini ne nudijo," je našteval Hrovatič.

Po direktorjevih besedah ni namen Adriaticove poslovne enote "održati" zavarovance drugim, marveč ponuditi čim več in na čim širšem terenu. "Naša strategija je ponuditi tam, kjer je ponudba manjša, in tisto, česar drugi nimajo." Še večji poslovni zalet napovedujejo po preselitvi v nove prostore na novomeškem Novem trgu, kar naj bi se zgodilo še ta mesec.

A. B.

MENIHI NA GORJANCIH - Kartuzijanski menihi iz samostana v Pletterjah preživijo veliko časa v zbrani samoti, njihovo življenje poteka v delu, molitvi, študiju, kontemplaciji. Enkrat na mesecpa se odpravijo na daljši skupni izlet. Takole so, veseli, radostni in zadovoljni, prejšnjo sredo koračili po Gorjancih. Kamera je širi, med njimi tudi prijatelj Janeza Marijo Holensteina, ujela ravno na pol poti med Gospodično in Vahto. (Foto: A. Bartelj)

Ena gospa je rekla, da so pri preimenovanju novomeških ulic na eno pozabili. Ulico Slavka Gruma bi lahko preimenovali v Krščansko. Če koga tam kaj vprašate, te začudeno pogleda in pravi: Molim...

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 11. septembra, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: Samopostrežba, Šmihel
  - od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
  - od 7. do 18. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
  - od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
  - od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
  - od 7.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
  - od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
  - od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas
  - od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
  - od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
  - od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
  - od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče
  - od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru
  - od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela
  - Sentjeme: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
  - Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Rog
  - Žužemberk: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Kika, Samopostrežba
  - Straža: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
- V nedeljo, 12. septembra, bodo odprte naslednje prodajalne živil:
- Novo mesto: od 8. do 11. ure: Samopostrežba, Glavni trg
  - od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
  - od 7. do 12. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
  - od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
  - od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
  - od 8.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
  - od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
  - od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
  - od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
  - od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
  - od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
  - od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče
  - od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru
  - od 8. do 12. ure: Urška, Uršna sela

● Ljudje nismo z ničemer bolj radodarni kot z nasveti, toda z ničemer ne bi smeli biti bolj zadržani. (Rochefoucault)

OGREVANJE - Po vseh znakih soedeč, bo ljudem v blokkih na Cardaku letošnje zimo še kako vroče, četudi morda sploh ne bodo prižgali peči v tamkajšnji skupni kotlovnici. So pa stanovalci tudi precej zmedeni, ker ve vedo, ali naj plačajo dosedanje ogrevanje ali ne. Tako se je ena od krajanek napotila kar na občino, da bi povprašala župana, kaj naj stori. Če ji ga je uspelo najti, ji je najbrž razložil, da mora tudi on plačati kurjavo, ko mu jo pripeljejo v hišo.

ALARMNE NAPRAVE - To čudo tehnike je zadnje čase, odkar so vlomili v prostore občinske skupščine, precej aktualno. Zato ne čudi, da tudi na oglasni deski v občinski stavbi visi reklama o alarmnih napravah. Vendar pa obehanje na veliki zvon, za kakšne naprave so se odločili na občini, ne bi bilo najbolj umno. Nepridipravi bi se lahko prehitro poučili o vseh skrivnostih tehnike, ki potem znova ne bi imela pravega učinka.

PUC - V občinski upravi je prišlo pretekli teden skoraj do puča. Sindikat v občinskem posloju je namreč po nekaterih kanalih izvedel, kako se nameravajo reorganizirati v občinski upravi in zagnal vik in krik. Pa so ga le pomirili, da vse skupaj sploh ni tako hudo. Kako je v resnici, bo že kmalu vidno na zasedanju občinske skupščine.

Sprehod po Metliki

PRVI DAN ŠOLE SE NISO izkazali samo učitelji, ki so se, spočili od počitnic, prijazno nasmihali staršem in otrokom, ampak tudi policisti. Le-te je bilo videti domala na vseh križiščih, skozi katera so hiteli v hrame učenosti manjši in večji otroci. Zanimivo: celo nekateri večni šoferski "divjaki" so ta dan vozili skozi Metliko počasneje, kot jim je to v navadi. Prav bi bilo, ko bi bilo večkrat tako.

PRI BETI JE BILA PREDSTAVA, ki so si jo ogledali osnovnošolci in nekaj njihovih staršev. Šlo je za vragolije z avtomobili, kar je prav zanimivo vse dotlej, dokler ni treba plačati vstopnine. In ta je bila dokaj visoka: 700 tolarjev za odrasle ter 500 za otroke. Ob množici, ki se je zbrala, človek nehoti pomisliti, kako težko je staršem odšteti tudi manjšo vsoto, ko gre za nakup učbenika, za plačilo šolskega izleta ali kaj podobnega. Je že tako, da so glasba, vesolje in neumnost brezmejni.

VINSKI SEJEM V LJUBLJANI je izkoristil tudi pripravljani odbor metliške Vinske vigradi. Na razstavnem prostoru Otmarja Šturma mlajšega, so nastopili: Metliška folklorna skupina Ivan Navratil, Janez Vraničar-Luigi, metliški humorist številka 1 T. G. ter ansambel Tonija Verderberja. Folkloristi so razdeljavali pristožnim reklamne lističe, metliška Vinska klet je točila metliško črnilo, gostilničar Peter Badovinac z Jugorja pa doma pripravljeno žgano pijačo karampampoli. Vsi nastopajočji so se odrekli honorarjem. Tako so prispevali Vinski vigradi 94 manj 3.000 mark. Zavoljo slednjega bodo bržčas deležni kritike.

Trebanjske iveri

MAČEK - Na sobotni otvoritvi vinske ceste Kamnje - Nebesa so člani gradbenega odbora s predsednikom Petrom Brčarjem na čelu veselo vzklicali: "Zmagali smo, zmagali smo!" Brčar je v krajšem nagovoru reklo, da jim je uspelo posodobiti cesto nakljub "črnim potnikom." Vaščani zaselka Maček pri Sentrupertu pa se v pismu, ki so nam ga poslali sprašujejo, kdo je plačal asfalt okrog 2,5 km ceste Hom - Ukenberk, ki pelje mimo vikendov in zidanic do vplivnih mož, kakršen je tudi Peter Brčar. V zaselku Maček pa živi 10 delavcev, ki že leta plačujejo krajevni samoprispevek, a za 900 m asfalta do zaselka Maček ni nikoli denarja, čeprav bi vsa gospodinjstva še dodatno prispevala za asfalt. Vaščani se jezijo, češ da je v KS Sentrupert asfalt že skoraj do vseh zidanic in vikendov, kjer ni nobenega šolarja, v zaselku Maček pa jih je 7. Ali ni to žalostno in sramotno, sprašujejo vaščani.

TERMOMETR - Pred vvhodom v Trimo že lep čas nameščeni termometer kaže približno minus 30 Celzija, ne glede na dejansko čisto drugačne zunanje temperature. Gre zgolj za pokvarjen termometer ali pa je v tem tudi nekaj simbolike? Poznavalci razmer v Trimu zatrjujejo, da tako stabilna temperatura kaže na čvrste temelje in svetlo prihodnost podjetja. Večini skeptiki pa se bojujejo, da je na obzorju kakšen sibirski mraz.

TROBEC - Če bi taisti termometer dobil v roke Metod Trobec bi mu verjetno naglo povišal temperaturo. Trobec se je namreč iz mariovskih arestov ponovno vrnil v svoje stalnje bivališče - na KP Dob. Tega niso kaj prida veselili niti njegovi zaporniški sotrpini ne pazniki.

IZ NAŠIH OBČIN

V viniškem Novoteksu je zavrelo

Delavci zahtevajo regres - Sindikat zavrača svojo krivdo - Pravico za tujce, ki jim ne bodo podaljšali viz - Del plač izplačali kot regres - Zahteva za odpuščene

VINICA - V viniškem obratu Novoteksove Konfekcije je pretekli teden zavrelo, zato je izvršni odbor sindikata sklical sestanek, na katerem je tekla beseda predvsem o neizplačanem regresu, disciplinski komisiji in o usodi tujih delavcev, ki jim ne bodo podaljšali delovne vize.

Ker v Novoteksu-Konfekciji zaradi finančnih težav niso bili sposobni izplačati regresa po kolektivni pogodbi, so se sindikata v Novem mestu in Vinici ter vodstvo podjetja dogovorili, da bo prvi del regresa, torej 17 tisočakov, izplačanih do 30. junija, drugi del pa do 2. avgusta. V resnici so 20 tisočakov res dobili do dogovorjenega roka, v avgustu pa so dobili delavci 5.000 tolarjev v bonih. Na lepem se je na oglasni deski viniškega obrata znašla informacija, da bodo tretji del regresa

izplačali v bonih decembra, če bo vse potekalo normalno. Pri delavcih je sodu izbil dno pripis, da je sindikat k temu dal pristanek. Nanj so zaposleni, ki zahtevajo preostanek regresa, zllili vso gnojnico, čeprav o spremembi ni vedel prav nič. Zato je sindikat sprejel sklep, da zavrta vsako krivdo ter da je izključni krivec za to direktorica Novoteksove Konfekcije.

Na zahtevo vodstva podjetja, da morajo dati v Vinici nova imena za disciplinsko komisijo, je sindikat

V ZIK ugodnejša šolnina

Ministrstvo za šolstvo in šport bo sofinanciralo enajst črnomaljskih izobraževalnih programov

ČRNOMELJ - Zavod za izobraževanje in kulturo (ZIK) je za prihajajoče šolsko leto zopet razpisal številne programe za pridobitev izobrazbe, splošnoizobraževalne programe in seminarje. Vendar se tokrat lahko pohvalijo, da jim je ministrstvo za izobraževanje in šport odobrilo sofinanciranje za enajst programov za izobraževanje odraslih. Gre v glavnem za verificirane programe za pridobitev izobrazbe oz. prvega poklica za mladino do 27. leta starosti. Izobraževanje bo potekalo v Črnomlju, če pa bo dovolj prijav, tudi v Metliki.

Zaradi sofinanciranja bo šolnina za te programe do polovice nižja. Vsi brezposelni, prijavljeni na zavodu za zaposlovanje, pa lahko pričakujejo, da jim bo zavod plačal drugi del šolnine. Tako bo letos izobraževanje dostopno tudi tistim z nizkimi dohodki ali brez njih. Osnovna šola za odrasle in študijski krožki pa so brezplačni, prav tako usposabljanje za življenjsko uspešnost, kamor se lahko vključijo mlajši odrasli, ki imajo manj kot deset let šolanja. Sicer pa ministrstvo sofinancira še tečaj za poslovne tajnice in izdelavo domačega platna, izobraževanje turističnih vodičev, pomožnih šivilj, računovodij, prodajalcev ter pouk slovenščine za hrvaško in srbsko govoreče. Prav tako je ministrstvo pripravljeno sofinancirati programa gradbenec I in obdelovalec lesa, za katera je ZIK dobil koncesijo. Vendar, kot kaže, ne bo dovolj prijav ne za prvi ne za drugi program, čeprav se zanju zelo za-

nimajo v Begradu in Lesu. Zato ne bo moč odpreti samostojnih oddelkov, ampak bodo prijavljene učence vključili v oddelke za odrasle.

M. B.-J.

TIK PRED ZAKLJUČKOM - Delavci Begrada te dni opravljajo še zadnja dela pri metliški avtobusni postaji, za katero so mnogi krajanji dolga leta plačevali samoprispevek, zgrajena pa je, ko samoprispevka v občini že nekaj let ni več.

Le dočakali avtobusno postajo

Metliška avtobusna postaja naj bi bila končana do konca septembra, kot je bilo tudi dogovorjeno - Na prodaj še nekaj poslovnih prostorov

METLIKA - Dolgo in težko pričakovana nova avtobusna postaja v Metliki že dobiva končno podobo. Po zagotovilih črnomaljskega Begrada, ki je izvajalec del, bodo njihova dela zaključena do 27. septembra. Takšen je bil tudi pogodbeni rok. Sicer pa je gradnja, s katero si pričeli marca letos, potekala po predvidevanjih in, kar je najpomembnejše, brez podražitev.

Na avtobusni postaji bo osem peronov, kar se nekaterim že zdaj zdi premalo. Vendar bo po trditvah predsednika izvršnega sveta Jožeta Matekoviča za sedanje potrebe to zadostovalo. Pri načrtovanju postaje so upoštevali tudi večje potrebe, zato je zgrajena tako, da jo bo moč razširiti. Zraven so še parkirni prostori za osebne avtomobile in avtobuse. S tem bo postaja prispevala tudi k večji prometni ureditvi, saj avtobusi ne bodo, tako kot je bila navada doslej, parkirali po vsem mestu. Na sedanji avtobusni postaji bo še vedno ostalo postajališče za lokalni avtobusni promet. Sicer pa na izvršnem svetu pravijo, da bodo

morali urediti z nadstreški tudi nekaj lokalnih postajališč, zlasti ob cesti proti Jugorju, ter metliško postajališče za šolske avtobuse.

Za del skupnih prostorov in plačtoje je prispevala denar - gre za okrog 32 milijonov tolarjev - metliška občinska skupščina. Vse ostale prostore Begrad prodaja na trgu. Od 748 kv. metrov je naprodaj še šest lokalov s skupno površino 200 kv. metrov. Poleg prometne pisarne, ča-

Most da, a ne še

Poslovna cona na Majerju je le začasna

ČRNOMELJ - Pred časom smo pisali o mnenju oddelka za družbeni razvoj, da vsaj za zdaj še ni smotno graditi mostu od starega mestnega jedra proti poslovni coni v bivši vojašnici na Majerju, ker je cona le začasna. Eden od članov izvršnega sveta je opozoril, da se obrtniki in podjetniki, ki so vzeli v najem prostore na Majerju, ne strinjajo z začasnostjo poslovne cone. Menijo, da je lahko začasen le najem, nikakor pa ne cona, sicer niso pripravljeni vanjo toliko vlagati. Prav z mostom bi lahko rešili tudi problem parkiranja v mestnem središču.

Predsednik izvršnega sveta Anton Horvat je pojasnil, da so zemlja in objekti na Majerju last ministrstva za obrambo, občina pa jih ima v uporabi le za deset let. Prav tako so vsi najemniki podpisali pogodbo za eno desetletje. Res pa je, da so nekateri investirali v cono več, kot bi bilo glede na začasnost smotno in potrebno. Po Horvatom mnenju sta za to delno kriva tudi občinska služba in ministrstvo za obrambo, ki sta jim takšne projekte odobrila. Drži sicer, da bodo imeli ti podjetniki, če bo prišlo do prodaje, predkupno pravico, a sedaj še ni moč govoriti o nikakršnem odkupu. Vendar se v občini zavedajo, da morajo že sedaj razmišljati, kakšna bo nadaljnja usoda Majerja, zato bo Fakulteta za gradbeništvo skupaj s študenti pripravila ustrezne programe. Sicer pa se bodo o tem, kaj bo v prihodnje na Majerju, opredelili občani, ko bo to seveda aktualno. Ni pa zanikal, da bo potrebno v prihodnje Majer, pa naj bo tam karkoli, z mostom povezati z mestnim jedrom.

M.B.-J.

Kako se bodo pozimi grel

Črnomaljski

Komunala prosi za višje cene centralnega ogrevanja

ČRNOMELJ - Komunala je v skladu z uredbo o načinu oblikovanja cen komunalnih storitev posredovala ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj obvestilo o cenah, ki naj bi bile od 1. septembra višje za 2,7 odst. To povečanje se sklajuje z rastjo cen industrijskih izdelkov. Poleg tega je ministrstvo posredovala tudi zahtevo za priznanje večjega povišanja cene za ogrevanje.

Cene, ki so bile določene za lansko kurilno sezono, so bile izračunane za plačilo v sedmih mesecih. Zaradi odločitve inšpekcijskih služb so morali cene znižati, zato je izvršni svet sprejel sklep, s katerim je podaljšal plačilno sezono za ogrevanje na vse leto. Tako bi vsaj delno krili primanjkljaj zaradi zamrznjenih cen. Vendar se uporabniki s tem ne strinjajo in od maja kurjave ne plačujejo več. V Komunali zatrjujejo, da jim to povzroča velike likvidnostne težave, saj poleg neustreznih cen, ki ne krijejo niti enostavne reprodukcije, niso možna nikakršna vlaganja. V Komunali opozarjajo, da bi morali pred novo kurilno sezono opraviti določena dela v kurilnici, a zaradi izgub pri ogrevanju to ne bo moč. Za ureditev razmer in nemoteno ogrevanje bi po trditvah Komunale morali povečati cene ogrevanja za gospodinjstva za 141 odst., za ostale porabnike pa za 107 odst. Ali z drugimi besedami: gospodinjstva bi morala namesto sedanjih 52,33 tolarjev za kv. meter plačevati 125,30 tolarjev. Ostali pa 167,51 tolarjev, medtem ko je sedanja cena 80,71 tolarjev.

Komunala omenja še problem, ki je nastal zaradi odklopite doma starejših občanov od skupne kotlovnice. Dom je šel na lastno ogrevanje julija, vendar bi po mnenju Komunale moral zaradi tega, ker je plačilna sezona dolga eno leto, plačati ogrevanje tudi za julij, avgust in september, čeprav ga Komunala v tem času ni ogrevala. Gre za plačilo dobrega milijona tolarjev. Čeprav se je Komunala obrnila na občinsko vlado, da sprejme dokončno stališče o tem plačilu, je izvršni svet menil, da ne more biti razsodnik. Res, da je izvršni svet ustanovitelj Komunale, ki pa je samostojna in mora sama reševati spore.

M.B.-J.

ODPRTA POSLOVNA ZGRADBA TESNIL

SLOVENSKA VAS - Preteklo soboto dopoldne so v tukajšnji poslovni zgradbi Tesnil odprli sodobne poslovne prostore Tesnilovih podjetij, o čemer sta nekaj spregovorili direktorica Inženiringa Vida Danilovič in direktorica Trgovine Jožica Strmole. Ta je izročila račun za kuhinjo prvega kupcu Janczu Lovšetu. V isti stavbi so odprli še trgovino Kovinoprodaja Ludvika Povhata, kjer bodo poskrbeli tudi za obrtnike.

Porazen odnos republike do občin

Ob prazniku občine Trebnje slovesnost pri spomeniku Gubčeve brigade na Trebelnem in slavnostna seja občinske skupščine - Plakete - Občine "kidajo gnoj"

TREBELNO - "Še sreča, da imamo podjetja, ki so rasla samoniklo. V teh letih smo imeli le dva stečaja, in sicer v mokronoški Zmagi in v Kemiji - Impex v Velikem Gabru, kjer je skupno izgubilo delo 53 delavcev. V Mokronogu podjetje Italian Shoes Studio zaposluje 120 delavcev, v Velikem Gabru pa je začel podjetnik Lorenci s svojim programom. Imamo najnižjo stopnjo nezaposlenosti v Sloveniji (brez dela je 660 delavcev, to je nekaj pod 8 odst. aktivnega prebivalstva), v Trebnjem imamo celo rahel porast števila delovnih mest," je preteklo soboto na slavnosti seji trebanjske občinske skupščine na Trebelnem dejal predsednik Ciril Pungartnik.

Na slavnostnem zasedanju občinske skupščine pa ni v priložnostnem nagovoru nanizal le svetlih plati poslovanja trebanjskega gospodarstva, kjer izgube v prvem polletju presegajo dobiček za 100 milijonov tolarjev. Pungartnik se je zahvalil direktorjem, podjetnikom in obrtnikom za dosedanje napore in dosežke. Opozoril pa je na to, da dobri desetini prebivalcev v občini še zmeraj reže kruh kmetijstvo, ki pa ga je prizadela katastrofalna suša. Škode je za več kot 650 milijonov tolarjev. Med načrti trebanjske občine je predsednik Pungartnik omenil priprave na referendum za samoprispevek za izgradnjo doma starejših občanov v Trebnjem. Zdaj je okrog 130 ostarelih občanov razseljenih po 22 domovih po vsej Sloveniji.

"Odnos republike do občin je porazen, ni več moralen. Pred letom 1992 je bilo zelo malo občin, ki bi jih republika dotirala, zdaj jih je pa večina odvisna od tega. Država nam je pobrala vse, pustila pa skoraj vse obveznosti. Zaradi neurejene, nejasne zakonodaje, denimo o denacionalizaciji in o črnih gradnjah, se občani jezijo na nas. V Ljubljani si verjetno ob tem mislijo, da je prav, da naj'ves gnoj pokidajo na občinah," je bil oster župan Pungartnik. Zahvalil se je odbornikom za plodno sodelovanje, saj v dosedanjem mandatu trebanjska občinska skupščina ni poznala nesklepnosti, in je izrazil željo, bi ta mandat ne bil tak, da bi nam lahko očitali, da smo kaj zapravili".

P. PERC

RADENSKI KLANEC ASFALTIRAN - Na vrhu Radenskega klanca pri ocepju proti Radni vasi je preteklo soboto popoldne kmet Jože Starič iz Radne vasi prerezal trak in odprl še 2100 m asfaltirane ceste (na posnetku) na poti do Ornuške vasi. Lokalno cesto so posodobili družno z denarjem iz trebanjske občinskega proračuna in iz republiških virov za demografsko ogrožena območja, pa tudi ob pomoči KS Trebelno in krajanov. Ti so se zahvalili predsedniku sveta KS Trebelno Stanetu Ureku in trebanjskemu županu Cirilu Pungartniku. Ta je povedal, da so v občini Novo mesto dobili zagotovila, da bodo skušali poskrbeti za čimprejšnje asfaltiranje 1200 makadama, medtem ko ostaja Trebanjem še 450 m prašne ceste. Mimgode: novomeško delegacijo je vodil župan Franci Koncilija. (Foto: P. P.)

PLAKETE - Letošnja občinska priznanja - plakete je župan Ciril Pungartnik podelil Nacetu Bukovcu (na posnetku na levi), Ivanu Gorencu, Darku Kristofu in Francu Polanku. Predsednik skupnosti borcev Gubčeve brigade Ivo Bujt je izročil priznanje gubčevcev skupščini občine Trebnje priznanje za uspešno sodelovanje. Litijski župan je podobno kot trebanjski poudaril, da je praznik gubčevcev tudi njihov. Zbrane v lovski koči je podarila še delegacija iz pobratene italijanske občine Guastalla. (Foto: P. P.)

Kam odlagališče?

Zaradi neznanja odpora - Zanimarjen stik z javnostjo

KOČEVJE - V načelu smo proti širitvi sedanega odlagališča odpadkov med Livoldom in Mozljom, zato je treba pospešeno iskati novo lokacijo za odlagališče. Tako so sklenili na zadnji seji občinskega izvršnega sveta.

Vprašanje pa je, kako bo iskanje nove lokacije za odlagališče uspelo, saj traja že nekaj let. Izvršniki so sklenili, da je treba ponovno preveriti vse lokacije, o katerih primernosti je že bila razprava. Iskanje se vleče leta in leta, stroški naraščajo, krajani so povsod zelo zahtevni. Menili so, da pogoj o vodni neprepustnosti terena ne sme biti vzrok, da lokacija ni primerna, saj se da danes vsako zemljišče narediti neprepustno, res pa taka ureditev podraži ureditve.

Nekateri so menili, da iskanje novega odlagališča rešujemo počasi, amatersko in neučinkovito, zdaj pa se je celo vse ustavilo. Včasih so ljudi z območja, kjer naj bi odlagališče bilo, vodili na ogled odlagališč po svetu, organizirali javne razprave itd., zdaj pa je vse potihnilo. Poudarjeno je bilo, da je treba ljudi prepričati, da odlagališče v bližini njihovega naselja ni nič nevarnega.

Ugotovili so tudi, da bo težka in draga sanacija sedanjega smetišča. To je tudi vzrok, da so izvršniki nasprotovali širitvi sedanjega odlagališča. Menili so, da bolj ko bodo sedanje odlagališče širili, težja in tudi dražja bo njegova ureditev po zaprtju.

J. PRIMC

Med najčistejšimi

Kolpa je primerna za kopanje, ugotavlja Inštitut za varovanje zdravja

KOČEVJE - Kolpa je ena naših najčistejših rek, vsaj na območju občine Kočevje. To potrjuje tudi analiza, ki jo je opravil Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije. Sanitarna inšpekcija Oddelka za inšpekcijske službe občin Kočevje in Ribnica je že 19. julija odvzela dva vzorca površinske tekoče vode iz reke Kolpe, da bi ugotovili, če je voda primerna za kopanje. Vzorca sta bila odvzeta v Dolu in Osilnici. Ob odvzemu vzorcev je bila temperatura Kolpe v Dolu 18 °C, v Osilnici pa 15 °C.

V avgustu je prispelo poročilo Inštituta za varovanje zdravja Republike Slovenije, v katerem je med drugim rečeno: "Vzorca vode, odvzeta za mikrobiološke in fizikalno-kemijske analize sta glede zahtev Pravilnika o higienskih zahtevah za kopalne vode (Ur. l. SRS št. 9/88) ter Uredbe o klasifikaciji voda medrepublikanskih vodnih virov, meddržavnih voda in voda obalnega morja Jugoslavije (Ur. l. SFRJ št. 6/78), neoporečna. Opozarjamo pa, da velja strokovna ocena o kakovosti kopalne vode le za navedeni mesti odvzema vode, in ne za celoten vodotok, pa še to le v času odvzema vzorca."

J. P.

Bodo "Lisco" kupili njeni delavci?

Raziskava v "Lisci" kaže, da bo večina zaposlenih največjega sevniškega podjetja z enotama na Senovem in v Zagorju vložilo svoje certifikate za interni odkup

SEVNICA - Le četrtina anketiranih delavcev Lisce trdi, da so natančno obveščeni o tem, da bodo lahko postali lastnik podjetja, dobri polovici niso znane podrobnosti, blizu 16 odst. vprašanih pa pravi, da o lastninjenju ne vedo nič. Prek tri četrtine vprašanih pa pravi, da bo certifikate naložilo v Lisco, pred dokončno odločitvijo bi tretjina anketiranih rada zvedela več o varnosti zaposlitve.

Največ (skoraj 40 odst. vprašanih) se boji brezposelnosti. Strah pred slabšanjem delovnih in življenjskih razmer izraža več kot petina anketiranih, 15 odst. pa se jih boji nepravilnosti pri lastninjenju. Skoraj polovica vprašanih meni, da bo po zaključnem lastninjenju Lisci bolje, četrtina meni, da bo položaj ostal enak kot zdaj, le 12 odst. vprašanih pa meni, da se bo obrnilo na slabše. Zanimiva raziskava, ki jo je sredi avgusta opravilo med dobro četrtino (341) zaposlenih podjetje SPEM Raziskave in marketing iz Maribora je potrdila domnevo, da je verjetnost, da bo delavec Lisce aktivno sodeloval v procesu lastninjenja, tem večja, čim večji so ugled podjetja, zadovoljstvo in informiranost.

Samorastniški razvoj Lisce je pri delavcih pustil močne sledove v miselnosti. Po mnenju direktorja za finančno in računovodsko področje Braneta Ogorevca so se tudi vodilni delavci Lisce, ki so zvečine pri-

hajali iz domačih logov, vedno istovetili s svojim podjetjem in krajem. Zato prevladuje občutek, da bodo delavci Lisce svojo pripadnost kolektivni dokazali tudi v zaključni

Brane Ogorevc

Zakaj vzeli pravico v svoje roke

Predsednik KS Osilnica dr. Stanko Nikolič odgovarja na pisma naravovarstvenikov raznim časopisom v zvezi z izsiljevanji ob gradnji ceste ob južni meji

OSILNICA, FARA - Republiški in regionalni ljubljanski Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine sta v pismih uredništvom obsodila samovoljno in izsiljevalske posege ob urejanju ceste ob naši južni meji, se pravi na območju od Petrine do Osilnice in Podplanine. Predsednika KS Osilnica dr. Stanka Nikoliča smo zaprosili, naj komentira pismo naravovarstvenikov.

Zanimivo je, pravi Nikolič, da naravovarstveniki nasprotujejo le cesti od Petrine do Osilnice in Podplanine, niso pa imeli nobenih pripomb na ostale ceste ob južni meji, na primer na gradnjo ceste od Fare oz. Žage do Dola, ki poteka prav tako ob Kolpi in je bila odprta lani. Drugod je tako rekoč vsak lahko delal, da je hotel, nad nas pa pošiljajo inšpektorje, češ da gre za črno gradnjo. V resnici pa le obseku-

jemo in usposabljam nekdanji kolovoz, da bo spet prevozen. Usposabljanja sto in več let starega kolovozu nam ne morejo preprečiti. Z urejanjem cestne povezave po slovenskem obrežju Kolpe se strinjajo vsi, od ministrstev za notranje zadeve in obrambe pa do prometa in zvez, le vsa tri mnenja naravovarstvenikov ljubljanskega zavoda so bila negativna, izdana pa so bila od leta 1991 do danes. Kdo je potem

kriv, da do danes ni zgrajena cestna povezava krajev ob Kolpi po slovenski strani oz. da Osilnica sploh nima zveze s Slovenijo, razen po Hrvaški?

Naravovarstveniki niso prišli na sestanek s krajanji teh krajev v Kuželj, kjer bi zvedeli, da ljudje na območju od Gladloke do Srobotnika niso opazili vider, za katere se zavzemajo naravovarstveniki. Po zaslugi usposobitve kolovozov do Srobotnika lahko po slovenski strani pripelje policijski avto. Nato morajo policisti peš prek Sv. Ane, kjer jih na drugi strani spet čaka policijski avto. Tako lahko kontrolirajo južno mejo v avtomobilih, medtem ko so jo doslej lahko le peš.

"Ne želimo sporov in prerekanj z naravovarstveniki ali komerkoli. Hvaležni smo vsem, ki nas in našo akcijo podpirajo. Z vsemi si želimo dobre odnose. Zahtevamo le pravico do cestne povezave s Slovenijo po slovenskem ozemlju. Naši ljudje izgubljajo potrpljenje zaradi odlaganja ureditve cestne povezave s Slovenijo. Cesto oz. kolovoz urejajo sami, kot so morali sami reševati nešteto svojih problemov, od cestnih in zdravstvenih do vodovodnih in še mnogih drugih. Od teh naših zamisli nas ne bodo odvrnile niti grožnje ne blatenje. Problem se vleče že skozi vso zgodovino teh krajev, saj so se prav zaradi zapostavljanja ti kraji odcepili od Dravske banovine (Slovenije) že v stari Jugoslaviji in se priključili k Savski banovini (Hrvaški).

Ne bomo upoštevali nobenih dopisov in groženj, ampak bomo odpirali to območje (KS Osilnica ima le še 444 prebivalcev) in ga povezovali s Slovenijo, ker je to interes naših ljudi. Če ne bo šlo drugače, smo pripravljene za to našo pravico tudi gladovno stavkati," pravi dr. Nikolič.

J. PRIMC

Izbrali bodo najugodnejše

Kdo bo gradil vodovode in cesto Petrina - Kuželj

KOČEVJE - Izvajalce za nekatera dela v občini in mestu so izbirali na zadnji seji izvršnega sveta občinske skupščine Kočevje, ki je bila 3. septembra. Gradnjo čistilne naprave za pitno vodo v Slovenski vasi, gradnjo vodovoda v Spodnjem Logu in gradnjo vodovoda Dol - prva faza so zaupali GM Konzorciju Kočevje, ker je bila njegova ponudba kot celota, se pravi za vse tri objekte, najcenejša in je znašala malo manj kot 53 milijonov tolarjev. Skupno je prišlo 5 ponudb.

Za gradnjo kanalizacije za naselje Trata v Kočevju in za Bračicevo ulico ter Cesto na stadion dokončnega ponudnika še niso izbrali. Najcenejši je bil VGP Hidrotehnik Ljubljana, ki pa je v ponudbi predvidel gradnjo z betonskimi cevmi, medtem ko so bile v razpisu zahtevane armirano-betonske cevi, ki pa jih je predvidelo domače podjetje GM Konzorcij. Izmed šestih ponudnikov za izvajalca del na cesti Petrina-Kuželj so najprej izločili najdražjega (Cestno podjetje Ljubljana) in najcenejšega (Cestno podjetje Novo mesto), ker so menili, da sta ponudbi neresni in ker imajo s Cestnim podjetjem Novo mesto že slabe izkušnje. Zato so se odločili za zasebno podjetje Lesdog Kočevje. Gre za ureditev in asfaltiranje že obstoječe poti v dolžini 4,8 km in širini 3,5 m z bankinami in koritnicami ob cesti. Cesto je treba zgraditi tako, da bo njen vpliv na okolje čim manjši. Ne bodo pa upoštevale zahteve krajanov vasi Grivec, naj bi šla cesta nad oz. pod vasjo in ne čez njive. Šla bo tam, kjer je šel nekdanji kolovoz. Gradnja bo financirana iz sredstev "zelene meje".

J. PRIMC

DERVIŠEVIČEVA GRE NAPREJ - Meta in Robert iz TV oddaje Klub klobuk sta 1. septembra vodila v Kočevju zaključno občinsko prireditev mednarodnega kviza "Knjige gradijo mostove". Kviz je pravilno rešilo 347 otrok od 9. do 13. leta, na prireditvi pa so izžrebali zanje 64 praktičnih nagrad, ki jih je prispevalo 20 kočevskih podjetij in zavodov. Za glavno nagrado, udeležbo na podobni republiški prireditvi 17. septembra, pa je bila izžrebana Nadja Dervišević. Meta in Robert, ki sta prireditelji nekoliko zamudila, sta se opravičila kočevskim "knjižočercem" s tem, da sta povedala, da sta na poti srečala medveda. Na fotografiji: Z žrebanja in delitve nagrad v Kočevju. (Foto: J. Primc)

Iz Kolpske doline

SPET POUK V OSILNICI - V novem šolskem letu je spet pouk v šoli v Osilnici. Šolo obiskuje le 6 otrok 1. in 2. razreda, učni pa jih učiteljica Mirjana Sercer iz Bosiljve Loke. V minulem šolskem letu pouka v Osilnici ni bilo, ker so se hrvaški učenci iz vasi Hrvaško prešolali v šolo na Pleših. Zato so se osilniški slovenski šolarji leto dni vozili v šolo v Fara.

NADALJUJE Z GRADNJO RIBOGONJICE - Željko Knavs iz Ribjeka nadaljuje z gradnjo ribogonjice. Zdaj ima dva bazena za gojitve rib, dogradil pa bo še tri in valinico, s čimer bo ta gradnja zaključena.

PRVA ZASEBNA ČRPALKA - Od 1. septembra je dosedanja Petrolova bencinska črpalka v Petrini privatna.

BISTRICO ČISTILJO

RIBNICA - Predlani so Bistrico na tistem delu, kjer teče skozi Ribnico, bolj površno očistili, da je bila letos zaradi nizkega vodostaja spet bolj podobna travniku kot tekoči vodi. Zaradi Bistrice je Ribnica dobila pri ocenjevanju urejenosti slovenskih krajev spomlad letos največ negativnih točk. Ribničanje upajo, da bo po sedanjem posegu v Bistrico pri jesenskem ocenjevanju boljše in da se bo Ribnica uvrstila med kraje, ki so vsaj lepo če že ne najlepše urejeni v Sloveniji.

POSAVSKI OBRTRNIKI NA MOS V CELJU

SEVNICA - Sevnška obrtna zbornica bo družno z brežiško in krško obrtno zbornico sodelovala na največjem slovenskem sejmu - Mednarodnem sejmu obrti v Celju, ki bo odprt od petka, 10. septembra, do sobote, 18. septembra. Posavske obrtne zbornice bodo imele v hali A 40 m2 skupnega razstavnega prostora. Sevnški sklad za izobraževanje delavcev v zasebnem sektorju bo v soboto, 11. septembra, pripravil strokovno ekskurzijo na celjski sejem.

KOSTELCI ZA PRAZNOVANJA

FARA - Tudi Turistično športno društvo Kostel bo v okviru svojih možnosti prispevalo k počastitvi bližnjih kočevskih jubilejev: 100-letnice kočevske železnice, 50-letnice Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju in 600-letnice kočevske župnije. Razstavo fotografij "Kočevska v objektivu" avtorja Marka Masterla bodo odprli v petek, 17. septembra, ob 18. uri v prostorih Ljubljanske banke v Fari. Razstavo ur s sakralnimi in drugimi motivi Kostelskega bodo odprli 1. oktobra ob 18. uri v prostorih Ljubljanske banke v Fari. Ure so delo amaterskega likovnika Marjan Leša iz Gerova. Kajakaški spust po Rinži bo TSD Kostel organiziralo za praznik občine Kočevje. Start kajakašev bo 2. oktobra ob 10. uri pri kočevski tržnici. Kolpska kolesarada pa bo 9. oktobra. Start kolesarjev bo pri Ljubljanski banki v Fari.

KMALU KABELSKA TV

RIBNICA - Kabelsko razdelilni sistem za Ribnico pripravlja d.o.o. R kanal Ribnica, ki se je predstavil tudi na Ribniškem sejmu. Za ureditev tega sistema je potrebno precej dela in soglasja pa tudi nekateri izvajalci oz. podizvajalci, ki jih bo R kanal pritegnil. Načrtovano je, da bodo z deli začeli še ta mesec, in če bo šlo vse po načrtih, bodo v Ribnici gledali kabelsko televizijo že konec oktobra. Doslej so pridobili okoli 500 naročnikov na ta sistem, ki bodo plačali od 200 do 700 DEM za stroške napeljevanja, odvisno od tega, če gre za stanovanja v stanovanjskem bloku ali v zasebni hiši. Sistem bodo širili tudi na druga naselja v vsej občini.

603 PREVOZI PITNE VODE

SEVNICA - Med letošnjo katastrofalno sušo so gasilska društva v sevnški občini na 603 prevozih pripeljala v cisternah od januarja do konca avgusta skupaj 3.041 kubikov pitne vode. Samo GD Sevnica je ob dostavi vode prevozilo 15.600 km, torej v povprečju 43 km za dostavo ene cisterne. Največ vode (nad 20 dozovozov) so gasilci zvozili na Pečje, Žigarski Vrh, Blanco, Zabukovje, Metni Vrh, Ledino, Veliki Cimik, v Krajna Brda, Zgoranje Vodale, Selce.

NOVI KAPLAN - Kočevska župnija je dobila pred kratkim novega kaplana. 26-letni Matjaž Ambrožič je letošnji novomašnik, doma pa je iz Breznice na Gorenjskem.

ROZAL KOMERC - Stane Rozman je v prostorih železniške postaje v Kočevju, kjer je bila donedajna trgovina LIK Kočevje, odprl zasebno prodajalno avtomobilov. Prodaja avtomobile znamke Hyundai, Skoda in Lada. Tako je v Kočevju že pet zasebnih prodajal avtomobilov, v bližnji Ribnici pa še tri.

SPET PRENOVLJENA MESNICA - Minulo soboto je M-KG odprl na Trgu zbora odposlancev prenovljene prostore prodajalne mesa, že prej pa so prenovili mesnico v Kidričevi ulici. Prodajalna ima sodobno opremo, poleg mesa in mesnih izdelkov pa bodo na enem mestu skušali kupcem ponuditi tudi delikatesne in druge izdelke.

PODALJŠAN ROK - Javna razgrnitev osnutka prostorskih ureditvenih pogojev za območje Kočevske Reke je bila prvotno predvidena do 8. septembra, občinski izvršni svet pa je pred kratkim sklenil, da bo rok podaljšan do prihodnje občinske seje. Zanimanje za ta dokument je namreč naraščalo šele proti koncu roka za razgrnitev.

OBČAN - MEDVED

Kaj je treba storiti, da bo slovenska vlada pokazala sploh kakšno zanimanje za Kočevsko?
Če ne pomaga drugače, naj odnese župan Arturju kakšno lepo kost iz kočevske klavnice.

Ribniški zobotrebc

DOBRODOŠEL DEŽ - Nedavno deževje je bilo gotovo še posebno dobrodošlo v Ribniški dolini, ki se je je dež v zadnjih mesecih izogibal. Deževalo je namreč v kočevski občini, v Loškem potoku, Velikih Laščah in drugod, le Ribniške doline dež ni poškropil. Zaradi suše je bila zgubljena tretja košnja, pa tudi druga je bila komaj zadovoljiva. Ponekod so morali prenehati celo s pašo.

KROMPIRJEVE STRUNE - Krompir je kljub suši še kar zadovoljivo obrodil. Precej škode na krompirju pa so naredili zemljski škodljivci, predvsem strune, ki jim domačini rečejo tudi "žičniki".

RAJE SEDEM SUHIH - Zdaj so se Ribničanje spet spomnili na tisto svetopisemsko zgodbo o sedmih suhih krajevih in sedmih debljih. Pravijo, da bi bili s sedmimi suhimi kravami vsekakor bolj zadovoljni, saj bi po sedmih slabih letinah prišlo sedem dobrih, obilnih letin. Upajo, da se ne bodo uresničile napovedi znanstvenikov, po katerih naj bi se tudi Slovenija skupaj z Balkanom, Italijo, Španijo itd. do leta 2.080 sprememila v puščavo.

Sevniški paberki

OBNOVA - V sevniškem zdravstvenem domu so se, tudi ob pomoči občine in podjetij, lotili obnove ter nabave nove opreme. Precej znamenj znotraj hrama zdravja pa kaže, da zmanjkuje denarja celo za enostavno vzdrževanje ali pa je vzrok kaj drugega. Ko so že imeli na obisku sobopleskarje in pleskarje, so verjetno nameravali zamenjati tudi pregorele neonske žarnice v čakalnicah, a so na to pozabili ali pa je zmanjkalo denarja. Za zamenjavo kakšnega tesnila na vodovodni pipi že se denarci, a odkar so iz ordinacije šefa zobozdravstvene ambulante dr. Pavleta Zagodeta neznanči isti dan, ko je bil nameščena nova vodovodna pipa, odnesli njen zgornji del, se zdi verjetno zmanjšanemu delavcem Sizičovo delo. Pravijo, da so se podobne reči, a v veliko večjem obsegu dogajale z novo opremo v celjski bolnišnici, ki je tudi čez noč dobivala "noge". To pa še zmeraj ne more biti razlog, da ne bi stvari prišli do dna.

NUČIČ - Smeltov nadvse odločni mož, zadožlen za izgradnjo spodnje-savske verige, inž. Janez Nučič, se nemalokrat po nepotrebnem razburja zaradi poročanja predstavnikov sedme sile. Ker sam očitno nima dosti časa ali pa se mu ne zdi vredno, da bi ga trošil za gledanje oz. poslušanje oddaj in branje člankov, je te zadeve poveril hišni tajnici. Tako pričurljivo do gospoda Nučiča dostikrat zelo popačene in pomanjkljive informacije. Po njegovem mnenju so novinarji, ki pišejo drugače od njegovega miselnega vzorca ali pogleda na določeno zadevo, kratkotalno - pisuni ali pa so se prodali kakšni stranki, najverjetneje zelenim.

CET - Za Sevnico je nedavno mlajša ženska prala svojega juga v potoku. Na vprašanje, ali ne onesnažuje voda, je odvrnila, da to počne privratak, da pa je dala v vedro le žličko Ceta.

SADJE - Tako zadruga kot kombinat se hvalita s pridelavo sadja. Kam vse to gre, trgovine niso ravno bleščeče založene?!

NEOBICAJNO - V četrtek zvečer je v krški "discoteque Pacific" Štajerc, ki želi ostati neimenovan, planil za vrat neznanu mu lepotic. Ko ga je žensko bitje opozorilo, da je prekoračil pravila družabnega občejanja, se je izgovarjal na slabo vidljivost. Raziskava je pokazala, da je možakar govoril resnico. Ta večer je bila ekskluzivna "discoteque Pacific" bolj podobna podmornici pod Pacifikom, na kateri je odpovedalo prezračevanje, kot pa značnemu zemeljskemu središču zabave, mode in lepim oblin. V sicer lepem lokalu je bilo zakajeno kot v vsakem običajnem disku. Izvrstno pa je v diskoteki ozvočenje. To je gostom zapala napovedovalka, ki pa se jo je po ozvočenju komaj slisalo.

OBVEZNICE - Skupina Krčanov menda pripravlja v preostalih mesecih letošnjega leta veliko zabavo z imenitno pojedino. Večino jedade bodo kupili z obveznicami SOP-a Opreme, ki jih nekateri še zdaj hranijo doma v predalu. Z radostjo pričakujejo tudi prihod nekdanjega Sopotnega direktorja, ki je tovarno vodil novim delovnim zmagam naproti tako, da je šla na kant, njeni delavci pa brez odpravnine na cesto. Če ga ne bo, bo gotovo na kaki drugi pojedini kje v Lichtensteinu.

SOLANJE - V mestu je bil pred začetkom šolskega leta menda cel vrag, ker je kazalo, da bodo nekateri krški kratkohlanci morali v šolo v Leskovec. Govori se, da tja nečejo hoditi v šolo, češ da je v leskovškem šolskem bazenu pre-mokra voda. Po drugi strani pa se govori, da je premalo, da bi umili vse Rome, ki hodijo v to šolo.

Krška TV molči

Bo KK 10 spet oddajal?

KRŠKO - Te dni Krško še nima programa lokalne kableske televizije KK Kanal 10. Krško kableskim televizijsko omrežje sicer še vedno oddaja različna pisna obvestila, zlasti o ekologiji, ne oddaja pa t.i. živega programa, ki je nastajal bodisi na terenu bodisi v televizijskem studiu v krškem Kulturnem domu, vsekakor pa v prisotnosti kamere in mikrofona. Tega programa ni, odkar se je konec junija iztekla pogodba, po kateri je Savaprojekt Krško s pogodbenimi izvajalci zagotavljal omenjeni program.

Savaprojekt naj bi že v kratkem predlagal obnovitev vseh pogodb, potem naj bi skupaj s Kableskim distribucijskim sistemom Krško in mogoče še kom ustanovil krško televizijsko podjetje. Če bo ta poteza uspela, bi izginilo nezadovoljstvo, ki ga je zaradi ukinitve omenjenega dela programa menda kar nekaj med naročniki krške kableske televizije. Ob vseh drugih dejstvih, ob katerih znova vstaja krška kableska televizija, bodo tvorcji programa in organizatorji poslovanja bodoče medijske firme prisiljeni upoštevati zanje nesposobuden rezultat nedavne ankete. Ta je, da Krčani niso pripravljeni plačevati naročnine posebej za "živi" program krške televizije. Kot je znano, denarja ni pripravljena dati niti občina.

Novo v Brežicah

NACIONALNO - Po mestu in okolici so se začeli mrzlično preštevati, da bi izvedeli, kdo je nacionalist. Do te neuradne "šankraziskave" je prišlo v trenutku, ko je velenjska Nacionalna socialna zveza Slovenije objavila, da ustanavlja v Krškem svojo podružnico in na ustanovitve vlnudno povabila vse prave nacionaliste in zavedne Slovence. Z omenjenim preštevanjem naj bi Brežičani dokazali, da je vabilo namenjeno tudi njim in da so morda bolj upravičeni do podružnice kakor pa Krčani.

KOLEŠNIK MED UČITELJE - Cirila Kolešnika so 1. septembra opazili med šolskimi klopmi. Strah, da bi že to šolsko leto nazadoval ali napredoval v učitelja, je odveč. Res je sicer šel med učitelje, vendar zato, da je popeljal v šolo družinski podmladek. Zato je bil že kmalu po začetku pouka na svojem predsedniškem mestu in dobil tudi pohvalo Novomeščanov.

MED DOPUSTOM - Kot največja skrivnost krožijo po Brežicah in okolici govorice, da so učitelji iz Globokega prekinili dopust in prišli v šolo čistit prostore, ki so jih med počitnicami obnovili zidarji. Če bi globoški učitelji ravnate obešali na veliki zvon, bi si zagotovo prisluzili grajo svojih bolj gosposkih kolegov, ki vedo, da se med počitnicami počiva, bodisi na slovenski bodisi na španski plaži.

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

NOVO KRŠKO ZABAVIŠČE - V Krškem so 2. septembra zvečer v navzočnosti številnih obiskovalcev iz doma in Slovenije in tudi iz tujine odprli Motel Solaja s prenovljeno nočno restavracijo in diskoteko Pacific. V slavnostnem, maniborsko ugašenem večeru so občinstvo vznemirile tudi manekinke mariborskega studia Mišela. Obiskovalcem je zapela Emilija Kokič. Jutri zvečer bo v "Pacificu" polfinalnapreditev za izbor miss Slovenije. Na sliki: detajl iz "Pacificu". (Foto: P. Perc)

KOSTANJEVICA V VALVASORJEV SPOMIN

KOSTANJEVICA - Jutri, v petek, 10. septembra, bo Kostanjevica z več prireditvami počastila 300-letnico smrti znamenitega polihistorja J. V. Valvasorja. Ob 10.30 dopoldne bo v grajski cerkvi orgelski koncert s slavnostnim nagovorom in komentarjem koncertnega sporeda za šolsko mladino, ki se šola v kostanjeviški in podboški šoli. Ob 18. uri bo v Lamutovem likovnem salonu slovesna otvoritev pregledne razstave vodilnega slovenskega grafika Bogdana Borčiča. Razstavo bo odprl direktor slovenskega etnografskega muzeja dr. Ivan Sedej. Spominski dan bo zaključen zvečer ob 19.30 v grajski cerkvi s slavnostnim koncertom znanega slovenskega orgelskega mojstra prof. Filipa Krišnika in spominskim nagovorom ravnatelja Lada Smrekarja. Na dan Valvasorjeve smrti, 19. septembra, bo ob 19. uri v grajski cerkvi znana vokalna skupina Ave iz Ljubljane pod vodstvom dirigenta Andraža Hauptmana izvedla koncert, ki ga bo zaključila z Gallusovo pesmijo Glejte, kako umira pravični.

NACIONAL SOCIALNA ZVEZA V POSAVJU

KRŠKO - Nacionalna socialna zveza Slovenije bo organizirala jutri ob 20. uri v sejni sobi občinske skupščine v Krškem pogovor z občani na temo, kako do razveljavitve zakona o državljanstvu? Stranka bo hkrati ustanovila podružnico za Posavje, zbirala nove člane in podpisane za razveljavitve zakona o državljanstvu na referendumu. Kot poudarja strankino vabilo, so na omenjeni jutrišnji pogovor vabljeni vsi pravi nacionalisti in zavedni Slovenci.

Globoška šola ostala pokončna

V osnovni šoli v Globokem 1. novembra stekel pouk, potem ko so zgradbo temeljito obnovili - Več prostora - Šola bo mogoče še koga zadržala na vasi - Prizadevni

GLOBOKO - Potem ko je pred meseci že kazalo, da bodo morali tukajšnja osnovna šola zaradi dotrajanosti stropov zapreti, je s 1. septembrom v globoški hiši učenosti normalno stekel pouk. To se je lahko zgodilo, ker so ji med počitnicami obnovili.

Obnova je bila temeljita, saj so v starem delu šole zamenjali strop in okna. Poleg tega so naredili dve učilnici v podstrežju novega dela šolske stavbe. V teh novozgrajenih prostorih bodo uredili računalniško učilnico. Zdaj, ko imajo tako v šoli dodaten prostor, bodo vanjo lahko preselili vrtec, ki je do zdaj gostoval v kulturnem domu.

Učitelji in domačini ne skrivajo zadovoljstva, ker so se vse težave v šoli v Globokem končale tako srečno. "Izredno sem vesela, da sem si oddahnila. Tri mesece smo bili v bojazni, da se bo strop sesul. Z obnovo smo pokazali kraju, da želimo, da šola ostane, in učitelji so to pripravljeno med drugim dokazali s tem, da so prekinili dopust in prišli urejati prostore. Zdaj bomo opremili računalniško učilnico, kar pomeni, da smo pravzaprav v vrhu sodobne slovenske šole. Upam, da bomo s tem pritegnili še koga, da bo ostal na vasi," pravi Stanka Preskar, ravnateljica OŠ Globoko. Z obnovo je zadovoljna tudi Branika Pepelnik, ki poučuje matema-

Videm po Vidmu

Usoda papirničarjev

KRŠKO - V hišni časopis nekdanje krške tovarne papirja in celuloze so napisali naslov Kdor dobro dela, naj dobro je. To bi lahko tudi pomenilo, da kdor dobro je, naj dobro dela. Sodeč po velikih denarjih, ki so zmanjkovali v nekdanjem Vidmu, so neznani ljudje iz tovarne v preteklosti kar dobro jedli na račun preostalih zaposlenih.

Da so premoženje tovarne iznajljivi domači in iwoženi menedžerji razgrabili kot jastrebi, se je kar nekako pozabilo. Čeprav je Krško včasih dobesedno odmevalo od obtožb na njihov rovaš. Sedanjí razplet je kar malce žaljiv in krivičen za vse tiste Vidmове delavce, ki so jih najprej dolgo časa "pitati" v slovenščini, angleščini in švedščini s podatki, z obljubami in izvedenskimi mnenji o Vidmovem ponovnem vzponu, nazadnje pa ob stečaju tovarne celuloze in papirja kratko malo pognali na cesto. Ker so v modi prerekanja o spravi in popravljanju krivic, ne bi bilo odveč popraviti krivice tudi v primeru Vidmových opeharjenih delavcev, ki so jih njihovi lastni šefi skrivaj prodajali s stroji vred.

Krško sicer živi naprej tudi brez nekdanjega Vidma in tudi tako imenovani presežni delavci še niso pomrli od lakote. Toda gre za nekaj drugega, za to, da so zadeve ostale nekako nedorečene. Po vseh legendah in resničnih poročilih o nekdanji krški tovarni celuloze in papirja in po napovedanih ovadbah zoper glavne igralce v Vidmovi tragikomediji bi v celotni zadevi zato vendarle kazalo nekako postaviti piko na i. Brez tega (vsaj simboličnega) dejanja popravljanja krivic bo žrtvovana generacija krških papirničarjev tudi v prihodnje ob človeško dostojanstvo in ne bo nikoli mogla znova polno zaživeti.

M. LUZAR

Zmeraj več smeti gre v posode

Komunalno podjetje iz Krškega, Kostak, sicer še ne začneja sortirati odpadkov, vendar pobira smeti že v veliko krajih - Večje zanimanje za manjše smetnjake

KRŠKO - Krško komunalno podjetje Kostak se sicer ni odreklo napovedanemu sortiranju odpadkov, vendar ga čakajo še druge naloge, preden bo izpeljalo tak način pobiranja. Pred tem pobiranjem bo prisiljeno zgraditi na obstoječi sanitarni deponiji primerno skladišče različnih vrst odpadkov, vzemimo stekla in različnih pločevink.

Na to skladišče v začetku niso računali, vendar se je pokazalo kot nujnost. Različnih sekundarnih surovin, ki jih bo bivalstvo odložilo v posamezne smetnjake, Kostak namreč ne bo mogel sprosti odvažati k predelovalcu, pač bodo morale neke počakati na morebitnega kupca. Tudi ko bodo že sortirali, ne bodo posebej zbirali bioloških odpadkov. Trenutno Kostak namreč ne ve, kaj naj bi počel s temi. Uporabil bi jih sicer za kompost, vendar jih je premalo, da bi se krškemu občinskemu komunalnemu podjetju izplačalo narediti lastno kompostarno. V poštvi bi prišla regijska, ki je zdaj še ni.

Odpadke spričo navedenega Kostak pobira "po starem". Krajev in občini, iz katerih smeti redno odvažajo, je zdaj že veliko. Tako krški smetarski voz obiskuje na Krškem polju vsa naselja na desnem bregu Save do avtomobilske ceste, vasi od Velikega Podloga do Podbočja in Kostanjevice, nekaj naselij v krajevni skupnosti Raka, vas Zdole in celotno krajevno skupnost Dolenja vas. V slednji prebivalci ne plačujejo odvoza smeti, in sicer jim je to ugodnost priznal z odredbo občinski izvršni svet, upoštevajoč dejstvo, da je na območju krajevne skupnosti obstoječe občinsko smetišče.

Kostak je trenutno sredi priprav

za odvoz smeti z območja Gore, Velikega Trna in Senuš. Med kraji, kjer bo še letos začel pobirati komunalne odpadke, navaja tudi Prekopo in naselje Koprivnico.

Kot povsod so tudi v krški občini najprej postavili ustrezne smetnjake. Ljudje so imeli na voljo različne, 160-litrne in 700-litrne. Slednje so uporabniki lahko kupili od Kostaka pod ugodnejšimi pogoji, vendar so kljub temu šli bolj v promet manjši smetnjaki. To je zanimivo, saj je

● **Mehanizacija, ki jo imajo krški komunalci v voznem parku zdaj, komaj še zadošča. Če bo Kostak začel voziti smeti iz naštetih dodatnih predelov, pa je bo premalo in od tod izhaja vroča želja komunalnega podjetja, da bi kupilo nov smetarski kamion. Brez te naložbe bo nakazana širitev nemogoča, kot ugotavlja Silvana Mozer, Kostakova direktorica.**

veliko ljudi v začetku tožilo nad visokimi stroški.

Ko so po omenjenih območjih razpostavili kontejnerje in ko je stekel redni odvoz smeti, je Kostak v sodelovanju z občino odstranil v tistih krajih tri velika črna odlagališča.

L. M.

STOLETNICA GASILSKEGA DRUŠTVA - V nedeljo je Gasilsko društvo Brestanica z veliko parado in proslavo počastilo visok jubilej, 100-letnico delovanja. Na slovesnosti pri obnovenem gasilskem domu je zbranim spregovoril zgodovinar dr. Tone Ferenc. Olga Bračun, tajnica društva, je navzočim predstavila zgodovino brestaniškega gasilstva. Gasilskega slavja so se udeležili predstavniki gasilskih društev iz krške občine, predstavniki različnih firm in občinskega političnega življenja, ter številni obiskovalci. (Foto: I. Kastelic)

Na carinike so kar malo pozabili

Življenjske in delovne možnosti carinskega osebja na postaji v Dobovi - Od osamosvojitve do danes se ni veliko spremenilo, ker se državi še nista dogovorili

DOBOVA - Da lahko država pozabi celo na svoje uslužbence, kaže primer iz Dobove. Cariniki, ki delajo na železniški postaji v tem obmejnem kraju, še vedno prebivajo v razmerah, ki so na moč podobne tistim izpred let. Te pa so, rečeno na kratko, nekako zastarele.

Bivalni kontejnerji, v katerih imajo cariniki delovne prostore, so mestoma že dotrajani. Pri oknih piha, poleti je v teh zabojih vroče, pozimi bi morali biti ljudje v težkih planinskih čevljih, da jim ne bi omrznila noge. Zabojniki so na robu dobovske postaje postavljeni vsak zase, kar je uslužbencem odveč zlasti v slabem

vremenu. Vsaka pot iz kontejnerja v dežju in vetru pomeni možnost, da se vsaj malo namočijo papirji ali carinik pod dežnikom.

Kdor je ukazal vse do danes obdržati sedanje razmere na carinskem prostoru v Dobovi, je to očitno naredil z namenom, da cariniki ne bi lenarili in se kvarili zaradi luk-

suza. O takih nagibih govori carinska čajna kuhinja, ki jo po videzu in zlasti oprepi prekaša večina podobnih prostorčkov na slovenskih tleh. Kuhinja nima vode, ker jo cariniki lahko natočijo v čajno skodelico na stranišču, kjer je ličen ljaček s pipo. Do tega prostora z vodo, s straniščno školjko in z napol vgrezjenim podom je treba napraviti kar nekaj korakov vstran.

Delovišče carinikov sicer ni kontejner, vsaj ne glavno. Carinski delavec na terenu dela na tirih. Ljubljanski nadrejeni so pozabili, da njihovi dobovski cariniki delajo na neosvetljenih in nepokritih tirih in da hodijo službeno čakati vlake skoraj kilometer daleč. Pisarna vodje carinikov je od šefa dobovske železniške postaje tako daleč stran, kot bi bili železnica in carina na smrt skregani.

Slovenske železnice, na katere je država nekako prevalila skrb tudi za carinike, ne obljublajo izboljšanja življenjskih in delovnih pogojev na postaji v Dobovi. Franc Kolman iz Slovenskih železnic je povedal, da je bil prostor za dobovske carinike ob slovenski osamosvojitvi urejen začasno in da ga doslej niso bistveno spremenili. Tak je ostal, ker še ni ustreznega dogovora.

M. LUZAR

Vlado Pompe

tudi mednarodni. Med temi je še vedno tudi vlak Mimara, ki vozi do Leipziga," našteva Vlado Pompe, šef postaje v Dobovi.

Vlakov je torej manj, vendar nimajo dobovski železničarji nimajo nič manj dela kot tedaj, ko je potovalo po tukajšnjih tirih neprimerno več vagonov in lokomotiv. Kot ugotavlja Pompe, ima postajno osebje zdaj delo, ki ga prej ni poznalo. Gre za različna opravila, povezana s prehodom vlaka prek državne meje. Nove razmere, nastale po uvedbi meje, so vplivale tudi na lokalni red. Včasih je stal vlak v Dobovi kake pol ure, samo toliko, da so zamenjali lokomotivo. Zdaj se zaradi omenjenih formalnosti lahko zadržijo na primer tovorni vlak na tej postaji tudi po tri ure.

Dokler je bila dobovska železniška postaja prometno neprimerno bolj obremenjena, kot je danes, so postajnemu osebju obljubljali iz Ljubljane, da bo železnica zgradila novo postajo. Zdaj o tem ne govori nihče razen železničarjev, ki so še na omenjeni slovenski obmejni postaji.

L. M.

V ŠOLO Z NASMEHOM - Na prvi šolski dan so na vratih šole v Globokem prerezali trak, potem so si ogledali, kaj je med počitnicami nastalo iz razmajane šolske stavbe. Zdaj, ko so stropi novi, so si oddahnilo tako učenci kot učiteljice in bodo vsi raje hodili v šolo. (Foto: L. M.)

kultura in izobra- ževanje

Počastitev slavnega rojaka

70. obletnica
Pleteršnikove smrti

PISECE - Ob 70. obletnici smrti velikega slovenskega jezikoslovca prof. Maksa Pleteršnika bo v Písecah niz kulturnih prireditev, ki se jih bo udeležilo večje število uglednih gostov, med njimi predsednik Republike Slovenije Milan Kučan.

V petek, 10. septembra, bo ob 16. uri v osnovni šoli otvoritev razstave o Pleteršnikovem življenju in delu, ob 17. uri pa bodo v kulturni dvorani učenci na kvizu pokazali, koliko vedo o svojem slavnem rojaku. Ob 20. uri bodo zagoreli kresovi.

V soboto se bo prireditev pričela ob 14.30 s sprejemom gostov v župnišči, eno uro pozneje bo komemoracija na Pleteršnikovem grobu, ob 16.30 bo ogled rojstne hiše, blagoslov kapelice, kulturni program in častni pozdrav predsednika Milana Kučana, sledil pa bo ogled razstave v šoli in družabni večer z gosti.

Razseljeni trebanjski godbeniki

Njihove instrumente so "izselili" iz zaklenjene sobe v osnovni šoli - Bo tepena kakovost? - Občinski orkester isto kot občinski revež?

TREBNJE - Bo končno Občinski pihalni orkester Trebnje le dobil svoj ustrezen prostor za vaje, instrumente in dirigenta? Zaenkrat kaže kaj slabo, kajti po približno desetletju bivanja v trebanjski osnovni šoli so se godbeniki 26. avgusta soočili celo z nenavadno nekulturnim dejanjem, nevrudnim ustanovo, pod katere streho so se znašli ne ravno po svoji želji.

Namreč, ko naj bi tega dne godbeniki odšli igrati na nek pogreb, so ugotovili, da so neznanci brez njihove vednosti, kaj šele s soglasjem, iz zaklenjene sobe deložirali njihove dragocene instrumente in zmetali iz sobe godbenikov v drug prostor še notne zapise. Godbeniki so bili razburjeni kot le kaj in še isti večer so po burnem sestanku

v isti prostor ponovno namestili instrumente.

Na sestanku med predstavniki trebanjskega izvršnega sveta, šole, glasbene šole in godbe, ki je bil 30. avgusta, se je ravnatelj OŠ Štefan Kamin opravičil godbenikom za neljubo selitev in to pojasnil s tem, da so njegovi podrejeni preveč dobesedno vzeli pogovore o tem, da šola potrebuje prostore. Hišnikom, ki imajo ključ od sobe godbenikov, naj bi nihče ne dal izrecnega naloga za odstranitev oz. selitev instrumentov godbe. Poleg drugega so se na omenjenem sestanku dogovorili, naj bi sekretar Milan Rman, na trebanjski občini poverjen za družbene dejavnosti, do konca septembra našel vsaj dva prostora za godbenike. Kot vse kaže, naj bi bila to prostora občinskega sodnika za prekrške v stari šoli. Godbeniki pa niso navdušeni nad to rešitvijo, saj se zavedajo, da je to zgolj začasna rešitev problema. Ta jemlje voljo predvsem starejšim godbenikom, ki so se že pred desetletjem težko odločili za selitev iz prve šole (na križišču, kjer

se zdaj v povsem novi zgradbi zavarovalnica Tilia in razni lokali). Se bodo vrste godbenikov zaradi teh prisilnih selitev zredčile ali pa celo utegnje godbeniki izgubiti svojega dirigenta Igorja Tršarja, s katerim dosegajo vsako leto kakovostni vzpon? Cilj orkestra je, da se v dveh letih prebije iz 2. v 1. elitno kategorijo slovenskih pihalnih orkestrów. Kdo drug neki lahko trebanjskim godbenikom zagotovi ustrezne razmere za nadaljnje ustvarjalno delo, če ni to ravno občina, saj je od nekdanje občinske kulturne skupnosti dobila godba s pogodbo sedanje prostore v šoli. Navsezadnje gre za Občinski pihalni orkester Trebnje, mar ne?

P. P.

TUDI PRI VAS DOMA
Od 28. avgusta na 69. kanalu.

DOBER ODZIV - Več kot 80 mladih bralcev iz trebanjske občine in 40 iz sevniške je že drugo leto sodelovalo na mednarodnem knjižnem kvizu Knjige gradijo mostove. Medtem ko so se v trebanjski občini odzvali učenci z vseh osnovnih šol, so v sevniški reševali pole le učenci boštanske šole, navzlic temu da jih je občinska knjižnica poslala na vse šole. Vodji občinske knjižnice Pavel Golta, Stanki Pungarčnik v Trebnju, je uspelo pridobiti dovolj močnih sponzorjev, tako da je vseh 30 iztrebanjskih bralcev dobilo praktične nagrade, 14 jih pojde na izlet v Belo krajino, prvotrajna Mateja Gorenc pa na zaključno prireditev, ki bo 17. septembra v Ljubljani. Iz Sevnice je dobitnica prve nagrade Martina Plevnik, 24 bralcev pa je nagradila Tilia. Na posnetku: Stanka Pungarčnik v Senuperu izroča nagrado Danielu Škarji iz tamkajšnje OŠ dr. Pavla Lunačka. Na desni ravnatelj šole Joško Župan, ki je učencem bralcev doživeto komentiral razstavo Sandija Leskovca in Bogdana Breznika. (Foto: P. Perc)

I. Z.

Valvasorji povezani s Kostanjevico

Več kot pol tisočletja je v Kostanjevici deloval cistercijski samostan - Tudi Valvasorjev sin in sorodnik med patri - Dve tretjini gradu sta obnovljeni

KOSTANJEVICA - V Kostanjevici je bila leta 1234 ustanovljena cistercijska opatija. Ustanovil jo je koroški vojvoda Bernard Spanheimski in je ob kostanjeviški utrdbi, namenjeni obrambi dežele, imela za nalogo kolonizacijo na ogrskem območju, hkrati pa je bila tolažba dežele v duhovni oskrbi. Oboje so očetje cistercijski izvršno opravljali vse do oktobra 1786, torej celih 552 let ali več kot pol tisočletja.

V tem času je zgodovinsko izpričanih 66 opatov, ki so vladali včasih večji, včasih manjši samostanski družini. Bili so časi, ko je v vsem samostanu deloval en sam menih, včasih pa tudi več kot petdeset. Opatje in priorji, včasih pa tudi menihi, so bili večkrat iz vrst grofov, baronov in doktorjev znanosti. Tako je bil samostan vsestranska utrdba v duhovnem, veleposesniškem, družbenem in intelektualnem smislu. Znano je, da je kot opat v tem samostanu vladal tudi Lenart Pachernecker, avtor prve slovenske knjige, ki je bila naperjena proti protestantom.

Med temi redovniki pa sta bila kar dva iz družine plemenitih Valvasorjev. Prvi je bil sin slavnega polihistorja J. V. Valvasorja - ime mu je bilo Janez Volf Engelbreht - in je opravljal službo zakristana pod samostanskim imenom p. Stefan. Umrli je star nekaj več kot 68 let, potem ko je bil 47 let in 9 mesecev redovnik in 43 let in 9 mesecev duhovnik. Veliko večino svojih življenjskih, redovniških in duhovniških let je preživel v kostanjeviški opatiji ter je tam tudi pokopan.

Prav tako je bil član kostanjeviške redovne tudi p. Robert plemeniti Valvasor, samostanski celerarji ali kletar, kar je bil v tistem času lep gospodarski položaj v kloštru. Tako pomemen je bil lahko samo še

redovnik, ki je opravljal funkcijo kašarja. Ne smemo pozabiti, da je bil to še čas vladavine fevdalizma in da se je kostanjeviška opatija mukoma poslavljala od srednjega veka.

Jožefinske reforme so red belih menihov 1786 leta tudi v kostanjevici ukinitile in tako je samostansko poslopje prešlo v državne roke ter z več ali manj sreče živel vse do 28. septembra 1942, ko so grad

● Ob 300-letnici znamenitega polihistorja J. V. Valvasorja (1641-1693) se spominjamo tako našega občana kakor tudi v Kostanjevici pokopanih Valvasorjev p. Stefana in p. Roberta, in v tem je intimni smisel prireditev, ki jih v petek, 10. septembra, prireja slovenska kulturno-znanstvena institucija Galerija Božidar Jakac.

zažgali in je do tal pogorel. Danes je po več kot štiridesetih letih obnove povsem restavriranega komaj dve tretjini, ti pa sta dobili nov namen: že več kot dvajset let v njem Galerija Božidar Jakac mukoma pridobiva prostor za prostor in vanj vseljuje zbirke slovenskega ekspresionizma ter tako po skoraj dvesto letih daje nekdanjim razvalinam novo duhovno podobo.

Zgodovinsko je izpričano, da po letu 1820, ko je verski sklad razpro-

dal še cerkveno opremo, v teh prostorih ni bilo več cervene oskrbe. Ob zatonu 19. stoletja so poskušali samostan obnoviti, vendar je bilo poslopje v takem razsuhu, da se je komisija odločila za obnovo Stične, Kostanjevico pa je opustila.

L. SMREKAR

DOBRODELNI KONCERT BO

NOVO MESTO - Dobrodelni koncert za prizadete po multipli sklerozi v Novem mestu bo 15. ali 22. oktobra. Tako sporoča organizator koncerta Anton Ivančič in se opričuje vsem, ki so na račun koncerta že prispevali sredstva, pa je organizacija zaradi njegovih osebnih težav zastala. Točne podatke glede kraja in časa koncerta bo pravočasno sporočil, vse, ki bi radi sodelovali in s tem pomagali prizadetim, pa prosí, naj se prijavijo na naslov: Anton Ivančič, Majde Silc 2, Novo mesto.

SREČANJE OB JUBILEJU DR. VINKA BELIČIČA

ČRNOMELJ - Skupščina občine Črnomelj pripravlja v petek, 10. septembra, srečanje ob 80. obletnici rojstva pesnika in pisatelja, sicer pa belokranjskega rojaka prof. dr. Vinka Beličiča. Ob 18. uri bo v Ljudski knjižnici otvoritev razstave o literarnem delu slavljence, uro pozneje pa v hotelu Lahinja srečanje s kulturnim programom. Življenje in delo prof. dr. Beličiča bo predstavil direktor in glavni urednik založbe Mladika iz Ljubljane, prof. Janez Mušič.

III. BELOKRANJSKI LIKOVNI BIENALE SE SELI V METLIKO

METLIKA - V petek, 10. septembra, ob 20. uri bo v Ganglovem razstavišču v metliškem gradu otvoritev razstave del III. belokranjskega likovnega bienala Črnomelj 1993. Razstavo bo odprl župan Branko Matkovič, o razstavljenih delih pa bo govoril akademski kipar Jože Vrščaj.

S PLESOM SKOZI JESEN IN ZIMO

NOVO MESTO - Za tiste, ki bi radi odplesali skozi jesen in zimo ponuja novomeška Terpsihora dance company lepo priložnost, kajti prav zdaj pripravlja vpis za šolsko leto 93/94. V programu ima jazz, moderni ples, klasični balet, aerobiko in plesne urre za najmlajše. Tečaji so namenjeni otrokom, mladim in odraslim. Vse informacije o vpisu in delu skupine bodo zainteresirani lahko dobili jutri, v petek, 10. septembra, med 14. in 17. uro v Krki-nem klubu (stara stavba Tovarne zdravih Krka), ostale dneve pa po telefonih 22-564 in 22-371. Vpis je možen do 17. septembra.

KONCERT NA SEVNIŠKEM GRADU

SEVNICA - Ob zaključku poletnih grajskih priredil prireja sevniška zveza kulturnih organizacij v petek, 10. septembra, ob 19. uri na sevniškem grajskem dvorišču koncert skupine Pro musica Tibicina iz Maribora, ki letos praznuje 10-letnico delovanja. Nastopili bodo: Marjeta Urban - sopran, blokflavta in alt blokflavta, Mateja Kremelj - alt blokflavta, Mirko Petrač - violina, Bojan Urbanc - bas blokflavta in Simon Robinson - orgle. Koncertu bo dala še poseben čar znana ruska sopranistka Svetlana Cursina, ki nastopa v mariborski Operi.

NEW SWING QUARTET NA KAPITLJU

NOVO MESTO - Novomeški poletni večeri se nadaljujejo. Tokrat bo novomeščane ob 25-letnici skupnega petja s koncertom razveselil New Swing Quartet. Nastopil bo v petek, 10. decembra, ob 20. uri v atriju kapiteljske proštije, če pa bo slabo vreme, bo koncert v Domu kulture. Nastopili bodo člani kvarteta: tenorist Dare Hering, drugi tenorist Oto Pestner, baritonist Tomaž Kozlevčar in basist Marijan Petan, spremljal pa ga bo instrumentalni trio v sestavi: Blaž Jurjevčič (klavir), Djuro Penzeš (bas kitara) in Ratko Divjak (bobni). Teden pozneje, 17. septembra, bo ob isti uri prav tako na Kapitlju koncert novomeškega simfoničnega orkestra. Če bo slabo vreme, bo koncert v avli grmske osnovne šole.

dogodki v sliki in besedi

ZALAŠČKU ZLATA KOLAINA V RADGONI - Predsednik Društva vinogradnikov Sevnica - Boštanj Rado Umek je na nedeljskem zboru vinogradnikov (na posnetku) čestital Boštanjčanu Alojzu Zalaščku za zlato medaljo, ki jo je dobil njegov cviček na mednarodnem kmetijskem sejmu v Gornji Radgoni, izrazil pa je zadovoljstvo nad dosežki na Tednu cvička v Kostanjevici, kjer so dobili 3 velike zlate, 4 zlate, 6 srebrnih in 1 bronasto kolajno. "Vsi ti rezultati so plod truda in vztrajnosti vinogradnikov pri pridelovanju grozdja in vestnega kletarjenja. Upravni odbor je zelo zadovoljen, da so strokovna predavanja in kletarski tečaj padli na tako plodna tla," je poudaril Umek. Vinogradniki so zatem pristuhnili zanimivemu predavanju mag. Mojmirja Wondre o trgatvi in predelavi grozdja ob suši. (Foto: P. Perc)

GRADNIK POBRATEN Z DOLOM - Pred kratkim je gasilsko društvo Gradnik, sicer najmlajše v črnomaljski občini, pripravilo gasilsko tekmovalje, na katerem so se v trodelnem napadu, prenašanju vode in vlečenju vrvi pomerili gasilci in sosednjih črnomaljskih in metliških vasi. Najbolje so se odrezala gasilska društva Štrekļevce, Gradnik in Dragomilja vas (na fotografiji pri prenašanju vode). Ob tej priložnosti so pripravili tudi proslavo s kulturnim programom, gasilci z Gradnika pa so podpisali tudi listino o pobratenju z gasilskim društvom Dol pri Ljubljani, s katerim sodelujejo že več let. (Foto: M. B.-J.)

UBRANO URBANO NASELJE - Obulični niz poslovno-stanovanjskih objektov, ki so jih naredili delavci Gradbenega podjetja Grosuplje (GPG) ob ulici Gubčeve brigade v Trebnju, odprli pa prejšnji petek ob trebanjskem občinskem prazniku, bodo, kot je povedal predsednik trebanjske vlade Jože Rebolj, dopolnili še z gradnjo garažne hiše. Direktor GPG Bogdan Korosec (tretji z desne) je povedal, da bo to še kar urejeno urbano naselje stalo 2,3 milijona mark, za polovico te vrednosti pa je že podpisanih pogodb. Vodja projekta je bila arhitektka Majda Bergant, pomagal pa ji je arhitekt Marko Kogovšek. Na voljo je 18 stanovanj in okrog 950 m² poslovnih prostorov. Največje si posebej skrbno opremlja in ureja Služba družbenega knjigovodstva, ki naj bi se vselila do 10. oktobra. (Foto: P. P.)

JAGODE JESENI - Poldrugo tona sočnih jagod bodo te dni pobrali v svojih nasadih Jarkovičevi z Broda pri Podbočju. Gre le za poletno bero na sadikah marmolada, ki bodo polno rodnost imele prihodnje leto. Jarkovičevi so poznani tudi kot eni največjih gojiteljev trsnih cepljenk in sadik jabolk v Sloveniji. Uspehe dosegajo s sodobnimi agrotehničnimi ukrepi v svojih nasadih, med njimi pa je nenehno umetno namakanje gotovo najpomembnejše. (Foto: M. Vesel)

Zaposlovalcem na črno bodo zaprli

Delovna dovoljenja tujcem se počasi iztekajo - Se več zaposlovanja na črno - Največ jih dela v gradbeništvu, gostinstvu in trgovini - Že kmalu strožji zakon

NOVO MESTO - Delovne vize, ki so jih tuji pridobili lani za delo v Sloveniji, so se nekaterim že iztekle, tisti, ki pa so zanje zaprosili med zadnjimi, se jim bodo iztekle v novembru. Za podaljšanje delovnega dovoljenja mora dva meseca pred iztekom zanj zaprositi delodajalec. Ker mnogi tuji ne bodo dobili novega delovnega dovoljenja, saj je na zavodih za zaposlovanje preveč domače delovne sile, ki čaka na delo, se bo zaposlovanje na črno še povečalo. Že sedaj ima inšpektor za delo na medobčinski upravi inšpekcijskih služb v Novem mestu polne roke dela. Samo v zadnjih štirinajstih dneh je dal zaradi dela na črno 4 predloge sodniku za prekrške.

Največ črnega zaposlovanja, torej zaposlovanja, kjer delavec ni zavarovan, kjer delavec nima nobenih pravic iz delovnih razmerij in kjer delodajalec ne odvaja nobenih prispevkov ne za delavca ne za družbo, inšpektorji v zadnjem času odkrivajo v gostinstvu, gradbeništvu in trgovini, seveda pri podjetnikih in obrtnikih. Le v redkih primerih so med zaposlenimi tuji begunci, nazadnje so imeli takšno prijavo iz trebanjske

občine, kajti na črno delajo predvsem tuji, ki imajo delovno dovolje-

STRELA UNIČILA PODSTREŠJE

SREDNIK PRI ŠENTJANŽU - 2. septembra je nastal požar na nenaseljeni hiši Mirka V. iz Srednika pri Šentjanžu. Hiša stoji v neposredni bližini njegove nove hiše. Goreti je začelo okrog 4. ure zjutraj na podstrešju, kjer so bila zložena razna oblačila, omare, koruza, pšenica. Preiskava je pokazala, da je strela udarila v električno napeljavno, ki vodi proti stanovanjski hiši, kar je povzročilo, da je v vodnikih prišlo do povečanja elektricitete in izbruh plamenov iz vodnikov. Kabel na podstrešju je bil založen z raznimi predmeti, ki so začeli tleti in goreti. Požar je popolnoma uničil podstrešje, bivalni prostori pa so ostali nepoškodovani, razen kuhinjskega stropa in elementov. Škoda je za okrog 1 milijon tolarjev.

POGIN RIB V LAHINJI

ČRNOMELJ - 3. septembra je ribiški čuvaj obvestil policiste, da je opazil več poginjenih rib v reki Lahinji, in sicer pri jezu v Zagarih. Po vsej verjetnosti je do pogina prišlo že prej zaradi nizkega nivoja vode in jih je narasla voda prinesla do jezusa. Vzrok pogina bo pokazala analiza vode, ki jo še preiskujejo.

Sklenil je škodljivo pogodbo

Kriminalisti krške UNZ ovadili tožilstvu Ž. R., vršilca dolžnosti direktorja Avtohiše in Avtoservisa

KRŠKO - Kriminalistična služba krške UNZ je pred kratkim temeljnemu javnemu tožilstvu v Novem mestu, enoti Brežice, ovadila Ž. R., vršilca dolžnosti direktorja Avtohiše in Avtoservisa Brežice, zaradi suma kaznivega dejanja sklenitve škodljive pogodbe. Pred tremi leti se je družbeno podjetje Agrotehnika-Gruda-Agroservis Brežice preoblikovalo v družbo z omejeno odgovornostjo in spremenilo naziv podjetja v Avtoservis, d.o.o., Brežice. Naslednje leto je začelo v večje likvidnostne težave, nakar so se s soglasjem Agencije ustanovili družbeno podjetje Avto hiša, d.o.o., Brežice, v katerem so zaposlili vse delavce brez premoženja Avtoservisa. Letos spomladi so kot tehnološki presežek odpuščili 20 delavcev. Teden dni pred odhodom v mesecu maju dal vlogo, naj ga zaradi zdravstvenih razlogov razreši funkcije direktorja, kar je skupščina obeh podjetij v maju sprejela, istočasno pa je sprejela tudi sklep, da se skupščina razpusti, vsi zaposleni pa so tehnološki presežek.

V juniju sta se skupščina in upravni odbor za obe podjetji ponovno konstituirala in za vršilca dolžnosti direktorja Avtohiše in Avtoservisa imenovala Ž. R. Ob iskanju rešitev za podjetje so obravnavali ponudbo bivšega direktorja, da vzame podjetje v najem, vendar so njegovo ponudbo zavrnili. 15. junija je upravni odbor sprejel ponudbo zasebnega podjetja ITG, d.o.o., iz Brežic in z njim podpisal pogodbo, s katero dajejo podjetji Avtohiša in Avtoservis v najem poslovni prostor, velik 2562 m², s celotno strojno in pisarniško opremo, zalogami rezervnih delov ter poslovnimi partnerji za mesečno 5.000 nemških mark tolarške protivrednosti. Ker s to najemno pogodbo sprejema ITG tudi pravice

iz najemne pogodbe med Avtohišo in zasebnim podjetjem iz Brežic, po kateri to podjetje plačuje Avtohiši najete skladiščne prostore v izmeri 840 m² 4200 nemških mark v tolarški protivrednosti, znaša za ITG neto najemnina zgoj 800 nemških mark tolarške protivrednosti.

V prid utemeljenega suma sklenitve škodljive pogodbe govori tudi dejstvo, da Avtoservis, d.o.o., z najemnino ne more kriti niti minimalne podpisane amortizacije, ki je za lansko leto brez revalorizacije mesečno znašala 7.800 nemških mark. Pri tem pa ostajajo odprte tudi vse terjatve upnikov Avtohiše in Avtoservisa, ki bi jih vsaj delno poravnali z realno najemnino.

PO DOLENJSKI DEŽELI

Pravijo, da je za nekatere maščevanje sladko. Maščevanje šestih mladoletnikov iz Grobelj, ki so utemeljeno osumljeni, da so 28. avgusta ponoči porušili 10 x 4 metre veliki kozolec lastniku A. K., s katerim so bili v sporu, je bilo njim verjetno tudi sladko, toliko bolj grenko pa je bilo za lastnika kozolec, ki je čez noč ostal brez njega.

Nekoliko manjšo škodo, še vedno pa dovolj veliko, je konec avgusta utrpel D. F. iz Češče vasi, ki mu je nepravilno ponoči odnesel iz zajčnika šest zajcev, vrednih okoli 10.000 tolarjev. Za nekaj pečenik in zajčjih obar mu bo verjetno zadostovalo.

Tudi s spretno izmaknjenimi polizdelki za čevlje se da dobro zaslužiti, če... V. M. iz Škocjana je to uspelo že večkrat, preden so ga prejšnji teden med kontrolo prometa odkrili mokronoški policisti. Pri pregledu vozila so v prtljžniku v skatli našli polizdelke za čevlje, ki jih je ukradel v podjetju Italian shoes studio v Mokronogu. Podjetje je oškodovalo za 50.000 tolarjev. Polizdelke, vredne 130.000 tolarjev, pa je že trikrat pred tem prodal čevljarju iz Dobrave pri Škocjanu, za to pa je zaračunal 80.000 tolarjev.

Zlikovec, ki je pred kratkim prikrajšal Železniško postajo Črnomelj za 6.000 tolarjev, pa si je začel le nekaj romantične svetlobe v vse daljših septembrskih nočeh. Z njim so namreč neznanu kam izginile tri petrolejske svetilke.

Manj svetlobe, pa več hrane je potreboval sladkosnedi tat, ki se je 5. septembra ponoči prikrajšal v gostilno ŽG TTG in ukradel denar, bloke za kosila ter suha rebra. Gostilni je povzročil za 40.000 tolarjev škodo.

Sama se je vračala z gora

Suzana Vokač je zgrešila pot in zdrsnila po melišču nad Taško pod Grintovcem, kjer so jo našli mrtvo

KAMNIK - Prejšnji četrtek zvečer so izpod Grintovca prepeljali s helikopterjem mrtvo 24-letno Suzano Vokač, ki se je na kranjski strani Grintovcev ponesrečila v nedeljo, 22. avgusta. Našli so jo kamniški gorski reševalci. Suzana Vokač, Novomeščanka, ki je žive-la v Ljubljani, je 22. avgusta odšla s prijatelji iz Kamniške Bistrice po poti do Cozove koče na Kokrškem sedlu. Skupina se je kmalu prepolovila; prvi so odšli proti Grintovcu in Kočni, ostali trije, med katerimi je bila tudi Suzana, pa so zaostajali.

Okrog 15. ure popoldan je Suzana dejala prijatelji, da je utrujena in da se bo zato raje vrnila do koče in v Kamniško Bistrico.

Če je tam več ne bo, pomeni, da se je s stopom odpeljala v Ljubljano, je še naročila. Nazaj se je obrnila v Zgornjih Dolcih, vendar je zgrešila pot do Kokrškega sedla. Prišla je na dokaj zahtevno pot in po skalovju zdrsnila na melišče, kjer so jo našli mrtvo.

Suzanina prijateljica je vse do srede mislila, da je Suzana sama prišla z gora in da je v ponedeljek odšla na načrtovani dopust, ker pa je v sredo ni našla niti v stanovanju niti pri njenih starših v Novem mestu, so se vsi skupaj napotili v Kamnik. Popoldan sta jo reševalca opazila v melišču nad Taško, na območju stare Frischauf-ove koče pod Grintovcem. Žal ji niso mogli več pomagati.

OPOZORILO

NOVO MESTO - UNZ Novo mesto obvešča občane, da se zadnja leta povečuje število tatvin iz avtomobilov in vikendov ter zidanic, zlasti v času trgatev. Ker se bliža trgatve, občane opozarjajo, naj zaklepajo avtomobile, naj ne puščajo v avtomobilih na vidnejših mestih vrednejših predmetov, naj parkirajo vozila na osvetljenih mestih in da bodo pozorni, če se v njihovi bližini gibljejo ali vozijo sumljive osebe. V takih primerih naj si zapišejo registrske številke vozil. V času trgatev bo na cesti tudi več traktorjev kot ponavadi, zato naj bodo vozniki pri vožnji še bolj pazljivi, prav tako pa naj za varno vožnjo poskrbijo tudi traktoristi s tehnično usposobljenimi traktorji in varnostnimi kabinami ali lo-ki.

SEKALA V TUJEM GOZDU

BREŽICE - Policisti krške UNZ so ovadili temeljnemu javnemu tožilstvu 36-letnega Ivana J. in 31-letnega Jožeta J., oba iz Brežic, ker sta 12. avgusta posekala v gozdu Gozdnega gospodarstva Brežice 3,2 m² bukovih drevcev in jih prodala. Škoda znaša okrog 15.000 tolarjev.

UČENCI PROMETNIKI POSKRBELI ZA VARNO POT V ŠOLO - Začetek šolskega leta je najbolj težak za prvošolce, saj jih na poti v šolo in iz šole čaka polno nevarnosti. Za varnejšo pot šolarjev iz OŠ Center so v prvih šolskih dneh poskrbeli tudi učenci prometniki iz sedmih razredov, ki so pomagali učencem predvsem pri prečkanju ceste. Sicer pa so otroci, ki obiskujejo OŠ Center, med najbolj izpostavljenimi nevarnostim ceste v občini. Solo imajo v neposredni bližini zelo prometne Ceste herojev. Ne ogrožajo pa jih le vozniki, ki se pripeljejo po njej, ampak tudi tisti, ki pripeljejo od zavarovalnice Tilia naravnost na njihovo dvorišče. (Foto: J. Dornič)

Manj gospodarskega kriminala

V primerjavi z lani so porastle poslovne goljufije, več je bilo tudi zlorab pooblastil - Gozdne tatvine

NOVO MESTO - Gospodarskega kriminala je pri nas zadnja leta vse več. Vendar pa statistika policistov novomeške UNZ s področja gospodarske kriminalitete za letošnje prvo polletje kaže, da je bilo na Dolenjskem in v Beli krajini skoraj 14 odst. manj gospodarskega kriminala kot v istem lanskem obdobju, obravnavali so 152 kaznivih dejanj, lani 176.

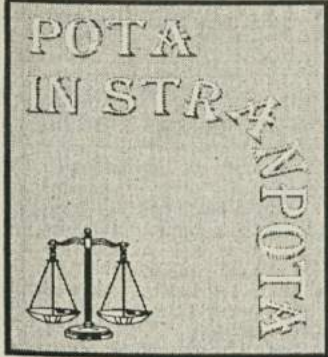
V tem času so obravnavali 12 kaznivih dejanj ponarejanja denarja, (lani 22), in 1 kaznivo dejanje izdajanje nekritega čeka. Najštevilnejša so kazniva dejanja zoper upravljanje družbenih sredstev in naravnih bogastev, obravnavali so kar 91 tovrstnih kaznivih dejanj, lani (131), od tega so odkrili eno kaznivo dejanje izdaje in neupravičene pridobitve poslovne tajne, 14 kaznivih dejanj zlorabe pooblastil in 9 kaznivih dejanj zlorabe položaja pravic odgovorne osebe. Sledila so še kazniva dejanja poverbe, neupravičene uporabe, ponarejanja ali uničenja poslovnih listin, nedovoljenega posojanja denarja, utaja davčin in drugih družbenih dajatev, ponarejanja in uporabe ponarejenih vrednotnic, vendar je bilo teh dejanj malo. Več pa je bilo gozdnih tatvin, odkrili so kar 53 tovrstnih kaznivih dejanj, lani 94.

Obravnavali so tudi 9 kaznivih dejanj zoper uradno dolžnost in javna pooblastila, in sicer 4 kazniva dejanja zlorabe položaja ali pravic in 5 kaznivih dejanj ponarejanja ali uničenja uradnih listin, knjig.

V letošnjem prvem polletju pa so zelo narasla kazniva dejanja zlorabe pooblastil, letos jih je bilo 12 več kot lani. Obravnavali so podjetja, ki so z lažnim prikazovanjem izplačil regresa za letni dopust ali bonov za prehrano od teh zneskov plačevali njihove prispevke, kot bi jih morala, saj je šlo dejansko za izplačilo osebnih dohodkov.

Ob vzpostavitvi južne meje je postalo živahnejše tudi trgovanje s sosednjo Hrvaško. Osumljeni so fiktivno uvažali in izvažali blago z namenom, da se jim vrnejo prometni davki. S področja zunanje trgovine in zlorab uradnih položajev carinikov so obravnavali 7 kaznivih dejanj. Obravnavali so tudi 12 kaznivih dejanj ponarejanja denarja, izključno tuje valute. V letošnjem prvem polletju pa so zabeležili tudi porast poslovnih goljufij za 14 dejanj, odkrili so jih 37, predvsem na škodo zavarovalnic.

J. D.

dežurni poročajo

ODPELJAL SE JE Z GORSKIM KOLESOM - 27. avgusta je neznan storilec v Žabji vasi v Novem mestu izpred delavnice, kjer popravljajo kolesa, ukradel gorsko kolo in s tem oškodoval Jožeta S. za 28.800 tolarjev.

OB KOLO Z MOTORJEM - 30. avgusta je neznanec izpred železniške postaje v Črnomlju ukradel kolo z motorjem in lastnika F. Š. iz Črnomlja oškodoval za 50.000 tolarjev.

POISKAL SI JE MARKE - 30. avgusta je neznan storilec na Roški cesti v Novem mestu iz osebnega avta ukradel 120 nemških mark in s tem lastnika D. J. iz Velikega Lipovca oškodoval za 8.400 tolarjev.

IZ AVTA ODNESEL TORBICO - 4. septembra je neznanec izkoristil trenutno odsotnost in Ani R. iz Novega mesta iz osebnega avta ukradel torbico, v kateri je imela denar in dokumente. Oškodovanka je imela avto parkiran pred pokopališčem v Šmihe-lu. Škoda znaša okrog 30.000 tolarjev.

ISKAL HRVAŠKE DINARJE - V noči na 4. september je neznanec vložil v osebni avto, ki je bil parkiran v Ulici Marjana Kozine ter ukradel hrvaške dinarje. Lastnika A. Z. je oškodoval za 15.000 tolarjev.

ODŠEL Z AVTORADIOM - Prav tako v noči na 4. september je neznan storilec v Ulici Marjana Kozine v Novem mestu vložil v osebni avto ter odmontiral avtoradiokasetofon. Lastnika je oškodoval za 35.000 tolarjev.

POTREBOVAL JE PREDNJE LUČI - V noči na 4. september je v Cankarjevi ulici v Črnomlju neznanec s kombija odvil prednje luči in jih odnesel s sabo. Lastnika je oškodoval za 6.000 tolarjev.

UKRADEL KOLO Z MOTORJEM - V času od 3. do 4. septembra je neznan storilec v Hrastuljah izpred drvarnice ukradel kolo z motorjem in s tem lastnika F. M. oškodoval za okrog 20.000 tolarjev.

OČE JE HOTEL SPOR REŠITI S PUŠKO

JURNA VAS - 1. septembra ob osmih zvečer sta se v Jurni vasi sprla 47-letni oče I. Š. in 20-letni sin T. Š. Oče je odšel po lovsko puško. Sin mu jo je poskušal vzeti in med njima je prišlo do prepiranja. Pri tem pa se je puška sprožila, vendar na srečo naboj ni zadel nikogar.

NA MEJI SO SPET NAŠLI OROŽJE

OBREŽJE - 6. septembra malce po drugi uri zjutraj je na mejnem prehodu Obrežje vstopil v našo državo 54-letni Davor B., pri katerem so v tovornjaku našli v postelji skrit samokres niške izdelave TT, kalibra 7,62, z osmimi pripadajočimi naboji iste ga kalibra. Orožje in strelivo so policisti zasegli, Davorja B. pa so predlagali sodniku za prekrške v Brežicah.

KLJUB RDEČI LUČI ZAPELJAL NA CESTO - 31. avgusta ob pol enajstih dopoldne se je 84-letni Stane Osterman iz Novega mesta peljal s kolesom po Ljubljanski cesti od Bršljina proti centru Novega mesta. Ko je pripeljal do semaforiziranega križišča do prehoda za pešce, je zapeljal na cesto, kljub temu da je gorela rdeča luč. V tem trenutku pa je pripeljala voznica osebnega avta 26-letna Renata Šimič iz Stopič in kolesar je s kolesom trčil v vozilo, zgubil ravnotežje in padel. V nezgodi se je huje poškodoval in ga je voznica odpeljala v novomeško bolnišnico.

ZBIL JE OTROKA - 3. septembra ob pol dvanajstih je 34-letni Kujtim Morina iz Štrita vozil kombinirano vozilo Z.850 po lokalni cesti od Šmihe-la proti centru Novega mesta. Ko je pripeljal do stanovanjske hiše št. 19 na Šmihelski cesti, je dohitel skupino

otrok, ki je nameravala prečkati cesto prek zaznamovanega prehoda. Prva, ki je šla po zaznamovanem prehodu za pešce je bila 12-letna Petra Ljubi z Vrha pri Ljubnu. Voznik jo je z vzratnim ogledalom zadel v glavo in zbil po cesti. Hudo poškodovano je voznik sam odpeljal v bolnišnico.

VOZ JE ZAČELO ZANAŠATI - 4. septembra ob 9.15 je 27-letni Bojan Kim z Dobrave vozil traktor z vpreženim vozom po lokalni cesti od Javorovice proti Šmarju. Na vozu je imel naložena drva in na prednji premi je stal 49-letni Jože Kim z Dobrave. Ko je pripeljal izven naselja Mali Ban po klancu navzdol, je začelo voz zanašati, zato je Jože Kim skočil z voza in padel. Pri padcu se je huje poškodoval. Vožnik je nato zapeljal izven ceste, kjer se je vprežni voz prevrnil. Škoda znaša okoli 20.000 tolarjev.

Akripol je presenetil Kolinsko

Trebanjski rokometiški proslavili 10-letnico kluba - Namesto Slovakov nastopili odlični Karlovcani - Akripol:Kolinska Slovan - neodločeno

TREBNJE - Rokometiški trebanjskega Akripola so z odlično pripravljeno mednarodnim turnirjem in uspešnim nastopom proti zelo močnim moštvo na najboljši način proslavili 10-letnico kluba. Da je rokomet v Trebnjem šport številka ena, so dokazali tudi domači gledalci, ki so dobrega napolnili tribuno športne dvorane.

Že v soboto dopoldne sta se v predtekmi turnirja pomerili kadetski moštvi Akripola in Krma iz Ljubljane. Zmagali so gostje z 26:14, največ zadetkov za domače pa so dosegli Hribar (5) in Berk ter Klatnus (po 3). V prvi tekmi sta se srečali moštvi Kolinske Slovana in Karlovačke pivovare. V dvoboju vrhunskih rokometnih moštvo so Hrvati dokazali, da jih upravičeno uvrščajo med vodilne rokometne velesile na svetu. S 24:20 so premagali ljubljance, ki so pred leti v Jugoslaviji osvojili naslov državnih prvakov in že igrali v finalu evropskega pokala.

V drugem srečanju so svojo veliko priljubljenost izkoristili rokometiški domačini. Niso se ustrašili precej višjih in telesno močnejših ljubljancev. Po prvem polčasu so vodili z

9:8, tekma pa je bila zelo izenačena tudi v drugem delu, ko so Trebanjci še dve minuti pred koncem srečanja vodili z golom razlike, kar pa vseeno ni bilo dovolj za zmago, ki so si jo jubili tako želeli. Ljubljance so v predzadnji minuti izenačili na 20:20.

Rokometiški Akripola so si v zadnji minuti na vso moč prizadevali, da bi le zmagali, vendar je bila obramba Kolinske Slovana le pretrd oreh za domače napadalce. Ob znaku sirene za konec tekme je domačinom ostal še prosti strel z devetih metrov, ki ga je izvajal najvišji igralec Akripola Strajnar, vendar se je žoga najprej odbila od rok igralcev v živem zidu tako, da jo je ljubljanski vratar zlahka ujel. Gole za domače so dosegli - Savrič 8, Višček in Strajnar 4, Longar 3 in

Zarabec 1, izkazal pa se je tudi vratar Novak.

O zmagovalcu turnirja je sicer formalno odločalo srečanje med Akripolom in Karlovačko pivovaro, vendar gostje iz Hrvaške niso dovolili preseženja. Že po prvem polčasu so vodili s 14:11, prednost pa so v drugem delu igre še povečali in na koncu zmagali s 27:20. Razredčena trebanjska ekipa se ni mogla resneje upirati slovitem tekme. Gole za domače so dosegli Strajnar 6, Višček 4, Gnidovec in Savrič 3 ter Kotar in Zarabec 2, pri gostih pa je bil najuspešnejši Gojsovič z 8 zadetki.

Turnir ob 10-letnici trebanjskega rokometnega kluba so omogočila podjetja, ki tudi sicer podpirajo moštvo - Akripol, Trimo, Treles, Komunala, Kovinoprodaja, Tilia, Betonol ter treba-

● Ko so sredi prejšnjega tedna zaradi zastupitve polovice moštva s salmonele udeležbo na turnirju opovedali rokometiški Sokola iz slovaškega Zilina, je usoda proslave 10-letnice trebanjskega kluba že visela v zraku. Trebanjce so iz zagate rešili Karlovcani, ki so v četrtek zvečer takoj sprejeli pozno vabilo in prišli v Trebnje z izredno močnim moštvom, ki bo letos, tako kot drugi udeleženci turnirja, Kolinska Slovan iz Ljubljane, nastopalo v evropskem pokalu pokalnih prvakov.

njski gostilni Pavlin in Springer. Na turnirju je sodil tudi znani novomeški rokometni sodnik Dušan Okleščen.

Dež močil konje

Kljub temu so v Metliki uspešno izpeljali konjeniško prireditev

METLIKA - V metliškem Mestnem logu je konjeniški klub Bele krajine minulo nedeljo vzorno pripravil tradicionalno mednarodno konjeniško prireditev, na kateri so se pomerili konji iz Slovenije in Hrvaške. Zal jo je zmotil dež. A si jo je kljub temu ogledalo okrog tisoč gledalcev, ki so uživali ob tekmah v preskakovanju ovir, galopski dirki sportnih konj ter v kasaški dirki kmečkih dvovpreg.

Pri preskakovanju ovir so bili v kategoriji A 1 najboljši Aljoša Višnjari s Sabrino (konjeniški klub Ljubljana), Boštjan Košir z Madrino (Lj.) in Maks Rijosa s Šarko (Komenda). V kategoriji A 2 so slavili Zoltan Kiš z Lordom (Bela krajina), Maks Rijosa s Šarko in Boštjan Košir z Madrino. V kategoriji L so se najbolje odrezali Gorazd Kušar s Sunnarjem (Krumperk), Jančez Finžgar z Jablanom (Lj.) in Maja Novak z Lajlo (Velenje). V kategoriji L-jolly so bili najboljši Maja Novak z Lajlo, Monika Kušar z Oazo (Krumperk) in Jani Finžgar z Jablanom (Lj.). Domačini so se pomerili v kasaški dirki kmečkih dvovpreg. Zmagal je Franc Kremesec nad Darkom Hudorovcem in Francem Nemanicem. V galopski tekmi sportnih konj pa so bili najboljši Jože Šterk s Suzi (Bela krajina), Klemen Suštaršič s Savo (Smolenja vas) in Janko Filak z Drogido (Bela krajina).

DANA PREMAGALA BELINKO

MIRNA - Nogometiški Dane z Mirne, ki nastopajo v ljubljanski medobčinski nogometni ligi, so v gosteh premagali NK Belinko z 2:0. Zadetek za mirensko moštvo sta dosegla Peter Urana in prvem in Stane Bukovec v drugem polčasu. Kadeti so doma premagali Tabor s 5:2, mlajši pionirji pa so igrali z Dolomiti 0:0.

REKREATIVNO TEKMOVANJE V PLAVANJU

NOVO MESTO - Športna zveza Novo mesto bo v torek, 14. septembra, ob 16. uri na bazenu v Dolenjskih Toplicah v sklopu delavskih sportnih iger pripravila občinsko prvenstvo v plavanju. Na tekmovalnem nastopu bodo vsi občani, ki so dopolnili 18 let, ne glede na to, ali so zaposleni ali ne. Za delavske športne igrice se bodo upeševali le rezultati redno zaposlenih delavcev, ki lahko nastopajo le za svoje podjetje, vsi ostali pa bodo lahko tekmovali le kot posamezniki. Tekmovalne discipline: 50 m prosto, 50 m prsno in štafeta 4 X 100 m mešan. Tekmovanje bo v moški in ženski konkurenci v starostnih kategorijah do 35 in nad 35 let, prijavitve pa se lahko 15 minut pred začetkom tekmovalja.

Novo mesto 92 v četrtfinalu

Novomeščani premagali novogoriško Iskro z 80:77 - Podbočje izpadlo iz nadaljnega tekmovalja

NOVO MESTO - Košarkarji Novega mesta 92 so tudi v tretji tekmi predtekmovalja slovenskega košarkarskega pokala zmagali in se uvrstili med 16 najboljših slovenskih moštvo.

Po pravilu, ki določa, da je pokalna tekma v kraju slabše uvrščenega moštva v lanskim sezoni, so novomeški košarkarji, novinci v drugi slovenski ligi, gostili Iskro iz Nove Gorice. Sobotno srečanje v športni dvorani pod Marofom je bilo vse čas izenačeno. Gostom iz Nove Gorice je pripadel prvi polčas, vendar je izid 36:34 obetalo razburljivo nadaljevanje. Deset minut pred koncem srečanja je bil izid izenačen 54:54, v naslednjih dveh minutah pa so si Novogoričani prigrabili kar 9 točk razlike. Ko je blizu 200 gledalcev že vide-

Rokometiški trebanjskega Akripola so se pogumno spopadli z močnejšimi nasprotniki, z ostro obrambo pa so zaustavili tudi nevarne strelce Karlovačke pivovare. (Foto: I. Vidmar)

Še tretji poraz Krke zapored

Krka Novoterm po tretjem kolu brez zmage

NOVA GORICA - Nogometiški Krke Novoterm tudi v tretjem krogu prvenstva v prvi nogometni ligi, kljub dobri igri in premoči konec prvega ter v drugem polčasu, ni uspelo iztržiti prve točke v letošnjem prvenstvu in so se s porazom 1:3 v Novi Gorici še uvrstili na zadnjem mestu prvenstvene lestvice. Nekoliko jim je ponagajala športna sreča, sodnik je spregledal prekršek v kazenskem prostoru, plačali pa so tudi davček neizkušenosti, saj jim ni uspelo izkoristiti vrste lepih priložnosti pred vrati Novogoričanov, ki so z dvema protinapadoma v drugem polčasu zapečatili usodo Krke Novoterm.

Pogled na prvenstveno lestvico res ne daje veliko upanja na uresničitev sanj, ki so jih imeli pred prvenstvom nekateri novomeški nogometni zanesenjaki. Tudi na naslednjih tekmah, ko

bodo Novomeščani igrali doma z Živili iz Naklega in Koprom ter gostovali pri Mariboru in Olimpiji, ne moremo pričakovati čudežev. Vsaka osvojená točka proti tako močnim nasprotnikom bo že velik uspeh. Vendar moštvo kljub klavrnemu začetku sezone ne bi smelo obupati. Prišli bodo lažji nasprotniki, mlado moštvo se bo uigralo in prekalilo. Trener Bloudek, ki je moštvo prevzel letos poleti, gradi na mladih igralcih, ki bodo s trdim in zavzetim delom čez čas lahko dosegli več, kot lahko pričakujemo od potujočih zvezdnikov, ki pridejo za velik denar in klub le za nekaj mesecev in nato odidejo. Upanje na boljše prihodnost novo-

● Mlada nogometiška Krka Novoterm, Janez Gruden in Ingmar Bloudek, sta se v sredo vrnila iz Sofije, kjer sta kot člana slovenske mladinske reprezentance nastopila na prvi kvalifikacijski tekmi za evropsko prvenstvo. Slovenija je igrala z Bolgarijo 0:0, v naslednji tekmi pa bodo imeli v gosteh Italijo.

meškega nogometista dajejo tudi uspehi mladincev in pionirjev, ki že sodijo v sam slovenski vrh.

V nedeljo na štadijonu pod Portovalom gostovalo moštvo Živil iz Naklega, ki je po treh krogih še neporaženo in je s petimi točkami na 3. mestu. Če je trenerju Bloudku uspelo spraviti svoje fante iz psihološke krize po treh porazih in če bodo zaigrali vsaj tako dobro kot v Novi Gorici, lahko upamo, da bodo nogometiški Krke Novoterm osvojili prvo letošnjo točko.

I. V.

TEČAJ LETENJA Z ZMAJEM

NOVO MESTO - Klub za prosto letenje Novo mesto organizira tečaj prostega letenja z zmajem. Tečaj bo razdeljen v teoretični in praktični del. Tečajniki se bodo uvajali v skrivnosti prostega letenja na klubske šolske zmaji, organizator tečaja pa bo poskrbel tudi za vso potrebno opremo. Prijave zbirajo do 17. septembra na naslov Klub za prosto letenje Novo mesto, p.p. Šentjerneje, 68 316 Šentjerneje.

RUS - DRŽAVNI PRVAK

MARIBOR - V nedeljo je še en novomeški atletski državni reprezentant postal tudi državni prvak. Na DP za starejše mladince v Mariboru je Gregor Rus zmagal v metu diska (41,72 m), zbirko medalj pa si je povečal še s srebrno v suvanju krogle (14,35 m) in bronasto v metu kladiva (53,96 m).

Svetovni asi pod Portovalom

Danes na novomeškem štadijonu - Nastop Mateteja, Imoha, Kempa, Nastasejeve, Bukovčeve, Kocuvana...

NOVO MESTO - Odprto prvenstvo Dolenjske, ki ga bodo danes ob 15. uri na štadijonu pod Portovalom odprli tekači na 100 m, bo, po odlični mednarodni udeležbi sodeč, največja atletska prireditev v Sloveniji. Že v prvi disciplini bodo gledalci lahko videli enega najboljših sprinterjev na svetu, finalist olimpijskih iger v Tokiu in Barceloni Nigerijca Chidija Imoha, ki je 100 m že pretekel v 10 sekundah in 1 stotinki. Prvo ime današnjega atletskega mitinga bo prav gotovo Zambijec Samuel Matete, poleg svetovnega rekorderja Younga in legendarnega Edvina Mosesa tretji tekač na 400 m z ovirami v zgodovini atletike. V skoku v višino bo nastopil 4. z letošnjega svetovnega prvenstva v Stuttgartu Troy Kemp z Bahamov, na 100 m z ovirami pa se bo s slovensko rekorderko Brigito Bukovec že drugič pomerila ena izmed najboljših mnogobojk na svetu Romunka Liljana Nastase, ki je lani Slovenko pod Portovalom premagala. Od domačih atletov velja omeniti še nastop višinašice Britte Bilač, Mira Kocuvana, ki se bo pomerila z Matetejem v teku na 400 m z ovirami, in odličnega hrvaškega metalca kopja Ivana Mustapiča.

Na tekmovalju ob tekmovalcih iz desetih držav seveda ne bodo manjkali niti odlični novomeški atleti, med katerimi moramo omeniti državne reprezentante Tomaža Božiča, Matejo Udovč, Igorja Primca

in Darjo Tratar ter dolgoprogasto trojico Fabjana, Počiča in Dragana. Prireditelji mednarodnega atletskega tekmovalja niso pozabili na gledalce, ki se bodo med razburljivimi dogodki na atletske stezi okrepčali pri stojnicah z jedačo in pijačo ter preizkusili svojo srečo na bogatem srečevalu.

Nagrade za tekmovalce so priskrbeli podjetja Krka, zavarovalnica Tilia, Kolpa, Novotehna, zavarovalnica Triglav, Apicom, Renault center Vovk in Roadstar avto Hi-Fi, Feniks, trgovina Roni, Studio D in novomeški izvršni svet, ki so tudi prevzeli pokroviteljstvo nad posameznimi atletskimi disciplinami.

I. V.

Samuel Matete se bo v Novem mestu pomeril z najboljšim slovenskim atletom Miroom Kocuvanom.

Urošu Murnu gorsko kolo

Več uspešnih nastopov Krkinih kolesarjev konec tedna - V Krškem presenetil Črnomalčan Vrščaj

KRŠKO - Na kolesarskem tekmovalju za veliko nagrado Savaprojekta, ki je šlo tudi za pokal Slovenije, je v Krškem nastopilo 251 kolesarjev iz cele države. Članska zmaga in gorsko kolo, ki ga je organizator podaril

najboljšemu, je pripadla Celjanu Iztoku Melanšku, drugo mesto pa si je priboril novomeški veteran Sandi Papež. Gorsko kolo je z zmago pri starejših mladinci osvojil Novomeščan Uroš Murn, ki je na 67 km dolgi progi premagal klubskega tovariša Filipa. Pri mlajših mladincih je zmagal Kranjčan Valjevec nad odličnim Novomeščanom Martinom Dergancem in Ptujčanom Kelnerjem. Dolenjski kolesarji so se izkazali tudi v mlajših kategorijah. Pri dečkih A je bil Novomeščan Peter Ribič 2., pri dečkih B pa je z drugim mestom prijetno presenetil Črnomalčan Vrščaj, ki je premagal tudi Novomeščana Logarja in Zrimška, ki sta osvojila 3. oz. 4. mesto.

FRELIH V VITI

TREBNJE - Na občinskem prvenstvu v tenisu, ki so ga v nedeljo pripravili v športnem centru Vita v Trebnjem, je zmagal Franc Frelih iz Sentruperta, ki je v polfinalu premagal Metelca z 9:3 in v finalu Pepelnaka z 9:1. Prvenstvo je bilo posvečeno proslavi občinskega praznika, pokale najboljšim pa je podelil trebanjski župan Ciril Pungartnik.

CERJAK ZMAGAL OB OTVORITVI

KRŠKO - Na hitropoteznem šahovskem turnirju, ki ga je ob otvoritvi novih klubskih prostorov pripravil šahovski klub Triglav iz Krškega, je nastopilo 21 posavskih šahistov. Prva štiri mesta so pripadla domačim šahistom, zmagal pa je provokatornik Andrej Cerjak nad Božičem in Levičarjem.

LJUBLJANA - Na kriterijski dirki "Okrog Savelj" je med člani in mladinci največ zaslužil novomeški sprinter Bogdan Fink, ki na dirki sicer ni zmagal, je pa zato na letičnih ciljih osvojil kar 9 nagrad. Nagradni sklad dirke je znašal kar 8.000 nemških mark in več kot 300 praktičnih nagrad. Tudi v Ljubljani članska zmaga ni pripadla Novomeščanu. Zmagal je ljubljaničan Hvastija, 2. je bil Mervar, 4. Fink, 5. Stangelj in 7. Ravbar (vsi Krka). Pri mlajših mladincih je bil Novomeščan Martin Derganc 3., še bolje pa so se odrezali najmlajši. Pri dečkih A je Krkinim kolesarjem pripadla trojna zmaga. Na najvišji stopnički je stal Mrvar, nekoliko niže pa Ribič in Balanič. Med dečki B je zmagal Novomeščan Logar, Zrimšek pa je bil tretji.

DVOJNA ZMAGA BREŽIČANOV

MARIBOR - Na mladinskem državnem prvenstvu v atletiki sta se ponovno izkazala brežiška metalca kladiva. Z odličnim metom 62,28 m je zmagal Podvinški, Grubič pa je z metom 58,20 m osvojil drugo mesto. Uspeh brežiških metalcev kladiva je dopolnil Rovar z drugim mestom v skoku ob palci.

M. G.

Sajevec je državni prvak

Razveljavljena tekma v kategoriji 13 do 14 let - Uspešen nastop novomeških triatloncev

DOLENJSKE TOPLICE - Organizatorjem iz triatlonskega kluba Novo mesto, ki so v zadnjih letih zelo uspešno pripravili vrsto tekmovalj, med drugim tudi tekmo evropskega pokala, je tokrat spodletelo, saj so morali zaradi napake sodnikov, ki so pomotoma skrajšali kolesarsko progo za kategorijo letnikov 1979-1980 in najboljšim trem v isti kategoriji pustili teči 3 km več kot drugim, tekmo za to starostno skupino razveljaviti. Predsednik novomeškega kluba in slovenske zveze Andrej Švent je razočaranim mladim športnikom obljubil, da bodo tekmovalje za naslove državnih prvakov poskusili izvesti v Izoli, ko naj bi nastopili na krajši progi ob tekmi članov. Do neljubega spodsrlaja je prišlo, ker so se na kolesarski progi pomešali tekmovalci dveh starostnih skupin z različno dolžino proge in jih na obratu niso mogli ločiti.

in močnemu deževju, ki je še najmanj motilo mlade športnike, smo v Dolenjskih Toplicah videli lepe tekme in v drugih starostnih skupinah ni bilo težav. Naslove državnih prvakov so osvojili: Vrhničan Miha Grom (17-18 let), Kranjčanka Melita Rajgelj (17-18 let) in Novomeščan Peter Sajevec (15-16 let), ki je na enaki progi premagal tudi vse starejše tekmovalce.

Tudi drugi novomeški tekmovalci so nastopili zelo uspešno. V starostni skupini 15-16 let je bil Siniša Delajkovič drugi in Jakša četrti, v kategoriji 17-18 let je bil Jakša Švent drugi in Gregor Durič iz Šmarjeških Toplic četrti, v kategoriji 9-10 let je bila pri deklicah Jerca Fajdiga druga, pri dečkih pa Luka Marcin tretji in Simon Avbar četrti. Pri najmlajših triatloncih, starih 7 do 8 let, sta se izkazala Jure Švent in Matic Kraševac z drugim oz. tretjim mestom.

I. V.

Smučarji Roga s polno paro

NOVO MESTO - Tekmovalna vrsta smučarskega društva Rog iz Novega mesta se je v ponedeljek odpravila na peti letošnji snežni trening. Po pripravah na Kaprunu in Moeltalu, kjer so do sedaj pilili tehniko in trenirali hitre discipline, so se tokrat odločili za ledenik Hintertux, kjer bodo prvič v tem poletju trenirali slalom in vesleslalom. Na 6-dnevni trening so odšli Ziga Golob, Andrej Plaznik, Sašo Šonc, Nace Kušer in Jana Jazbinšek, ki bodo v prihodnji sezoni tekmovali pri mlajših dečkih in deklicah, od starejših tekmovalcev pa bodo v Hintertuxu vadili Marjan Šonc, Rok Kocjan, Luka Golob in Luka Vodopivec. Na treningu se jim bodo pridružili še ljubljaničani Primož Vrhovnik, Rok Šter in Andrej

Habjan, ki bodo v novi sezoni tekmovali za novomeško smučarsko društvo. Klubska trenerja Gregorja Koprivniku in Dušanu Grašiču, ki je obenem tudi trener selekcije centralne regije, se bo na ledeniku tokrat pridružil prof. Aleksej Kuzmin, eden izmed najboljših slovenskih demonstratorjev.

Matjaž Vrhovnik, član slovenske A reprezentance, je ta čas z ostalimi reprezentanti na pripravah na švicarskem ledeniku Sas Fee, prizadevno pa trenira tudi edina Rogova tekmovalka v prostem slogu Nuša More, ki mora v prvem delu sezone le še potrditi normo za udeležbo na zimskih olimpijskih igrah prihodnje leto v Lillehammerju.

V sadovnjaku Evrope

V Beli krajini je bilo na novo zasajenih približno deset hektarov intenzivnih nasadov različnega sadja. V deželi s tako ugodnim podnebjem pa bi zagotovo lahko raslo precej več sadja, ki bi nudilo ljudem večji zaslužek kot travinje in poljščine. Take sadovnjake pa bi bilo treba namakati. Kako se temu streže so se na nedavni strokovni ekskurziji v italijansko Južno Tirolsko prepričali člani sadjarskega društva Bele krajine.

Leta 1919 je morala Avstrija odstopiti Južno Tirolsko Italiji, vendar je pokrajina obdržala avtonomijo. Medtem ko je podeželje še vedno precej nemško, so mesta bolj ali manj italijanska, predvsem zaradi načrtnega naseljevanja italijanskega prebivalstva. Napiso so povsod dvojezični. Obiskovalec te dežele kaj hitro spozna predvsem eno: da je simpatično sinhronizirana, skoraj idealna mešanica italijanskega temperamenta in nemške natančnosti. Pa naj gre za urejenost mest ali vasi, predvsem pa za prostrane sadovnjake v dolini Adige, zaradi katerih pravijo Južni Tirolski sadovnjak Evrope. Na razmeroma majhni površini v dolini med Dolomiti je 18 tisoč hektarov sodobnih nasadov jablan, iz katerih pride vsako leto okrog 700 tisoč ton jabolk. To pomeni 8 odst. proizvodnje jabolk v EGS oz. četrtno vse italijanske proizvodnje. Južni Tirolci so s svojim sadjarstvom vredni občudovanja in tudi belokranjski sadjarji so se od njih veliko naučili. Razlika med obojimi je predvsem v tem, da si morajo slednji v glavnem pomagati sami, medtem ko Južne Tirolce precej krjka država.

Namakanje je pravilo

Dolina okrog Bolzana, kamor je vodila pot belokranjske sadjarje, leži okrog 250 metrov nad morjem. Toda četudi jo obkrožajo precej visoki vrhovi, prevladuje vpliv milega mediteranskega podnebnja, kar dokazujejo tudi kaki, kivi in figovec, ki tam zelo dobro uspevajo. Kljub temu se ljudje že po tradiciji v glavnem odločajo za nasade jablan, ki so tam, kot je zatrdil sadjar Helmut Pircher iz Leifersa v bližini Bolzana, že od nekdaj. Ta sadjar ima sam toliko intenzivnih nasadov kot vsi Belokranjski skupaj. Sicer merijo v povprečju sadovnjaki po tri hektare, izjemoma pa celo 60 ali 70 hektarov. Čeprav je Južna Tirolska največje zaključeno sadjarsko območje v Evropi, bi bilo gotovo sadovnjakov še več, če ne bi bilo pomanjkanja zemlje. Zato ne čudi, da zemljo izkoristijo tako temeljito. Jablane rastejo na dvoriščih stanovanjskih hiš in prav do zidov hladilnic za sadje, ki jih tam ne manjka. Nič čudnega ni, da mora tisti, ki želi zasaditi sadovnjak, za kv. meter zemlje - brez sadnih dreves, seveda - odšteti kar od 3.500 do 5.000 tolarjev. Tako nekateri prodajo zemljo na Južnem Tirolskem ter v Furlanjii z izkupičkom kupijo desetkrat več zemlje in znova začno s sadjarstvom.

Gospod Pircher pridelava v normalnem letu po tri do štiri tone jabolk na hektar. V sadovnjaku ima izključno jablane, in sicer nizke goste vzgoje, kar pomeni, da jih na hektarju raste tri do štiri tisoč. Pravi, da se pretiravanje z gostejšo vzgojo ne splača. Seveda pa bi na takšen pridelek kar pozabil, če ne bi 90 odst. nasadov namakal. Namakanje je v tej dolini pravilo. Navadno sadjarji zvrta vrtno nekaj deset metrov v zemljo in s črpalko črpajo podtalnico, ki ne služi le za namakanje, ampak tudi za oroševanje, s katerim zaščitijo nasade pred spomladansko pozebo. Večina sadovnjakov je pod integralnim varstvom, kar pomeni, da jih pred škodljivci zaščitijo s preparati, ki so ekološko bolj sprejemljivi, a dražji. Zato je tudi takšno sadje, ki ga je na prodajnih policah moč hitro prepoznati, ker je označeno s pikapolonico, dražje, a ga kljub temu lažje prodajo. Da se integralnega varstva tako v sadovnjaku kot v skladišču sadjarji zares držijo, nadzoruje deželna služba.

Vsa dela v prostranem Pircherjevem sadovnjaku opravi gospodar in njegov sin sama, le za obiranje najmeta sezonske delavce. Ves pridelek odda zadrugi, v kateri je eden od 120 pridruženih članov. Kar 80 odst. tamkajšnjih sadjarjev je na različne načine vključenih v zadrugo. Gre za klasične kmečke zadruge, kjer se tudi zaslužek razdeli takrat, ko je pridelek prodan. Tako je Helmut Pircher za ceno lanskega pridelka zvedel šele zad-

nega avgusta letos, ko so v zadrugi naredili končni obračun. Med letom so člani prejeli le akontacije. In cena lanskega pridelka je bila s povprečnimi 260 lirami za kilogram presenetljivo nizka. Takšne južnotirolski sadjarji ne pomnijo. Samo za primerjavo: za kilogram predlanskih jabolk so v povprečju iztržili po 990 lir. Nizke cene so bile posledica zasičenosti evropskega trga s sadjem. Čeprav je bilo, vsaj kar se zasluga tiče, lansko leto za sadjarje katastrofalno, se pri njih lahko kaj hitro obrne na boljše. Tako južnotirolski sadjarji pričakujejo, da bodo letos iztržili za kilogram jabolk 450 do 500 lir.

Sadjar Kurt Komiss iz nekaj kilometrov oddaljenega Eppana, prav tako v okolici Bolzana, ima 15 hektarov velik sadovnjak, v katerem mu poleg sina pomaga še en zaposlen. Poleti pridejo na prakso študenti, jeseni pa prebivalci bližnjega Bolzana. Nekateri med njimi v sadovnjaku preživijo redni dopust, med katerim zaslužijo z obiranjem sadja po 8 do 12 tisoč lir na uro. Sadjarji se navadno odločajo za sajenje okrog desetih

različnih sort sadja. Ne toliko zaradi tržne zanimivosti kot zaradi tega, da obiranje lahko raztegnejo na daljši čas. Zanimivo je, da na Južnem Tirolskem nad sadovnjaki ni mrež za zaščito proti toči, medtem ko južneje, okrog Verone, pogled na sadovnjake nudi zgolj nepregledno sivino mrež. Južnotirolski sadjarji zatrjujejo, da se jim bolj splača sadovnjake zavarovati pred točo pri zavarovalnici. Če jim oklesti sadovnjak, dobijo odškodnino, sadja za prodajo pa ima njihova zadruga še vedno dovolj od drugih članov, tako da svojih kupcev in trga ne izgubijo. Okrog Verone, kjer so v glavnem veliko večji sadjarji, eden od njih ima celo 600 hektarov nasadov, prodajajo sadje sami. Zato jim je bolj kot strošek z mrežami za protitočno zaščito pomembno, da imajo pridelek ter da s tem obdržijo trg.

Kdo da manj?

Kot že rečeno, so sadjarji vključeni v zadrugo, ki skrbijo za skladiščenje in prodajo pridelka. Ena takšnih je Grufut v Vilpianu, ki ima 145 članov, sedaj, v največji sezoni, je v njej zaposlenih 35 žensk in 10 moških, trije delavci pa so v administraciji. Poleg hladilnice, ki sprejme 1.600 vagonov sadja, jabolka tudi sortirajo in jih pripravljajo za nadaljnjo prodajo. Polovico pridelka prodajo na italijanski trg, drugo pa po vsej Evropi, največ v Nemčiji. Čeprav je veliko dela avtomatiziranega, bodisi da gre za sortiranje, pranje, sušenje, poliranje sadja z velikimi ščetkami, ga še veliko opravijo ročno. Tu so dobrodošle prav ženske roke. Tako zaradi spretnosti, a tudi zato, ker gre za sezonsko delo. Za takšno delo je lažje dobiti ženske, kajti moški si v glavnem iščejo stalno zapo-

V hladilnici Grufut v Južni Tirolski pripravljajo sadje tudi za nadaljnjo prodajo. Sortiranju za zahtevne kupce tako na domačem kot na tujem trgu so najbolj kos spretno ženske roke.

slitev.

Vsa skladišča niso zadruga. Fructus Meran iz Vilpiana je zasebna firma, ki se ukvarja s pripravo, prodajo in transportom sadja. Sadje odkupuje od vsakega pridelovalca, ki jim ga ponudi, potem pa preko borze išče kupce. Ima tudi oddelek, v katerem pripravljajo industrijsko sadje za mezo, saj industrijska jabolka nimajo tako rekoč nikakršne cene, medtem ko je polizdelek že moč kar dobro vnovečiti. Za belokranjske sadjarje je bila zelo zanimiva tudi borza, na kateri je bilo prav ob njihovem obisku naprodaj sto ton jabolk, medtem ko jih je na vrhuncu sezone tudi do tisoč ton. Borzni posredniki si sadje najprej ogledajo v skladišču ter si zapišejo številke, ki jih želijo licitirati. Na borzi firma postavi začetno ceno, potem pa se grede, kdo da manj. Po krogu s številkami lučka potuje toliko časa, dokler je s pritiskom na gumb ne ustavi kateri od posrednikov. Podjetje postavi tudi najnižjo ceno, po kateri je še pripravljeno prodati sadje, in če do tiste cene ni kupca, zanj licitacijo

ustavi. Sadje, ki ni prodano, bi kot presežek hrane lahko uničili pod nadzorom komisije Evropske skupnosti, sadjar pa bi dobil odškodnino. Vendar v tem podjetju tega ne počno, ampak pridelek ponovno ponudijo v prodajo.

Cene na borzi so se tokrat gibale med 300 in 800 lirami za kilogram, medtem ko je bilo potrebno na tržnici zanje odšteti okrog 2.000 lir. Že na prvi pogled je očitno, da velik del zasluga pospravijo v svoj žep trgovci. Sadjarska združenja so poskušala vse, da bi sama prodajala sadje, a niso uspela, tako da so na koncu morala znova prositi za pomoč trgovce in se sprijazniti z njihovim zaslužkom. Ker sedaj prodajajo šele prva jabolka, je težko potegniti zaključke, kakšne bodo letošnje odkupne cene južnotirolskih jabolk. A kakršne koli pač bodo, sadjarji bodo tam še naprej vzorno skrbeli za sadovnjake, pa naj bo letina dobra ali slaba in cena oderuška ali ugodna.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

rešeni zavezniški letalci

Spet na našem nebu

Zavezniški piloti, ki so bili sestreljeni nad našimi kraji in so jih slovenski partizani rešili pred kremplji okupatorske vojske, še niso pozabili takratnih dogodkov. Radi se spominjajo svojih rešiteljev. Letos je prvič po vojni prišel na obisk tudi Joseph L. Maloney, član posadke Freda Streicherja, ki je morala 2. aprila skočiti iz ameriške letelce trdnjave.

Joseph L. Maloney je po devetinštridesetih letih spet poletel v dolensko nebo. Tokrat ga je z enomotornim letalom popeljal upravnik prečnega letališča Franc Klemenčič. Kot sopotnika sta se mu pridružila žena Flora-Anne in novinar Ray Zinck. Lep zgodnjeseptembrski dan je bil kot nalašč za ogled doline Krke, zlasti pa slikovitega Podgorja, ki je Maloneya še posebej zanimalo. Vse drugače je bilo sedaj kot pa drugega aprila 1944. Takrat je bilo nebo prav tako jasno, a za občudovanje pokrajine ni bilo časa. Maloney je bil strelca v kupoli letelce trdnjave, ki so jo napadli in poškodovali sovražnikovi lovci. Boril se je za preživetje.

"Bilo je na cvetno nedeljo leta 1944,

Joseph L. Maloney ob letalu, ki ga je ponovno poneslo nad Dolenjsko.

malo pred poldnevom. Nebo je bilo čisto kot solza. Tedaj sem bil partizanski obveščevalec. Na Pristavi v vzhodju Gorjancev sem sedel in poslušal bobnenje zavezniških bombnikov, ki so se po opravljeni nalogi vračali v svojo bazo. Eno od letal je nekoliko zaostalo za strnjeno skupino. Nenadoma sem opazil dve senci, ki sta proti osamljenemu letalu hušknili izza obronka Gorjancev. Bila sta nemška lovca iz Cerkelj. Zasljal sem oddaljene strele, letali sta se hitro, kot sta priletleli, umaknili, zavezniški bombnik pa je, zadet, čedalje bolj negotovo nadaljeval polet. Zavil je iz smeri in pričel čedalje bolj strmo padati, za njim pa se je vlekel gost dimni rep. V istem trenutku sem na jasnem nebu zagledal bele pikice, ki jih je veter odnašal stran proti ozemlju, ki so ga imeli pod kontrolo Nemci in belogradisti."

Tako je lani za naš časopis pripovedoval Stane Erjavec. Ko se je to dogajalo, je bil osemnajstleten partizan, doma iz Podljudna. Videl je, kako se je avion še nekajkrat zavrtel v zraku in izginil. Padel je na gospodarsko poslopje blizu gradu Gracarjev turn. Padalec je zaneslo nazaj nad partizansko ozemlje. Eden od njih je pristal na goličavi med Pristavo in Jurno vasjo. Stanko je pohitel k njemu. Dopovedal mu je, da je partizan in da se nima česa bati. Odpeljal ga je k partizanom na Pristavo, kjer so se že zbirali tudi drugi člani posadke.

Maloney ni bil tisti, ki ga je Stanko našel. Tudi Franc Brulc iz Brusnic in Marija Klobučar s Težke Vode, ki imata vsak svojo zgodbo o rešenih letalcih iz tistega letala, sta ga zdaj srečala prvič. Z vsemi tremi se je Maloney pogovarjal v Dolenjskem muzeju. Spraševal jih je, česa se še spominjajo, in jim pripovedoval lastne vtise in spomine. Zaman pa so

vsi skupaj poskušali ugotoviti, kam pravzaprav je padel in kdo je bil tisti deček, s katerim se je prvi srečal. Še zlasti pa so vse podrobnosti okoli padca zavezniškega aviona zanimalo novinarja Raya Zincka, ki dela na lokalnem radiu v mestu Yarmout v Novi Škotski, kjer Maloney z ženo Floro-Anne po upokojitvi živi. O Maloneyevih doživetjih je že imel reportažo na radiu. Poslušalcem je predstavil tudi deželo, kamor je letalec padel, in ljudi, ki so ga reševali. Zdjaj namerava o tem napisati več, morda celo knjigo.

"Nemci so nas zadeli v tank za gorivo in to je kot gosta megla pršlo okoli aviona, tako da nisem mogel več streljati," pripoveduje Meloney. "Odločili smo se, da skočimo. Pravzaprav bi skočili raje v Novo mesto, saj nismo vedeli, kaj nas čaka v hribih, a smo prišli že predalč iz smeri. Vseh devet nas je nepoškodovanih padlo dokaj blizu drug drugega, le pilota je zaneslo nekoliko dlje. Pozagal je namreč cigarete, pa se je vrnil v kabino ponje, predno je izskočil."

Pilota je videl pristati Franc Brulc, ki je bil v patrulji blizu Tolstega Vrha. "Kar žal mi je bilo, da ni bil Nemeč," se je pred gosti v muzeju pošalil Franc, "tako lepo uro je imel. Če bi bil Nemeč, bi mu jo takoj snel, Amerikanci pa so bili naši zavezniki in lepo smo morali ravnati z njimi. Z intendantom sva ga odpeljala v Podgrad." Po Maloneyevem pripovedovanju se je vsa posadka letala zbrala v Podgradu. Vse je bilo v redu do 20. aprila, ko je bila njihova kolona na poti v Belo krajino napadena od Nemcev in domobrancev. Pilot je bil zadet v nogo in je padel. Na pomoč mu je skočil kopilot, vendar je bil tisti trenutek zadet v tilnik in je na mestu umrl. Pilota Freda Streicherja so zajeli Nemci; konec vojne je doživel v ujetniškem taborišču. Ker ni dobil pravočasne zdravniške pomoči, so mu amputirali nogo. Ostali so se z zavezniškim letalom vrnili v Italijo. Maloney od takrat ni več sodeloval v borbenih akcijah.

"Bilo nas je deset. Dveh po vojni nisem mogel več najti, še dva sva živa, ostali so pa vsi pomrli," o posadki, s katero je delil usodo nad dolenskim nebom, pripoveduje Jozef L. Maloney. Žal ni imel prilike, da bi se srečal s Francko Galič iz Jedinščice, ki je bila takrat, ko se je nad Podgorjem odvijala zračna bitka, Jeničeva ali po domače

Zavezniški letalec skupaj z Marijo Klobučar, Francem Brulcem in Stanetom Erjavcem, ljudmi, ki so pomagali reševati njegovo soborco.

Kraljeva s Pristave. Drugi dan, ko je Maloney že odpotoval nazaj v Ljubljano, se je oglasila v uredništvu in pripovedovala, kako je otroke privabil ven hrup letalskih motorjev. "Oče nas je podil stran, kajti prazni tulci so od avionov leteli vsenaokrog. Kmalu smo zagledali tudi padala. Amerikanci so se nekaj časa zadržali pri nas, kajti oče je znal angleško. Tudi pozneje je šel z njimi v Podgrad za tolmača. Če bi videla tega letalca, bi ga gotovo prepoznala," je dejala Francka.

Upajmo, da bo še prilika za srečanje s Francko in z vsemi drugimi, ki se bodo morda še javili ali pa prinesli kak del letala, ki so si ga spravili za spomin. Maloney je bil namreč nad obiskom v Sloveniji in nad prijaznostjo, s katero je bil sprejet, zelo navdušen in gotovo bo še prišel.

STONE JAKŠE

Na hribčku je luč

V zadnjem času je razsvetljenih vse več stavb, ki tako tudi ponoči določajo in sooblikujejo slovensko kulturno krajino. A včasih so osvetljene preveč ali predolgo v noč, včasih preskromno ali le deloma, včasih lebdijo na nočnem nebu ali izgubijo streho. Obenem pa jih veliko še vedno ni osvetljenih, tako da v temi, lahko rečemo, sploh ne obstajajo. Kako vse te stavbe, med njimi zelo pomembne spomenike, tudi ponoči pravilno vključiti v naše življenje?

Osvetliti nikakor ne pomeni preplaviti s svetlobo. Določena, vendar vnaprej natančno omejena dramaturgija je seveda neizogibna zaradi vseh razlik med naravno in umetno svetlobo. Z umetno svetlobo stavbo predstavimo v času, ko dnevne svetlobe ni. Zlasti je to važno pri tistih zgradbah, ki imajo razen simbolno-sakralnih še kulturnozgodovinske in spomeniške vrednote. S tem ne opozarjamo le na vrednote naše stavbne dediščine, ampak tudi na zavest ljudi in trud pristojnih služb in oblasti, da jo ohranjajo in vzdržujejo.

Napotki, ki se v tem prispevku nanašajo na cerkve, pa vsebinsko seveda veljajo tudi za vse druge javne stavbe in kulturne spomenike iz različnih obdobij (samostane, gradove, protiturške tabore, kapelice, znamenja, grobišča itd.).

Sakralni objekti so praviloma zgrajeni na markantnih in mnogokrat tudi zgodovinsko pomembnih mestih v naseljih ali izven njih. Takšne lokacije jim povečujejo pomen in mističnost. Mnoge samotne molitnice najdemo na izpostavljenih vrhovih gričev, kar je tako značilno za slovensko krajino. V dnevni svetlobi so ti prizori harmonični in bogati. Toda kakšni so ponoči?

Vsak objekt je predvsem del neke organske celote. Če bi stavbo z osvetlitvijo izrgali iz njenega okolja, bi delovala nestvarno pa tudi nelogično. Povezovanje objekta z okolico s pomočjo svetlobe nikakor ne predstavlja želje, da bi oponašali dnevni izgled. Osvetliti cel hrib je nemogoče in nepotrebno, toda povsem možno je osvetliti eno drevo, skupino grmov ali nek spremljevalni objekt v neposredni bližini glavne stavbe. Tako stavba ohrani nujni stik s svojo najbližjo okolico,

postane realna in razpoznavna, stoji na zemlji. Morebitna splošna razsvetljava v okolju narekuje različne svetlobne sheme. Tam, kjer že obstaja npr. javna razsvetljava, bo osvetlitev posamičnega objekta drugačna kot pri cerkvi brez svetlobnega ozadja. Pri tem je jasno, da se osvetljevanje objekta, ki je samostojen, izrazit, z jasnimi vizurami, bistveno razlikuje od iluminacije stavbe v nizu.

Pri razmišljanju o načinu osvetlitve katera koli objekta pa osrednjo pozornost namenjamo njegovemu videzu: arhitekturnim

členom, barvam, poslikavam itd. Pri tem je treba skrbno izbirati moč svetlobe in svetlobne učinke. Za to lahko izrabimo različne barvne spektre posameznih virov svetlobe (žarnic). S toplejšo in hladnejšo barvo svetlobe je mogoče poudariti različnost struktur, značajev, časa nastanka itd.

Pombembne so še posebnosti posameznega primera, kot npr. pogostost uporabe objekta, objektivne možnosti za postavitev svetlobne opreme, razpoložljiva moč električnega priključka, način prizigavanja, pokrivanje investicijskih in tekočih stroškov, varnost in podobno.

Važno je, da umetne svetlobe ne zlorabljam. Deluje namreč izrazito selektivno: z njo lahko izločimo in poudarimo izbrano, ostalo pa pustimo v mraku v podrejenem položaju.

Svetloba objekta ne sme pretirano poudariti, ker lahko s tem dosežemo učinek, ki je popolnoma nasproten željenemu. Kajti svetloba lahko tudi razvrednoti, razgrajuje, če jo uporabljamo v prevelikih količinah, nekritično in nestrokovno. To še zlasti velja za izpostavljene objekte, npr. cerkve na vrhu hribov, ter v okoljih, kjer je svetlobe malo ali sploh nič (v popolnem mraku se dobro vidi celo svetloba vžigalice!). Včasih je celo privlačnejši objekt, osvetljen samo z naključno svetlobo bližje svetilke. Intenzivnost svetlobe mora biti torej skrbno odmerjena, odvisno

od vsakokratnega primera, da se vzpostavi pravičen učinek kontrastov.

Šele ko objekt dodobra spoznamo in ko ocenimo vse odločujoče podatke (pogled, okolico, arhitekturo), se lahko lotimo določanja in razmeščanja reflektorskih enot. Objekt mora po osvetlitvi delovati kar se da resnično, z uravnoteženimi masami in globinsko poudarjenimi ploskvami ob potrebni plastičnosti volumnov. Pri tem se ne sme pojaviti neugodje kot posledica nekontrolirane naključne svetlobe, ki blešči in draži. Zato naj se naloge loti strokovnjak!

Svetil (reflektorskih enot) ni vedno mogoče razmestiti po idealni shemi, zato so nujni kompromisi. Ti sicer praviloma škodijo svetlobnemu učinku, a koristijo drugim kvaliteta, ki so pomembnejše (celovitost okolja, omejevanje bleščanja ipd.).

Dodati je treba, da so elementi svetlobnih instalacij vedno izrazito nasilni, tako fizično kot svetlobno. Ker so v prostoru izpostavljeni podnevi in ponoči, je treba njihovem na-

meščanju posvetiti vso pozornost. To najprej in predvsem pomeni, da je treba spoštovati okolje in njegove osnovne vrednote. Zato reflektorje na drogovih v vsakem primeru odsvetujemo. Primerna je uporaba talnih elementov, ki čez dan ne kvarijo pogleda na stavbo, ponoči pa hkrati s pročeljem osvetljujejo še del okolice. Možna je tudi prikrita namestitve reflektorjev na sosednjih objektih. Če so težave prevelike, je bolje odstopiti od osvetljevanja objekta kot pa to napraviti slabo ali nasilno.

Vgrajene instalacije zahtevajo redno strokovno vzdrževanje. Zanje je treba skrbeti s pozornostjo in ljubeznijo. Kajti slaba, nepopolna osvetlitev je lahko hušja od nikakršne.

Vnaprej pa je treba tudi premisliti, kolikšne stroške za porabljeno električno energijo si lahko privoščimo in kdo jih bo plačeval. Stroške lahko precej zmanjšamo z vgradnjo avtomatskega stikala, ki razsvetljava vklaplja z mrakom in izklaplja ob programirani uri (npr. ob 22.00).

JOSIP UŠAJ

glasba

Novi rock '93

Letošnji Novi rock, 13. po vrsti, je minil predvsem v znamenju dveh gostujočih skupin, Verve iz Anglije in Smashing Pumpkins iz Chicaga, ki sta po kvaliteti povsem zasenčili ostale skupine, dve slovenski in dve hrvaški, ki naj bi predstavljale najboljše, kar lahko trenutno ponudita slovenska in hrvaška alternativna scena.

Novi rock je odprla reška skupina Zona industriale, ki je pred dobrim letom dni že nastopala na Dolenjskem, v Rumanji vasi. Čeprav je imela nevaležno vlogo topovske hrane, ker je bila pač prva, lahko rečemo, da ji je uspelo z energetičnim nastopom in z glasbenim izrazom, ki je zelo značilen v reškem underground rocku, zelo razgibati premraženo občinstvo. Povedati je treba, da Zona industriale še ni izdala plošče ali kasete, je pa to skupina, ki si to vsekakor zasluži.

Naslednje pol ure so bili na odru ptujski Sleazy Snails, skupina, katere glasba se v dobru meri napaja v rocku 60-ih let, nekaj pa je zaznati tudi sledi dark rocka, saj sta dva člana Snailsov prej igrala pri ptujski skupini Pleroma. Sleazy Snails so maja letos pri mariborski neodvisni založbi Front Rock izdali demo kaseto Sleazy demo, iz katerega je skupina zaigrala skoraj vse skladbe. Pri tem bendu je treba povedati, da ga sestavljajo odlično uigrani in izkušeni glasbeniki, posebej pa se odlikuje vokalist.

Ptužčanom je sledil zagrebški trio Subway Dogs, po stilu čisto hardrockerski bend. To je skupina, ki se je očitno orientirala po britanskem hard rocku iz konca 70-ih in začetka 80-ih let in je zato zelo blizu skupinam, kot je Messerschmitt, ki je nastopila na Novem rocku lani. Po slabšem odzivu na predhodno skupino so uspeli Subway Dogs dodobra predramiti publiko, ki je na njihovo priredbo Led Zeppelinove Rock'n'Roll začela pravi stampedo.

Predstavitve "domačih" skupin je zaključila ljubljanska skupina 2227, ki je tokrat nastopila na Novem rocku že drugič, vendar v novi postavi in veliko zrelejši, veliko boljše kot kdajkoli prej. 2227 je bend, ki poleg klasičnih rock instrumentov uporabljajo še violino, ki daje njegovi glasbi poseben pečat. Lahko trdimo, da je od "domačih" skupin pustila najboljši vtis. Zanimivo je, da komisija za Novi rock sprva te skupine sploh ni uvrstila v program, češ da ni dovolj rockerska in da se zato ne ujema s konceptom prireditve. No, kasneje se je komisija odločila drugače, 2227 pa je to odločitev več kot le upravičila.

Za domačimi skupinami so na oder prišli Verve, angleška skupina, ki igra nekakšno mešanico stilov Led Zeppelin in Pink Floyd, vse skupaj prenesemo v sodobni indie rock, kateremu je sicer posvečeno veliko pozornosti na MTV in v vseh glasbenih revijah. Za Verve lahko rečemo, da je ena vodilnih skupin te vrsti, saj so z njihovim debitantskim albumom "A Storm in Heaven", ki je izšel pri založbi Hut, že kar nekaj tednov med prvimi dvajsetimi na britanski neodvisni lestvici. To svoj ugled so na koncertu potrdili z odličnim nastopom. S psihodeličnimi skladbami in hipnotičnimi zvoki kitar so marsikoga spravili kar v trans.

Velik del občinstva se je pripravljal na glavne zvezde večera, na skupino Smashing Pumpkins. Ta skupina iz Chicaga je trenutno najbolj vroči produkt ameriškega grunge rocka. S svojim novim CD-jem Siamese dream je že krenila proti vrhu glasbenih lestvic. Njen nastopom na Novem rocku je povsem zasenčil vse predhodne skupine. Čeprav jo uvrščamo med grunge rockerje, nam v resnici daje veliko več. V njeni glasbi je mogoče zaslediti vplive tako psihodeličnega rocka kot tudi post-hardcoreovske elemente. Z energijo nabiti kitaristi rifi so ob močni podpori ritem sekcije spravili v divji ples skoraj pol Križank. Tudi sicer bi si upal trditi, da je ob njihovem nastopu le malo ljudi ostalo neprizadetih. Glavnemu delu nastopa je sledil še bis, ki se je končal s pravo eksplozijo zvokov in z demonsko igro stroboskopskih luči.

Lahko rečemo, da je bil letošnji Novi rock najmočnejši doslej, saj takih zvezd kot letos še ni bilo. Kljub temu upam, da bo v prihodnje malo več raznolikosti pri izboru domačih skupin, saj je verjetno prostora pod soncem tudi še za kaj več kot le za surovi rock v takšni ali drugačni obliki. Če na največje festivale alter godbe pripeljejo skupine, ki so si po stilu igranja med sabo kot noč in dan, potem ne vidim razloga, da se kaj takega ne bi zgodilo tudi tukaj.

JANEZ GORENC

naše korenine

Imela sem več družin

Amalija Laznik ali Malka, kakor jo ponavadi kličejo, si nikoli ni ustvarila lastne družine. "Nisem bila nagnjena k temu," pravi in še hudomušno doda: "Kdo ve, če bi se žvela, ko bi imela moža, da bi me sekiral in komandiral." Zdjaj jih ima Malka že nekaj čez devetdeset in skoraj gotovo je, da se ne bo več premislila. Starost preživlja v vinorodnih gričih med Krko in Savo, v krajih, za katere ljudje v šali pravijo, da jim je bog s prazno vrečo pomahal. Obilje je že razdelil drugam in ostala mu je le še lepota, s katero pa tukaj ni skoparil. No, zadnje leto Malka tudi od te lepote nima več dosti, saj je večji del dneva privezana na posteljo. Le kratek sprehod lahko napravi po sobi, pa se mora kmalu spet uleči. Še sreča, da se je k njej preselila ovdovela sestra iz Zagreba. Ona zdaj skrbi zanjo in ji dela družbo.

O, pa je Amalija imela več družin v svojem življenju! Bile so fine, premožne in rade so jo imele. Kako ne, saj se je v kuhinji, kjer je ona gospodarila, marsikaj dogajalo. In če kaj velja tisti pregovor, ki pravi, da gre ljubezen skozi želodec, potem velja tudi, da je Amalija med ljudi pretočila veliko ljubezni. In ljubezen, pozornost ter spoštovanje sta se ji obilo tudi vračala, a kaj, ko je življenje tako spremenljivo! Od Trbovlja na Mali Trn pri Krškem jo je vodila pot, potem pa v Zagreb, na Dunaj, v Ameriko in končno spet nazaj na Mali Trn. Vmes pa so padale in nastajale države, rojevale in izginjale so družine, rasla in izginjala so premoženja. Amalija pa je kuhala in gospodinjila, videla je vzpone in padce, radosti in tragedije, in če bi si vse zapisovala, bi imela snovi za obsežne družinske romane.

No, česar Malka ni zapisala na papir, to je zapisala v spomin, in čeprav ji starost s telesnimi tegobami ne prizanaša, ji je pustila spomin skoraj neokrnjen. Tako brez posebnega napreznega izbrska iz njega tudi neverjetne podrobnosti: "Oče, ki je bil uradnik v Trboveljskem rudniku, je tukaj kupil zemljo in si postavil hišo. Takrat, v stari Avstriji, smo živeli kar dobro. Oče je imel 85 kron in 48 krajarjev penzije in to je zadostovalo. Potem pa je prišla vojna, za njo Jugoslavija in vse se je obrnilo. Prekinili sem morala šolanje in po nekaj letih dela na domu sem se leta 1926 odpravila služiti v Zagreb. Naučila sem se kuhati. Ko sta me malo pozneje v Zagreb obiskala starša, sem jima že dala svojo prvo plačo - 400 dinarjev."

Zagreb med obema vojnama je bil mesto blagostanja. Hitro razvijajoči se trgovina in industrija sta porajali bogat srednji in višji sloj, ki sta zaposlovala veliko Slovencev. Amalija se z nostalgijo spominja tistih časov. Družina, pri kateri je delala, je bila dobra. Dobro so jo plačevali in radi so jo imeli. Pisali so se Kocon, po rodu pa so bili Židje. Mož je bil inženir in je imel uspešno kemično tovarno. A to mu ni nič pomagalo, ko se je pričela druga svetovna vojna. Prišlo se je šikaniranja in preganjanje Židov. Družina je najprej zbežala v Sarajevo, a zaman. Morala se je

vrniti. Moža so kmalu pobrali in zalostno je končal v enem od ustaških taborišč. Gospo je rešilo to, da je ravno takrat rodila. Malka ji je stala ob strani, dokler je smela, potem pa je prišel ukaz, da morajo Židje izplačati in odpušiti vse zaposlene. Tudi Malka je morala stran. Gospa jo je v stiski prosila, naj posvoji malega Karlija, njenega sina, a Malka tega ni mogla. Ko so jo že prej ustaši silili, naj vzame njihovo državljanstvo, se je temu upirala, češ Slovenka sem in to bom ostala. Potem pa kot tuja državljanica ni imela možnosti posvojiti otroka. Vzeli so ga v neko zavetišče, kjer je umrl. Mati, Katarina ji je bilo ime, je vojno preživela in se je ponovno poročila v Ameriko, kjer živi še sedaj.

Amalija se je morečega vzdusja v vojnem Zagrebu rešila tako, da je odšla za kuharico k premožni industrijski družini na Dunaj. Tako je bila tudi bliže svojim domačim, ki so jih v začetku vojne Nemci z Malega Trna izgnali v Nemčijo. Kar nekajkrat jih je obiskala v taborišču in jim po svojih močeh pomagala, ko pa so se po končani vojni vrnili v domovino, je za njimi padla železna zavesa. Amaliji to ni dalo miru. "Ne hodi dol, tam je komunizem," so jo svarili na Dunaju. Ona pa je šestinsitidesetega vzela kovčeg in odšla k svojim. Mislija je, da gre le na obisk, a je morala ostati precej dlje, kajti nazaj je niso pustili.

Če bi kdo mislil, da se je Amalijino popotovanje po svetu s tem končalo, bi grdo pogrešil. Ko se je ponudila prva prilika, je odšla spet nazaj na Dunaj. Družini je ostala zvesta tako rekoč do groba. Industrialec je imel le dve hčerki in obe sta se poročili v Ameriko. Ko ju je šel njun oče tja obiskat, je bil že precej oslabele. Žena ga ni pustila na pot v Ameriko brez Amalije. Kar dvakrat je bila onkraj luže. Amalija je postala pravi in nepogrešljivi družinski član. Ko je gospodarica oslabele in umirala, je bila Amalija ob njej. Ko je kasneje oslabele gospodar, ga je do smrti negovala Amalija. Tako je ostala sama. Dediči so posest prodali, Amaliji pa so rekli hvala in na svidenje. Jeseni enainosemdesetega je s skromno penzijo prišla nazaj v prazno domačo hišo na Malem Trnu. Kar je imela imetja v Zagerbu, je izginilo med drugo vojno, kar bi ji pripadalo po dolgih letih zveste službe na Dunaju, je bilo pozabljeno. Ostali so le spomini na družine, ki jih je odnesel ta neizprosni čas.

TONE JAKŠE

Amalija Laznik z Malega Trna

NAGRADA V ILIRSKO BISTRICO IN NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 34. nagradne križanke izbral DUŠANA SAJETA Ilirske Bistrice in TATJANO TIČAR iz Novega mesta. Dušanu pripada denarna nagrada 3.000 tolarjev (sporoči naj nam številko tekočega računa ali bančne knjižice in EMŠO). Tatjana pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo!

Rešite današnje križanko in rešitev pošljite najkasneje do 20. septembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 36. Ovojnico brez poštna znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 34. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 34. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: ALAIN PROST, FORMULA ENA, ŠTOS, CRET, ČAR, KASTA, TRAKT, ILEUS, EB, AGA, GOLI, VDEL, KRN, UPANJE, RO, SODOMA, AEROBA, IZOBA, TA, ADLER, SALINAS, NITRA.

prgišče misli

Vsaka smrt ima svoj smisel. In svoje življenje med ljudmi.

JOŽE JAVORŠEK

Vera je samo tisto, kar živi vernik. Kakor hitro pogledaš na vero od zunaj, že ne govoriš več o veri, temveč o nečem drugem.

MARIAN ROŽANEC

Medij ni nevaren le tedaj, če pozna njegove nevarnosti.

NEIL POSTMAN

Petinštirideset let boljševističnega enoumja nas je duhovno in moralno pohabilo.

PAVLE DEU

NAGRADNA KRIŽANKA

36

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	PRIROČNIK ZA POTOVANJE	GRD ČLOVEK	KEM. SNOV ZA IZVAJANJE REAKCIJ	KEM. SIMBOL ZA ALUMINIJ	AVTOR: JOŽE UDIR	MANJŠA KAPLJA	PRVOTNAS SUROVINA ZA PRIDOBIVA NJE ANILINA	DEL VOZA	SPRITISTIČ NI SESTANEK
ODRSKO DOGAJANJE KEM SIMB ZA ZVEPLO					NERED JANEZ DRNOVŠEK				
ŽENSKO IME				DNEVNI ZASLUZEK FILM IGRALKA GARDNER					
OKONČINA DVOMLJIVE TERJATVE					DEL VZDEVKA PISATELJA IVANOVA NAPOJ				KEM SIMBOL ZA CEZU TURSKA SLASICA
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	SKUPINA	FIZIOLOVKA	BOLNIŠKA POSODA ZA SEC KDOR ŽGE APNO			EGIP. BOG SONCA SIAM			
OPRODA				SLO. IGRALKA RINA CEVNI USTNIK				PRIZNICA	KISLINA
VRSTA MECA				PAPIRNATA POSODA POZEMNI PREHOD					
ODPRTINA V STENI				PROŠNLIK					
UTRGANA GMOTA SNEGA V GORAH				MOSKO IME (ROBERT)		MEDN. KOLESARSKA ZVEZA			
LEVI PRITOK RENA V SVICI				SNOV		VRSTA POSODE			

K praktični KRIŽANJE

Kako polepšati trepalnice

Tiste, ki vas narava ni obdarila z lepimi, torej dolgimi, gostimi in navzgor zavihanimi trepalnicami, si jih morajo znati pravilno nalčiti. In sicer si jih najprej napudrate, potemnite s tušem, nato pa potegnite črto na veči. Trepalnice si raje potemnite večkrat zapovrstjo po malo, kot pa enkrat predebelo. Še preden se tuš posuši, s posebno ščetko potegnite po trepalnicah, da se ne sprimejo. Morda je bolje, če se odločite za tuš, ki se v vodi ne topi, vendar morate paziti, da ne boste odšli spat z ostanki tuša na trepalnicah. Trepalnice namreč postanejo izsušene in krhke in se začno lomiti. Lahko se odločite tudi za umetne trepalnice, ki vam jih nalepijo v kozmetičnem salonu ali pa to storite same. Vendar morate vsakih nekaj mesecev narediti premor in naravnim trepalnicam dati počitek. Lahko si daste trepalnice tudi pobarvati pri frizerki. Barva drži dva do tri mesece.

Piknik

Proti jeseni, ko neznosna poletna vročina že pojenja, je ravno pravi čas za piknike. Prav je, da doma dobro premislite, kaj boste vzeli s seboj, da ne boste vlačili preveč prtljage ali pa šele na pikniku ugotovili, kaj vse ste pozabili. Ne pozabite dati v košaro prte in prtičke, žepne nožiče, odpiralce, kozarce, jedilni pribor. Mrzlo pečenko narežite že doma in jo zavijte v alufolijo, da se meso ne izsuši. Za prilogo so dobrodošle lahke in osvežilne solate in sveža zelenjava. Vendar jo doma le operite, sol, olje in kis ji dodajte šele tik pred jedjo. Seveda ne pozabite vzeti s seboj pijače: za otroke sok in mineralno vodo, za odrasle tudi pivo in lahko vino. Če se na pikniku odločite za jedi na žaru, poiščite kraj, kjer ni nevarnosti požara, s seboj pa vzemite tudi vodo ali pesek za gašenje. Seveda pa meso, preden ga položite na žar, hranite v hladilni torbi, da se ne pokvari. Za zabavo vzemite s seboj žogo, badminton. ali kaj podobnega, ne pozabite pa tudi vreče za smeti.

Čokoladna pena

Potrebujemo: 100 g jedilne čokolade, žlico surovega masla, 3 rumenjake, 4 beljake, ščepec soli, 2 žlički sladkorja v prahu, naribano lupino četrine pomaranče. Čokolado razlomimo na koščke in jo s surovim maslom v vodni kopeli raztopimo in premešamo. V vroči vodni kopeli zmešamo s čokolado še rumenjake; voda v posodi pa pri tem ne sme zavreti. Beljake posolimo in jih stepemo v zelo trd sneg. V čokolado stresemo sladkor v prahu, dodamo pomarančno lupino in vse dobro premešamo. Tri žlice snega prav tako dobro zmešamo s čokoladno maso, da postane rahlejša. Preostali sneg nato nadevamo na čokoladno maso in ga s kuhalnico vmešamo v čokoladno maso. Nato čokoladno peno ohladimo in jo postavimo v hladilnik, dokler je ne postrežemo. Kremno po okusu okrasimo s točleno smetano.

Motovilec kot nadomestilo

Katastrofalna suša je prizadela tudi vrtnarstvo, saj je nastopila prav v času, ko bi bilo treba presajati sadika radiča in endivije. Izpad je mogoče vsaj delno nadomestiti s setvijo motovila, priljubljene solatnice, ki pride na mizo predvsem pozno jeseni in v zgodnjem pomladanskem času. Motovilec lahko sejemo od začetka avgusta do sredine septembra, v pokrite in neogrevane prostore pa do oktobra. Največ tako zastavljenega pridelka lahko pričakujemo spomladi, pri čemer je treba vedeti, da velikolistni holandski motovilec slabše prenaša mrzot kot domača sorta ljubljanski motovilec. Priporočljiva je gosta setev, tako da so posamične rastline pri holandskem motovilecu med seboj oddaljene do 12 cm, pri ljubljanskem pa od 8 do 9 cm. Motovilec je hvalččen za dognovanje z dušikom, najbolje pa uspeva na apnenih in lahkih ilovnatih tleh, ki so bogate s humusom.

Nov katalog

Že dober teden je minilo, odkar je bil v Ljubljani predstavljen prvi katalog slovenskih proizvajalcev avtomobilskih komponent. Predstavitev je pokazala, da je pri nas kar petindvajset proizvajalcev, ki imajo namen in voljo, da se spoprimejo ali pa so se že uspešno spoprijeli s tovrstnim trgov in svet, ki je znan po ostri konkurenci, vse večji krizi, krčenju in zapiranju v ozke nacionalne okvire. Za avtomobilsko potrošnike pa je to pomembno še iz drugih razlogov. Znano je namreč, da je s 1. avgustom stopila v veljavo vladna odredba, ki za uvoznike avtomobilov določa adekvatno vrednost izvoženih avtomobilskih delov. Več bodo naši proizvajalci avtomobilskih delov izvažali, več bo tudi uvoženih avtomobilov, ki bodo, tako vsaj lahko upamo, zaradi nižjih uvoznih taks tudi cenejši.

zanimivosti iz sveta

Čigav je stari zaklad?

Nove vojne zaradi zaklada kralja Priama verjetno ne bo, zato pa se pravniki Nemčije, Rusije in Turčije že pripravljajo na spopad za zlato dediščino, za katero Rusi zdaj le priznavajo, da se nahaja v Moskvi. Tako so poznavalci tudi ves čas domnevali, kajti za zakladom se je izgubila sled, ko je rdeča armada zasedla Berlin.

Življenje Heinriha Schliemanna, po rodu Nemca, avanturista in in amaterskega arheologa, je bilo polno preobratov, glavno gonilo v njem pa je bil pohlep po slavi in zlatu. Česa si je želel bolj, je danes težko reči, bil pa je enega in drugega v veliki meri deležen, čeprav so mnogi oporekali načinu, kako si ju je pridobil. Dobesedno dokopal pa se je do obojega, ko je leta 1873 v vzhodni Turčiji odkril zaklad, ki naj bi po njegovih domnevah nekoč pripadal legendarnemu trojanskemu kralju Priamu, nekaj let pozneje pa še, ko je zasadil lopato na Peloponezu, na ostankih nekdanjih Miken.

Schliemann je tako kot mnogi drugi bral Homerjevo Iliado, a jo je bral drugače, saj v njej ni videl le pesnitve o junaških podvigih grških kraljev in njihovih vojščakov, pač pa tudi zemljevid do lastne slave. Skrbno je analiziral pesniške opise krajevnih razmer na mestu, kjer naj bi ležala Troja, in se pripravil za podvig. Pravijo, da celo tako preračunljivo, da je verjetno s prevaro prišel do ameriškega državljanstva, se ločil od prve žene, po rodu Rusinje, in se poročil z Grkinjo. Ameriško državljanstvo mu je pomagalo do turškega dovoljenja za arheološka izkopavanja, ženino preklelo pa k zaupanju med domačini.

V Turčiji je Schliemann našel kraj, ki naj bi po njegovem ustrezal podatkom iz pesnitve, prepoznal je sloje ostankov mest, ki naj bi nekoč stala na istem mestu kot Troja, in tudi drugo od teh, požgano mesto, ki naj bi po njegovem bila prava Troja iz časov Iliade. V ostankih tega mesta je našel zaklad, ki mu zdaj pravimo Priamov. Najdbe je prethotapil v Grčijo in od tam je novica o senzacionalni najdbi antične Troje in njenega zaklada obsla svet.

Turške oblasti seveda niso mirno prenašale dejstva, da jim je Nemec pred nosom odnesel zaklad. Leta 1880 je bil pred turškim sodiščem nesojeni arheolog obsojen na denarno kazen, da pa bi zadevo pomiril, je Kraljevski muzej iz Berlina Turkom plačal 50.000 zlatih frankov.

Rusi so skrivnost o tem, da so iz Berlinskih podzemskih skrivališč odpeljali zlato, dolgo zadržali zase. Šele pred nekaj tedni je o tem spregovorila uradna oseba. V Literarni Gazeti je ruski kulturni minister Jevgenij Sidorov priznal, da je zlato predmete držal v rokah, in takole opisal občutek: "Na videnje so preprosti, toda razburljiv občutek energije mnogih tisočletij ti ob njih vzame sapo."

Rusi bodo zdaj verjetno zbirko predstavili javnosti, čeprav se ni znano, kolikšen del

originalno jo je sestavljalo kakih 9 tisoč zlatih kosov, pol ducata zapestnic, steklenica in več zlatih kozarcev - je še shranjenih v Moskvi. Tega ne ve niti Irina Antonova, direktorica Puškinovega Muzeja v Moskvi, ki pravi, da je bila stvar vsekoli hranjena v veliki tajnosti in je imela dostop do zaklada le ena oseba. Zdaj je znanstvenikom dostopen premalo časa, da bi ugotovili, če kaj manjka. Ze dolgo pa krožijo glede Schliemannovih najdb v strokovnih krogih nekateri dvomi. Znanstveniki sicer ne dvomijo v to, da so zakladi pristni, pač pa v to, da bi res izhajal iz tiste Troje za časa kralja Priama. Zaklad je po njihovih računih namreč precej starejši. Izhaja iz časa 2500-2200 pred našim štetjem, medtem ko naj bi se v Iliadi opevana bitka za Trojo in lepo Heleno, ki naj bi jo Priamov sin ugrabil špartanskemu kralju, dogajala tisoč let pozneje - okoli leta 1250 pred našim štetjem.

Veliko posla bo torej še okoli zaklada, ki ga je Schliemann leta 1880 poklonil kot

darilo nemškemu narodu in je bil od leta 1881 do 1941 razstavljen v Pred- in zgodnje zgodovinskem muzeju v Berlinu. Znanstvenike čaka ugotovitev, v katero zgodnjo civilizacijo sodi zaklad, pravnik pa, katera država si ga lahko upravičeno lasti: ali Turčija, kjer je bil najden, ali Nemčija, kateri ga je najdlitelj podaril, ali pa Rusija, katere vojski so ga kot vojni plen po padcu Hitlerjevega rajha odpeljali iz Berlina. Res je, da 16. člen meddržavne pogodbe o sodelovanju, ki sta ga leta 1990 podpisali Nemčija in Sovjetska zveza, pravi, da je treba pogrešane in ilegalno prenesene umetniške predmete vrniti lastnikom ali dedičem. Toda vprašanje je: čigavim dedičem? In čigav zaklad? Upajmo le, da okoli tega vprašanja ne bo nastala še ena vojna.

T. J.

Čim manj razumemo, kaj so iskali naši očetje in praočetje, tem manj razumemo sami sebe.

CARL G. JUNG

Izguba oblasti, zlasti če je bila monopolna, vodi v maščevalnost in sovražnost.

ANTON TRSTENJAK

zdravnik razlaga

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Izpuščaji

Ti so okrogli ali ovalni, z daljšo osjo v smeri razkolnosti kože. Izpuščaji pri noricah pogosto srbi. Pri bolnikih z normalno odpornostjo tvorba novih mehurčkov praviloma preneha do četrtega dne, šesti dan po začetku bolezni pa je večinoma izpuščaji že v obliki krast.

Pri dojenčih je potek bolezni navadno zelo blag zaradi materinih protiteles, pri odraslih pa težji. Diagnoza navadno ni težka. V dvomljivih primerih opraskamo mehurček, za dokaz protiteles iz tekoče vsebine mehurčka. Norice pri občutljivih, neodpornih bolnikih potekajo burno. Bolniki imajo več zagonov izpuščaja, prav tako so mehurčki večji, številnejši in celo krvavi, imajo ohlapne stene, zaradi česar pride počasneje do sušenja. Tudi vročina traja dalj časa. Pri razsoju pride do prizadetosti notranjih organov. Tako je lahko pljučnica, povročena z varicela - zoster virusom, glavni vzrok smrti. Prav zato moramo bolnike z zmanjšano odpornostjo ob stiku z noricami ali herpes zosterom (pasovcem) zaščititi z imunoglobulinom. Zaželjeno je, da dobijo bolniki zaščito v 72 urah po stiku s kužnim bolnikom, ki ima norice ali zoster.

Okužbe s herpes simpleks virusom

Herpes simpleks je nenadna infekcijska bolezen človeka. Povzroča jo virus, sicer pogost človekov parazit. Z njim se običajno okužimo že v ranem otroštvu. Inkubacijska doba znaša tri dni. Začetni izpuščaji so mehurčki, napolnjeni s prozorno tekočino, zbrani pa so v herpetično skupino. Razvijejo se zelo hitro, skoraj v nekaj urah. Razvoj izpuščaja spremlja občutek napetosti, včasih srbenje,

Herpes se sicer lahko naredi kjerkoli na koži, vendar daleč najpogosteje na ustnicah ter okoli ust in nosnic. Posebno na teh mestih ga spremlja dokaj močno zbadanje na dotik in na ustnicah tudi pri njihovem gibanju. Neredko se herpes pojavi tudi na drugih delih obraza, na primer na vekah. Zelo neugodno je, če se razvije na roženici, kjer povzroči razjedo. Včasih nastane tudi na ustni sluznici s spremembami, ki rade krvavijo.

Dokaj pogosten je herpes tudi na sluznici moškega in ženskega spolovila. Tu je v glavnem videti razjede, celi mehurčki pa so redki. Herpes lahko nastane celo v sečnici, kar povzroči gnojen izcedek in peko občutek pri mokrenju. Pri prvi infekciji je bolezen navadno neznatna, tako da se večinoma prezre. Pozneje poteka herpes sorazmerno težje in nagiba k ponovitvam. Dostikrat se ponavlja vedno na enem in istem kraju. Na ustnici se lahko zaradi tega razvije trajna otekline. Infekcijo na ustni sluznici spremlja močno slinjenje in močan zadah iz ust. Potek bolezni lahko spremlja splošna prizadetost. Njahušja zapleta herpesa sta vnetje možgan oziroma možganskih ovojnic in herpetična sepsa. Zlasti pri oslabelih otocih se pogosto komplikacije končajo s smrtjo.

Kaj pa terapija enostavnega herpesa?

Dokler obstajajo mehurčki s prozorno tekočino, je cinkova pasta dovolj. Ko se naredijo gnojni izpuščaji in nato kraste, so koristna antibiotična mazila za preprečevanje naknadnih infekcij. Mazila obenem omehčajo in odstranijo kraste. Na splošno pa velja, da nobeno zdravilo ne skrajša občutno poteka bolezni. Prav tako ne more nobeno zanesljivo preprečiti ponovitve bolezni. Herpetične spremembe v ustih je treba spirati s kamiličnim poparkom, pri močnih bolečinah pa so včasih potrebna tudi sredstva proti bolečinam. Pri razširjenih in hudih oblikah herpetične infekcije, zlasti pa pri njenih zapletih, je potrebno zdravljenje v bolnišnici.

K o n e c

"En glaž vina mi dej!"

Na dan otvoritve vinskega sejma v Ljubljani so Založba Mihelač, Ljubljanski sejem in Mestna galerija predstavili novo knjigo Slovenski vinogradi. Avtorja knjige sta dva: avtor fotografij je mednarodni mojster umetniške fotografije Joco Žnidaršič, avtor besedila pa "naš" znani pesnik Tone Pavček. Knjigo je oblikoval Miljenko Licul, uredil Jaro Mihelač, ima pa 181 strani. Prevedena je v angleščino in nemščino.

Uvod knjige predstavlja poglavje z naslovom Čudo sveta: vinogradi; kjer Pavček poudarja, da so slovenski vinogradi srečna posebnost Slovenije. Slovenija je prava vinorodna dežela, blagoslovljena z najlepšo rožo - vinskó trto. Premore okrog 23.000 hektarjev vinogradov, in če je na svetu okrog tisoč trti, jih na Slovenskem gojimo dvajset do trideset. Razlike so seveda med vinskimi okolišči, v legah, trtnih sortah, vzgojnih oblikah, zemlji, zato je tudi knjiga Slovenski vinogradi razdeljena na tri poglavja, po vinorodnih rajonih: na primorski, posavski in podravski vinorodni rajon, vsi pa spadajo v vrh, saj pridelujejo vrhunska vina. Primorski vinorodni rajon sestavljajo štiri okolišči: brški okoliš z znano rebulo in belim pinotom, vipavski okoliš z belimi in rdečimi vini, kraški okoliš s teranom in koprski z refoškimi in malvazijo. Dolenjski in belokranjski vinogradi dajejo skupno ime za Posavski vinorodni rajon, znan predvsem po cvičku in metliški črnini. Najbližje vrhunski vinski slavi pa sega podravski vinorodni rajon z rizlingom in rulantcem, silvancem in sauvignonom. Toliko različne vinske zlahtnosti na tako majhnem prostoru zagotovo ni nikjer na svetu.

Vino je živo, kot je živ človek, ki ga pije. Vsako vino ima svoj značaj, okus, aromo, barvo, vonj, polnost, ubranost, svojo dušo. Vse te lastnosti so vinu dane z rojstvom kakor človeku. Kdor ljubi Slovenijo, ima rad njene vinograde in ceni njihova vina. In kdor hoče to bogastvo spoznati, se bo z veseljem sprehodil po čudovitih Žnidaršičevih slikah te knjige ali pa še raje po izvornih samih, morda celo z besedami: "Prijetljivi, obrodile, so trte vince nam sladko..."

LIDIJA MURN

Reka

Mladi slovenski pesnik Uroš Zupan je predlanskim izdal knjižni prvenec Sutre in z njim vzbudil nemajhno zanimanje. Pod osvetlitev ga je vzelo kar nekaj kritikov in vsi so brez pridržka

ugotovili, da je Zupan resnično nadarjen pesnik, od katerega smemo pričakovati še veliko dobrih, nekonvencionalnih verzov. V središču pozornosti sta se znašla tako tematika njegovega "kozmičnega" pesniškega sveta kot način, kako ta svet obravnava.

Čeprav je Zupan že s prvo zbirko dokazal, da ustvarja avtohtono in na podlagi lastnega "obrazca", pa vendarle marsikaj dolguje peniškim somišljenikom, domačim in tujim. Od slovenskih sta to prejkone Tomaž Salamun in Aleš Debeljak, od tujih pa predvsem Whitman, Apollinaire, Borges, Neruda, Miłosz, Blake in drugi. Močan pečat Zupanovemu pesništvu je vtisnila Amerika, pravzaprav srečanje z ameriškim načinom življenja in z ameriško poezijo, pri čemer se je obogatil s podobnimi izkušnjami kot drugi, ki so pred njim duhovno romali po svetu.

Navezanost na druge pesnike in druge poezije Zupan niti najmanj ne skriva, temveč jo celo poudarja, zavedajoč se, da s tem njegova pesniška samosvojest ne more priti pod vprašaj. Kot pesnik, ubesedovalec sveta, ki se mu je zavezal, je Uroš Zupan popoln suveren. To je docela izpričala tudi njegova druga pesniška zbirka Reka, ki je te dni izšla pri Državni založbi Slovenije.

Temeljna beseda nove Zupanove zbirke je - beseda. Z njo se vse spočenja, z njo se vse konča. Pesnik ne bi mogel napisati pesmi, ko ne bi bilo besed in ne bi bilo reke - prisodobne za življenje in življenjsko filozofijo - ko ne bi bilo posameznih vodnih kapelj. Besede se povezujejo v misli, te pa v pesnikov jezik. Z jezikom se da vse (iz)povedati, tudi tisto, kar se zdi v vsakdanjem življenju nemogoče. Kajti to so besede, "ki v naših ušesih odmevajo kot metafore srca", pravi pesnik. In še dodaja v lastnem predgovoru: "Samega sebe prepoznavam kot reko. Zdaj bi rad ustavil to vodo in čas, da bi se ljudje spomnili določene svetlobe, določenega časa, ki si je našel zatočišče v pesmih", nepisanih v jeziku, ki je "kot škorpion, ki lahko usmrti samega sebe, kot škorpion, ki lahko usmrti tudi mene".

IVAN ZORAN

KAMOR HODI CESAR PEŠ - Stranišča brez vodnega izpiranja so bila v navadi še celo četrtno 20. stoletja, na podeželju pa jih imajo marsikje še danes. Leta 1914 je bil v Brežicah napeljan vodovod, vendar redkokdo povezuje sloviti Brežiški vodni stolp prav z izpiranjem stranišč. Majhna, na oko čedna, prijazna in čista lesena hišica je na podeželju stala blizu gnojišča. Navadno je bil v eni od sten izrezljan droben detajl, srce ali romb, ki je veselil. Mestna stranišča so bila na dvoriščih ali v pritličju. Prostorsko razkošno stranišče brežiške hiše, ki ga prikazuje fotografija, ohranja zgodovinski spomin z reklamno tablo na sprednji strani straniščnega sedišča, ki z napisom humorno namiguje na značaj uporabe prostora. Tudi v brežiških mestnih straniščih so si brisali rit z ovojnimi listi koruze, saj je skoraj vsaka njiva imela svojo njivo s koruzo. (Tekst in fotografija: etnologinja Ivana Počkar iz Posavskega muzeja v Brežicah)

Iz Irdinovih zapiskov

Vse jim dovolijo - Deklice imajo na Dolenjskem le premnoge po več fantov ind dovoljujejo vsem vse, kar hočejo. Zato se dostikrat ve za pravo mater ne pa za pravega očeta. Ciganiada - Videl sem med Prečnim in Bršlinom celo cigansko tovarišijo posebno veselo. Na daleč razlegalo se je lepo, glasno petje mladih in starih, ženskih in moških. Konji paasli se sami na trati, otroci skakali čez grmovje in okoli ognjev. Moški lomili in nosili so veje, babe pa so kurile, vriskale in kuhale. Eni ležali, drugi se valili po tleh, tretji stali na pol goli, gledali v sonce in se veselili pomladi toplote.

VVZ Oton Župančič CRNOMELJ Kidričeva 18 b

objavlja

licitacijo za prodajo osnovnega sredstva

KOMBINIRANO VOZILO TAM 80 A 5, letnik 1986.

Licitacija bo v četrtek, 16. septembra, v prostorih vrta Loka ob 8. uri.

Izklicna cena vozila znaša 750.000 tolarjev.

Na licitaciji lahko sodelujejo pravne in fizične osebe, ki morajo pred licitacijo vplačati varščino v višini 10 % izklicne cene. Varščina uspelega ponudnika se šteje v kupnino.

Prometni davek ni vštet v kupnino in ga plača kupec.

Kupec mora kupnino plačati v 8 dneh po končani javni dražbi.

Vse dodatne informacije dobite na upravi VVZ Oton Župančič in po telefonu (068) 51-290.

Zjutraj naju najprej zbudijo avioni. Letališče O'Hare mora biti prav blizu, kajti letala s trušcem vzletajo točno nad hišo. Nato naju spravi pokonci še zvonjenje na hišna vrata. Kovčka sta že prispela. Ni kaj, to je Amerika! Navdušenje pa se kaj hitro poleže, ko ju privlečeva v hišo. Ves prostor sumljivo zadiši po žganju. Ko odpreva veliki kovček, je še huje. Vidiva, da je najboljša obleka je povsem prepojena s pijačo, ki je bila namenjena za tiho domovinsko seanso. Stric takoj obrne vse skupaj na šalo: "To se bodo morje jutri pri maši ozirali!"

Nestrpnost je velika. Ko človek pride v nov kraj, ga hoče čimprej vsaj malo spoznati, se orientirati v njem, celo v navadni podgorški vasi, kaj šele v vele mestu na drugem kontinentu. Gostitelja razumeta najin nemir in sredi dopoldneva se že peljemo proti središču mesta. Kennedy Drive se imenuje vpadnica, ena od avtocest, ki te iz obrobja pripelje naravnost v down town, kakor tukaj pravijo centru. Prehod iz predmestja v središče je pravzaprav dolgočasen. Starejše in novejša industrijske zgradbe se vrstijo ena za drugo, vmes pa so stisnjena prav tako starejša in že propadajoča industrijska naselja. Bolj zanemarjena je videti četr, več je v njej videti ljudi. Prevladujejo predvsem temnopolti, azijski in latinskoamerikanski prebivalci. V daljavi pa se kot nekakšne alpe z vrhovi v oblakih že blešči center mesta.

Ko pridemo bliže, nama, tako kot verjetno vsakemu poštemu Evropejcu, vzame dih. Seveda je človek že vse videl na fotografijah in v filmu, pa je v naravi vendarle drugače. Človek skoraj ne more verjeti, da so to ustvarile človeške roke. Nebotičniki rasejo naravnost v nebo, eden tu, drugi tam. Sledi novo presenečenje: Chicago pravzaprav ni nikakršna panorama v vrste položenih betonjskih kolosov, ki bi tekmovali med sabo le v višini, skupaj pa bi tako, kot si včasih predstavljamo emeriško vele mesto, sestavljali strahovito pusto podobo človeške izgubljenosti. Nasprotno! Vsak izmed teh orjakov - zaradi velikosti vsekakor spoštovanje vreden - posega različno visoko v nebo in nosi na sebi podobo časa, v katerem je zrasel

Mirjam Bezek - Jakše 3 PRI ROJAKIH ONKRAJ LUŽE Tone Jakše

in arhitekta, ki ga je ustvaril. So pravokotni, kvadratni, kockasti, okrogli, betonski, železni, aluminijasti in stekleni pa taki z ravnimi, odsekanimi, posebnimi in stopničastimi strehami. In kar je najbolj presenetljivo, ko človek mesto takole dlje časa opazuje in se nanj navadi, mu v celoti deluje center prijazno, kot veličastna moderna skulptura.

Skulptura, ki jo tvorijo posebnosti, individualisti, seveda, takšni, kot so Sirs Tower, najvišja poslovna stavba na svetu, pa John Hancock, njegov mogočni, a po višini

porazeni tekmeč, ki se spogleduje z njim z druge strani centra, Marina City, okrogla, koruznim storžem podobna dvojkica, in drugi, ki so postali simbol mesta. Bolj se vozimo med temi velikani in okoli njih, bolj razkazujejo svoje posebnosti, panorama mesta pa je z vsakega zornega kota drugačna. Vozimo se ob ogromnih zelenih parkih, mimo visoko bruhajočega vodnjaka Buckingham fountain in ob jezeru Michigan po široki avtocesti Lake Shore Drive zavijemo nazaj. Na eni strani mogočna zelena površina jezera, velikega kot Jadransko morje, na drugi stalno se

Slovenci se zbirajo pred cerkvijo sv. Štefana v Chicagu.

"PLANINA" Čevljarsko podjetje, p. o., Črnomelj

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih, zakonsko določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo najmanj srednjo strokovno izobrazbo tehnične ali ekonomske smeri,
- da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj v stroki, od tega vsaj 2 leti na vodilnem delovnem mestu,
- da so pri dosedanjem delu pokazali ustrezne organizacijske sposobnosti.

Direktor se imenuje za mandatno obdobje 4 let.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Planina, čevljarsko podjetje, p. o., Črnomelj. Na itrdbah 18, s pripisom: »za razpis«.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po prejemu sklepa o izbiri.

SREDNJA TEHNIŠKA IN ZDRAVSTVENA ŠOLA NOVO MESTO

Ul. Milke Šobar 30 68000 NOVO MESTO

razpisuje prosta delovna mesta

a) 1 učitelja slovenskega jezika in književnosti (profesor)

b) 2 snažilki

Pod a: prosto delovno mesto razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Pod b: eno prosto delovno mesto razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in enomesečnim poskusnim delom, drugo prosto delovno mesto pa za določen čas, s polnim delovnim časom in enomesečnim poskusnim delom (nadomeščanje delavke zaradi daljše bolniške odsotnosti).

Prijave z dokazili pošljite v osmih dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavi na razpis, bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po objavi razpisa.

OSNOVNE ŠOLE NOVO MESTO OBJAVLJAJO VPIS ŠOLSkih NOVINEV ZA ŠOLSKO LETO 1994/95

IN SICER:

OŠ BRŠLJIN, OŠ GRM, OŠ CENTER, OŠ ŠMIHEL:

14. septembra od 8. do 17. ure (z začetno črko priimka od A do K)

15. septembra od 8. do 17. ure (z začetno črko priimka od L do Ž)

16. septembra od 8. do 14. ure

OŠ STOPIČE:

14. septembra od 8. do 17. ure

15. septembra od 8. do 14. ure

PODRUŽNICE:

BIRČNA VAS: 16. 9. od 10. do 16. ure

DOLŽ: 16. 9. od 8. do 14. ure

MALI SLATNIK: 17. 9. od 10. do 16. ure

PODGRAD: 17. 9. od 10. do 16. ure

Vpisovali bomo otroke, rojene leta 1987 ter januarja in februarja 1988, pogojno pa tudi tiste, ki so rojeni od marca do vključno avgusta 1988.

K vpisu pripeljte otroka in prinesite njegov izpisek iz rojstne matične knjige, v katerem bo vpisana enotna matična številka občana ter njegovo državljanstvo!

Prihaja "Desnica"

Zakaj ustanovljamo Slovensko Desnico in za kaj se bo zavzemala

Številni levičarski politiki, med njimi tudi Spomenka Hribar, skušajo na Slovenskem desnico prikazati kot nekaj slabega, nazadnjaškega, posredno povezanega celo s pojmi nacizma, fašizma ipd. To je seveda nesmisel. Čeprav mislim, da je bila desnica pri delu vedno spretnjša od leve, ne mislim o desnici pisati na tak način. Pač pa bom preprosto ugotovil, da se politično razvoju današnje Evrope žal odmiha od načel Helsinške in Pariške listine in načel Organizacije združenih narodov. Že tretjič v tem stoletju se ponavljajo razmerja, ki so pripeljala do druge svetovne vojne. V obeh je bil slovenski narod kljub navidezni zmagi dejansko poražen, je pa vseeno izrazil voljo do življenja z oblikovanjem lastne države.

Tako, kot se evropska družba zateka k tradicionalnim neokonservativnim vrednotam, se tudi v Sloveniji krepi desna politična opcija. Zato so Slovenska nacionalna desnica, Narodna stranka Slovenije in Liberalna stranka oblikovale Slovenski nacionalni blok, ki so ga kasneje preimenovali v "Slovensko desnico". Sodelovanje ji ponujajo številne politične skupine, zato bo dobro premislila, katero bo vključila v svoj blok. Skupaj z drugimi desno usmerjenimi strankami, še posebej s Slovensko ljudsko stranko, bomo oblikovali programsko koalicijo in se v skladu z načeli politične demokracije bojevala za prevzem oblasti. Pripadniki Slovenske desnice se bomo zavzemali za resnico, za razkrivanje nelegitimnosti sedanjih političnih razmer, za izboljšanje težkih gospodarskih in socialnih razmer, za dejansko in ne navidezno spravo, za resnično pravno državo, za odvzem vseh nezastavljenih pravi-

• PROTI ZADOLŽEVANJU SLOVENIJE - Slovenski jugoekonomisti so se pod taktirko dolgotrajnega viceguvernerja Narodne banke Jugoslavije g. Simonitiya poslužili odrešilnih instrumentov jugoekonomske predsednice Socialistične Jugoslavije Veselina Duranovića, namreč zadolževanja. Pri tem so svojega učitelja celo prekosili, Duranović vsaj je povedal, da je zadolževanje obremenitev, črno-rdeča koalicija pa želi Slovence prepričati, da je to uspeh, pa čeprav nam bodo posodile denar samo tiste banke, kjer so deponirane slovenske devizne rezerve, in čeprav po neznosno visoki obrestni meri prek LIBOR-ja. Namesto da bi črno-rdeča vladna koalicija priznala bankrot proračuna Republike Slovenije in sprožila o tem razpravo v Državnem zboru, kupuje s stotimi milijoni ameriških dolarjev socialni mir in poišču kupiti lokalne volitve. Nasprotujemo brezumnemu zadolževanju Republike Slovenije.

legijev itd., predvsem pa za razmere, v katerih bomo Slovenci spoznali, da drug drugega potrebujemo. Za uresničevanje naših ciljev pred vsotopom v vlado pa potrebujemo podporo slovenskih ljudi na predčasnih državnozborskih volitvah. Brez te podpore in zaupanja ni mogoče prevzeti oblasti in odgovornosti. (Izveleček iz daljšega besedila) Za "Slovensko desnico" tajnik: DANIJEL MALEŃEK

VINOGRADNIŠTVO JE ZAPOSTAVLJENO

3. septembra se je sestel Inicijativni odbor za vinogradništvo pri SKZ in sprejel naslednja mnenja in stališča: Vinogradništvo je zapostavljena kmetijska panoga, kar se kaže najbolj pri zaostrojevanju pogojev odkupa grozdja ne glede na posledice letošnje suše. Pri tem država ne pomaga z regresiranjem obresti za odkup grozdja niti ni rešen problem neplačevanja prevzetega lanskega pridelka grozdja. Prelevmani na uvoženo vino iz Makedonije niso uveljavljeni. Kletni so polne uvoženega vina in niso pripravljene odkupiti domačega pridelka. Odbor se zavzema za izenačitev pogojev odkupa zasebnih kletarjev o opravljenih revizijskih pregledih podjetij v skladu z 48. členom Zakona o lastniškem preoblikovanju podjetij. Poročila bodo predvidoma še v prvi polovici septembra poslana podjetjem, kjer bodo imeli 30 dni časa za usklajevanje svojih pravnih poslov in knjiženj. Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj

Inicijativni odbor za vinogradništvo pri Slovenski kmečki zvezi

Še en odgovor novomeškemu vikarju

Mar gospod Poznič po 50 letih še vedno noče vedeti, da sta bila Mussolini in Hitler krvava rablja Slovencev, ki naj bi po njunem izginili s sveta?

Razmišljal sem, ali je sploh smiselno odgovoriti na podtikanja in sprenevedanja gospoda A. M. Pozniča (DL 26.8.1993). Naj bodo zato spodnje vrstice hkrati tudi moj zadnji odgovor temu piscu. Organizacija ZZB bo tudi v bodoče z vsemi sredstvi pravne države branila osvobodilni boj v zadnji svetovni vojni.

So ljudje, med katere lahko štejemo tudi g. A. M. Pozniča, ki so si zabili v glavo hudodelne podobe krvavih dejanj partizanskih borcev, politična slepota pa jih je napeljala na izničevanje moralnih vrednot borcev za svobodo. Tako presojajo mi nudi g. Poznič sam v svoji pisni in ustni besedi (23. avgusta dopoldne me je obiskal v pisarni obč. odbora ZZB in se poleg drugega zanimal, kdo v imenu naše organizacije piše v Dolenjski list). Naj mi g. Poznič ne odgovarja brez znanstvenih dognanj, da "moralne vrednote določa samo Bog," kar v praksi pomeni, da v vsakdanju opravljajo to od Boga pooblaščen duhovniki. Mar ne pomeni to strašno enostranskega prisvajanja moči?

Namesto da g. Poznič in njegovi somišljeniki usmerjajo svoja razkrovanja o vojnih grozotah v partizanski delovanju, naj bi to najprej ali vsaj hkrati ugotovili pri nasprotni strani. Ne bo jim težko odkriti na tisoče imen pobitih, ubitih, poklanih in na vse mogoče drugačne načine pokončanih zavednih ljudi, ki niso klonili pred tako mogočeno silo, ki je bila vojaška zveza osi Berlin-Rim-Tokio, vključno z vsemi kvizlingi v njihovi sestavi.

Sprašujem se, kakšen je skriti namen g. Pozniča, ki v DL med drugim vprašuje tole: "Ali ste že kdaj videli, da se je slovenski kristjan dvignil na neoboroženo borbo in se mu maščeval?" Na taka provokativna vprašanja, ki nimajo nobene zveze z našim zapisom v DL 19. 8. letos, ne bom odgovarjal.

Ko vikar Poznič vedno znova išče "argumente" za preteklost, mu je treba povedati, da je v povojnem času bila vrsta raziskav in napisanih mnogo pričevanj v knjigah piscev o NOB na Slovenskem. Naj omenim le dve knjigi: Frančka Sajeta Belogardizem

Kmalu lastniški certifikati in ustrezna navodila

Ob odprtju računa bo vsakdo dobil pismo

Glede na potek priprav bodo najkasneje do konca septembra pri SDK odprli posebne račune, na katere bodo vsem državljanom Slovenije v skladu z zakonom knjižili lastniške certifikate, ki jim bo v postopkih lastniškega preoblikovanja omogočil nakup delnic podjetij ali investicijskih družb. Certifikati bodo torej izdani v nematerialni obliki, državljanji pa bodo o odprtju računa in stanju na njem obveščeni s posebnim pismom.

V pismu bodo priložena tudi kratka navodila za izpolnjevanje lastniških nakaznic, ki pa jih bodo od začetka oktobra dalje začeli prodajati po vseh poštah v Sloveniji. Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj bo v kratkem pripravilo tudi posebno publikacijo, v kateri bodo natančneje opisana navodila za izpolnjevanje lastniških nakaznic in ravnanje v procesu privatizacije.

Na Ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj te dni intenzivno pripravljajo uredbno o izdajanju potrdil v skladu s 25.a členom zakona o lastniškem preoblikovanju podjetij. Ob tem je državni sekretar za privatizacijo mag. Anton Rop dejal: "Z izdajo uredbe bodo razrešene številne dileme, ki se v podjetjih pojavljajo v zvezi z uporabo in vnovčenjem tako imenovanih zadolžnic."

Na SDK pa te dni pripravljajo prva poročila o opravljenih revizijskih pregledih podjetij v skladu z 48. členom Zakona o lastniškem preoblikovanju podjetij. Poročila bodo predvidoma še v prvi polovici septembra poslana podjetjem, kjer bodo imeli 30 dni časa za usklajevanje svojih pravnih poslov in knjiženj.

Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj

in Ivana Jana Odrste zavese. Vsi vemo, da vojskujoče se strani v Bosni in Hercegovini (Srbi, Muslimani in Hrvatje) vsak dan zločinsko pobijajo civilno prebivalstvo. Naj g. Poznič ne poskuša trditi, da Hrvatje v Bosni niso tudi kristjani.

Vikar g. Poznič trdi, da je "značilnost borčevskega podnaslova, da v zgodovinske dogodke vnaša pogojnik v stilu: kaj bi bilo, če bi bilo..." Tako spreobračanje argumentiranih trditev ni pošteno, če povem to v najmilejši obliki.

Od njega ni pošteno tudi to, da sprevača namen našega navajanja, ko smo ob razsežnosti sprave spomnili na izhodišča slovenske pokrajinske škofovske konference iz marca 1990. Odločno zavračam njegov očetek o zlorabi nadškofovih besed iz pogovora Dol. lista z g. nadškofom dr. Alojzijem Suštajem iz aprila 1990. Novomeški vikar bo že moral prebrati ves pogovor v DL in tudi verjeti svojemu vrhovnemu cerkvenemu predstojniku ter njegovi pošteni dobrotamernosti.

Vaša prizadevanja, gospod vikar, da bi izničili zgodovinska dejstva in resnice o delovanju okupatorjevih oblasti Italije in Nemčije na Slovenskem med drugo svetovno vojno, niso sprejemljiva. Menda pa je veste kaj o neštetih grozodejstvih, ki so jih okupatorji počeli na naši zemlji. Preseljevali in izselili so naše družine z njihovih domov in tja neseljevali ljudi nemškega porekla. Zapirali so Slovence v ječe in koncentracijska taborišča smrti. Na Notranjskem in Dolenjskem so požigali vasi, pobijali in mučili talce ter streljali nedolžne ljudi. Vsa ta in še tista druga hudodelstva okupacijskih oblasti opravljatevi s tem, da je "vzrok takega njihovega ravnanja NOB", me vodi v tole misel:

Ali niso Vaša prizadevanja podobna tistim silam, ki v Evropi organizirano oživljajo nacifašizem, seve-

da mimo vseh izpričanih zgodovinskih resnic? S pomočjo laži zdaj zanikajo vsa grozodejstva, ki jih je počel med svojo vladavino nacifašizem v Evropi.

Naj ponovim trditev organizacije ZZB in zgodovinsko potrjena dejstva, da so načrti in konkretno delovanje okupacijskih oblasti na Slovenskem pomenile priključitev našega ozemlja Italiji in Nemčiji. Pri tem naj bi Slovence kot narod uničili s terorjem in nato z dokončnimi preselitvami, če bi nas še kaj ostalo na domači zemlji. To bi se prav zanesljivo tudi uresničilo, če svetovna protifašistična koalicija, na Slovenskem pa NOB, ne bi zmagala in s tem prekinila podjarmljenja ter uničevanja evropskih držav in narodov.

Kljub vsem grdim obtožbam NOB, sumničanju, podtikanju ter sprenevedanju odgovarjam vikarju g. Poznič, saj so njegove izražene besede za borbe NOB žaljive. V igranje takega "namiznega tenisa" pa se z njim ne bom podal. S svojim pisanjem se je sam dovolj razločno predstavil.

LUDVIK GOLOB
predsednik občinskega odbora
ZZB Novo mesto

BREŽIŠKI PLANINCI V GOSTEH

VRŠIČ - V nedeljo so se na Vršču ob Poštarskem domu zbrali planinci planinskega društva PTT Ljubljana. Počastili so 40-letnico ustanovitve društva in delovanje koč na Vršču. Med drugimi so povabili planince iz Brežic. Okoli 300 udeležencev sta pozdravila predsednik PD PTT Ljubljana in podpredsednik Planinske zveze Slovenije. Najboljši planincem so na Vršču podelili priznanja.

B. H.

Stavka za samostojnost Soteske

Pojasnilo k temu in drugim zapisom o stavki v Žagi - Predlagamo pot, s pomočjo katere bodo kaj dobili tudi delavci, kar pa se v primeru stečaja ne bi zgodilo

Dne 19. avgusta se je v družbi poslovnega sistema Novoles v Žagi Soteska začela stavka, o čemer je bila javnost na željo stavkajočih delavcev takoj obveščena tudi prek našega časopisa.

Glavni motiv za stavko naj bi bila zamuda pri izplačilu plač. Dejansko je prišlo v avgustu do zakasnitve pri izplačilu plač, v primeru našega podjetja v Soteski za tri delovne dneve, o čemer so bili delavci pravočasno in korektno obveščeni. V teh za-gospodarstvo težkih časih je takšen premik, žal, prej pravilo kot izjema. V drugih družbah PS Novoles je bila julijska plača izplačana še dva dni kasneje.

Druga zahteva je bila izplačilo regresa. Ker posluje Žaga Soteska z izgubo in blokiranim ziro računom, je poslovodstvo Žage in PS Novoles prisiljeno ugotoviti, da do izboljšanja rezultatov poslovanja ni pravno-formalnih niti finančnih pogojev za izplačilo regresa. Enako velja tudi za ostale družbe poslovnega sistema.

Tretji sklop zahtev, ki so se v razpletu dogodkov izkazale za bistvene, pa posega na pravno področje lastništva podjetja v Soteski. Zaposleni v Soteski in režiserji iz ozadja namreč oporekajo pravno-formalnim lastniškim pravicam krovnega podjetja Novoles, ki jih ima le-ta v Žagi Soteska. Spor je izbruhnil na dan v trenutku, ko je prišlo do reorganizacije funkcij poslovnega sistema. Le-ta zadeva vsa podjetja v lasti in upravljanju PS Novoles, torej tudi Žago Soteska. Tako obseg kakor tudi izvedba reorganizacije v ničemer ne presegata sicer običajnih lastniških pravic. Nasprotno, reorganizacija je bila nujna za vzpostavitev predpogojev za izvedbo sanacije PS Novoles, med drugim tudi Žage Soteska, ki je prvo polletje 1993 zaključila z večjo izgubo.

Stavka je bila po izplačilu plač dne 23. avgusta prekinjena. Poslovod-

stvo Novolesa je mnenja, da je stavka skrajno neprimeren in verjetno tudi nezakonit način uveljavljanja zahtev, ki sodijo po svoji vrsti in kompleksnosti pred ustrezne sodne organe. Poslovodstvo je prav tako mnenja, da je ključnega pomena, da se do ustrezne uradne razsodbe o zakonitosti sprememb statuta, imenovanja upravnih organov in odločitev le-teh zagotovi nemoteno poslovanje podjetja. Stavka lahko povzroči le izgubo težko pridobljenega trga, s tem pa tudi stečaj podjetja. To prav gotovo ni niti v interesu delavcev Žage niti PS Novoles, zato se sprašujemo, kdo in zakaj vedno znova spodbuja delavce prav k tej obliki sindikalnega boja.

Program lastninjenja PS Novoles je zelo enostaven. Celotni družbeni kapital se bo v skladu z zakonom lastnilni izključno prek certifikatov, torej bo pripadel vsem sedanjim in bivšim delavcem Novolesa, ki bodo vložili svoje certifikate v Novoles, sorazmerno enak delež. In kaže, da nekaterim prav to ni všeč, zato želijo s stankami povzročiti stečaj podjetja. V tem slučaju se seveda podjetja in njihova lastnina prodajo na licitaciji najboljšemu ponudniku po minimalni ceni, takrat je bivšim delavcem pa ne ostane čisto nič.

Poslovodstvo je delavce Žage na to dejstvo že večkrat opozorilo, zato upamo, da bomo skupaj našli konstruktivno in zakonito rešitev spora. Predvsem pa smo mnenja, da

• Znano je, da so bili najbolj zanesljivi udbovci prav nečlani partije. (D. Stanovnik)

• Brez denarja je čast samo bolezen. (Racine)

• Samo delavni ljudje so po sebi vedri, miroljubni in dobri. (Auerbach)

Poziv M. Kučanu

Še o gladovni stavki v kočevski Opremi

Gospod predsednik, mogoče se še spomnite dogodka, ko vas je decembra 1991 javno pozvala občanka in poslanka kočevske občinske skupščine, da kot predsednik naše nove države zastavite svoj ugled in pristojnosti, da se čim hitreje reši spor med vodstvom družbenega podjetja Oprema Kočevje in sindikatom Neodvisnost podjetja, kjer sva ob sindikalna zaupnika protestno gladovno stavkala zaradi preprečevanja delovanja sindikata. Kolegica je gladovno stavkala tri dni, nakar je zaradi nesečnosti morala prekiniti protest, jaz pa sem gladoval 8 dni.

Stavka je bila prekinjena predvsem zaradi velike neodvisnosti in neobčutljivosti slovenske družbe, zlasti državnih ustanov in civilne družbe. Epilog spora je bil sicer deloma rešen na sodišču, vendar je neodvisni sistem delavskega sodstva prisodil razsodbo: "Pomagaj si sam!" Pravi epilog spora v kočevski Opremi pa se šele sedaj razvija v družbenem podjetju Oprema, ko je po še vedno veljavni zakonodaji edini možni "operativni partner", ki se sme vključevati v pristojnosti vodstev družbenih podjetij, "vaš" svobodni sindikat.

V družbenem podjetju Kočna Kamnik že dva tedna v nenormalnih pogojih stavkajo delavci, člani sindikata Neodvisnost, KNSS, da bi preprečili uveljavitev despotске gospodarske jugozakonodaje. V prepričanju, da je dolžnost predsednika demokratične države, ki je leta 1991 javno izjavil, da nas bo Evropa prepoznala po pravicah zaposlenih, apeliram na vas, da zastavite svoj ugled in pristojnosti in da pozovete svoje strankarske kolege, ki so v vodstvih, naj vsak po svojih močeh in pristojnostih pripomore, da se ta stavka za uveljavitev slovenske gospodarske zakonodaje čimprej prekine in razreši. Le tako bo povrnjeno in povečano zaupanje v slovensko državo in predviden gospodarski red ter se bodo ustvarile možnosti za novo vizijo Slovenije.

FRANC MIHIČ
Ribnica

Še: Nagajiva podjetja in čuden smrad

Odmev na izjavo Karla Recerja (DL 26. avgusta)

Vino Brežice ima 300 ha lastnih vinogradov in še okrog 200 kooperantov. Skupni pridelok popolnoma zadošča potrebam današnjega trga, saj vino ostaja po kleteh neprodano. Kljub temu se gospodu direktorju kolca po starih zlatih časih, saj izgube 1000 hrvaških kooperantov ne more preboleti. Cvetel je dobičkonosen posel, na račun tega pa je zrasel marsikateri udoben vikend na morju.

Pred zaprtjem državne meje med Slovenijo Hrvaško so ti kooperanti vozili nekaj časa vino noč in dan v družbene kleti v škodo slovenskih vinogradnikov. Sprašujemo, ali je to vino že prodano in pod kakšnim poreklom?

V bodoče bi morali obmejni organi postriti nadzor na meji in strogo pregledovati s ceradami pokrite tovornjake. Inspekcijske službe bi morale bolj nadzorovati prodajo vin.

MIHA GRDANOVIČ
Slovenska vas

IRISOVA POSLOVALNICA V BREŽICAH

BREŽICE - Tu so v navzočnosti predstavnikov visokih državnih ustanov in nekaterih institucij s področja varstva invalidov ter vodstva brežiške občine in dolenjskih ustanov pred dnevi odprli poslovalnico IRIS-a, novomeškega zasebnega podjetja za zaposlovanje invalidov, katerega direktor je Jože Zupanc. Kot so povedali ob otvoritvi, bo poslovalnica opravljala pisarniško in trgovsko dejavnost. Po trditvah direktorja Zupanca ima Irisova brežiško predstavništvo najsoodnejšo, računalniško podprto fotokopirnico v Sloveniji. Jože Zupanc se je zahvalil vsem za pomoč zlasti pri pridobivanju prostorov. Pri tem se je posebej zahvalil navzočemu Cirilu Kolešniku.

SREČNEJŠI S 25.000 REVEŽI?

Po smrti matere, ki je umrla leta 1977, je ostalo nekaj zemlje, ki si jo delimo jaz, brat in oče. Ta zemlja je nerodovitna in zelo slaba. Na njej je več ali manj kamenje. To je vse, kar imam, drugega premoženja nimam. Denarja nimam niti za hrano, kako naj potem plačam dohodnino? Tisti, ki imajo na mesec po 300.000 tolarjev dohodkov in več, ne plačajo nič, mi, ki nimamo niti toliko, da bi se lahko preživljali, pa moramo plačati. Slovenija ima že 25.000 revežev. Pri tem se spominim reklame z zvečenim sporočilom: Slovenija naj bo jutri srečnejša. S čim, s 25.000 reveži?

FANIKA ERŠTE
Gornje Mraševo

Komisija dela pristransko

Zahtevamo ukrepanje občine in razširitev komisije, ki razdeljuje sredstva prizadetim od suše

Občinski odbor SKD Trebnje je spremljal aktivnosti pristojnih občinskih organov in služb v zvezi z letošnjo sušo. Ugotavljamo, da so pristojni organi in službe v občini zelo mlačno reagirali ob letošnji suši, še bolj mlačno pa se obnašajo pri odpravljanju posledic letošnje suše. Res je, da je republiška vlada koncem prejšnjega meseca namenila del sredstev za odpravo posledic suše, vendar teh sredstev še ni in jih verjetno še nekaj časa ne bo. Ker je treba začeti z odpravljanjem posledic suše takoj, zahtevamo takojšnje reagiranje občinske vlade in angažiranje občinskih sredstev za delno odpravo posledic.

Naši predlogi izhajajo iz sledečih predpostavk. Republiška vlada je namenila 2 milijardi tolarjev za odpravo posledic suše, kar znaša 6% od ugotovljene škode v Sloveniji. Zahtevamo, da tudi občinska vlada prispeva svoj delež in da nameni vsaj polovico toliko, kot je namenila republiška vlada, to je 3% od ugotovljene škode v občini. Zahtevamo, da se ta sredstva začno razdeljevati takoj. Kriteriji za razdeljevanje pa naj bodo družinska kmetija in odvisnost družinskih članov od dohodka kmetije. Predlagamo takojšnjo enkratno pomoč občine v višini 10.000 tolarjev na kmetijskega zavarovanca. Ta sredstva naj se izplačajo v gotovini. Ostali del sredstev, ki jih bo prispevala občina, pa se naj razdeli v dveh mesecih tako, da vsaka kmetija dobi

pomoč. Za razdeljevanje republiških sredstev naj se upoštevajo republiški kriteriji ter izdelajo dodatni kriteriji, ki bodo upoštevali specifičnost občine. Osnovno vodilo pri razdeljevanju republiških sredstev naj bo izključno izpad dohodka na kmetiji. Ustrezne službe naj izdelajo posebne formulacije za ugotavljanje izpada dohodka zaradi suše. Te formulacije naj kmetje izpolnijo, ustrezne službe pa naj jih zberejo in po potrebi pregledajo. Menimo, da bodo kmetje bolj realno ocenili škodo na svojih kmetijah kot občinske komisije, ki operirajo z nekimi povprečji, ki za nikogar niso sprejemljiva. Občinski odbor SKD zahteva tudi razširitev sestava komisije, ki razdeljuje sredstva. Menimo, da zdajšnja komisija zastopa le ozke interese posameznikov in ne potrebuje vseh, ki so odvisni od kmetijske dejavnosti.

Nadalje zahtevamo, naj se vsakemu kmetu predoči, kolikšna sredstva za sušo je prispevala občina in koliko republiška vlada.

SKD Trebnje zahteva, naj se takoj sestane občinska vlada ter ukrepa v skladu z našimi predlogi. Menimo, da je nedopustno le tamanje in čakanje na sredstva iz Ljubljane. Potrebno je, da občina takoj in učinkovito reagira tudi s svojimi sredstvi.

FRANCI SMOLIČ
predsednik OO SKD Trebnje

Kolpa ne bo vzdržala svinjarije

Odziv na pismo s tem naslovom (Dol. list 12. avgusta) - Zeleni smo naredili marsikaj v korist Kolpe, nismo pa pobiralci smeti na bregovih te lepe reke

Ga. Fanika Požek iz Črnomlja se je v Dolenjskem listu 12.8.1993 upravičeno razpisala o neurejenih bregovih Kolpe. Vse več ljudi obiskuje Kolpo, Belokranjci pa od tega nimajo skorajda nič, razen seveda smeti. Gospa Požekova se sprašuje, kje so zdaj Zeleni, ki da so pred volitvami toliko obljubljali za Kolpo in so na račun tega dobili njen glas.

Zeleni smo v zvezi z razvojem Bele krajine predlagali in izvedli že več akcij. S Kolpo pa smo se še posebej ukvarjali: pripravili smo nekaj okroglih miz in javnih tribun. Prav tako smo v občinskih in republiški skupščini dali vrsto predlogov in zahtev. Prepričani smo, da nam je s tem uspelo zavreti načrte, s katerimi bi lahko Kolpo uničili (velike hidroelektrarne, obkolska železnica itd).

Zahtevali smo, da se na nivoju Republike Slovenije in Republike Hrvaške uskladi interesi na mejni reki Kolpi ter pri tem upoštevajo interesi obkolskih občin. Predlagali smo, da se območje Kolpe od izvira do Damlja proglašajo za narodni park, od Damlja do izliva Kamenice v Kolpo pa za krajinski park. Podprli smo Urbanistični inštitut Republike Slovenije, kjer so pod vodstvom dipl. ing. arh. Katje Repič pripravili študijo z naslovom Slovensko turistično območje ob Kolpi - oblikovanje turistične ponudbe in izdelava dolgoročnega razvoja turizma. Z nastankom meddržavne meje med Slovenijo in Hrvaško smo se uspešno uprli tistim političnim silam, ki želijo, da bi ta meja postala trda (prepoved kopanja, čolnarjenja, ribarjenja in taborjenja ob Kolpi). V ta namen smo bili pobudniki ustanovitve Društva ljubiteljev Kolpe, ki je tudi že izpeljalo več akcij. Nazadnje smo v okviru društva organizirali maratonsko plavanje Martina Sreča z naslovom Za čisto in prijateljsko Kolpo. Zeleni smo že pred leti predlagali sprejem odlokov, ki bi urejali življenje ob Kolpi. Prav tako smo predlagali ureditev nekaj kampov (na podlagi študije Urbanističnega inštituta), vendar ni v naši pristojnosti, da to izpeljemo. Za to so pristojne predvsem občinske vlade, turistična podjetja, gostinci Bele krajine itd. Zalostno je tudi, da so celo kolikor toliko urejeno kopaljšče v Metliki uničili s postavitvijo mejnega prehoda. Ministrstvo za notranje zadeve bi v tem

primeru moralo plačati odškodnino in zgraditi cesto, ki bi se izognila mejnemu prehodu, tako da bi bil dostop do kopaljšča nemoten.

Kolpa je srce Bele krajine. O tem, kako in za kaj se je po našem mnenju predvsem ekološke zavesti posameznikov (vzgoja, Zeleni, ribiči, mediji bodo tukaj imeli še veliko dela), neučinkovitih inšpekcijskih služb in pa seveda tudi občinskih vlad.

ANTON BEZENŠEK
BOŽO FLAJŠMAN
Zeleno-ekološka socialna stranka

Stranka iz ljudi in za ljudi

V Bohinju je bil v nedeljo četrti Tabor SKD

V Bohinju, pod skalco, smo se letos srečali krščanski demokrati. Prišlo nas je okoli osem tisoč s preko devetdesetimi avtobusi in številnimi osebnimi avtomobili iz vse Slovenije. Tako smo našo kulturno-politično-zabavno prireditev spremenili in najpomembnejšo te vrste v preteklem tednu. V navzočnosti prvaka stranke Lojza Peterleta, ki je imel tudi glavni govor, naših ministrov in nekaterih naših veleposlanikov, tujih in domačih prijateljev, med katerimi naj omenim Janca Janšo, se je Tabor razvil in pristržno prijateljsko srečanje.

Dolenjci smo se letos še posebej dobro odrezali, saj smo se iz vseh dolenjskih občin v velikem številu udeležili Tabora. Tudi zato bo naslednji Tabor verjetno nekje na Dolenjskem. OO SKD Novo mesto je organiziral tri avtobuse, med krajevnimi odbori v naši občini pa je bil tiskrat najštevilnejši KO Smarjeta s svojim avtobusom, kar je dokaz dejavnosti tega KO in njihovega predsednika. Spričo take množice ljudi na Taboru pa ni manjkala naša prisotnost tudi v delovnem delu Tabora. Naši predstavniki so se aktivno udeležili kulturnega programa, srečanja slovenskih obmejnih občin in srečanja Gospodarskega foruma Slovenije.

Lojze Peterle je v nagovoru spregovoril o programskih smernicah SKD. Zavezanost koalicijski pogodbi in samostojnost SKD v vlado je prinesel stabilizacijo naši politiki. SKD je delovna stranka, ki se izogiba "socialne in nacionalne demagogije, ki begajo mnoge Slovence z močnimi glasovi in udarnimi gesli".

Na Taboru smo se krščanski demokrati ozirali predvsem v prihodnost z jasnimi stališči, da želimo urediti tudi preteklost, saj brez močnih temeljev ni zdrave prihodnosti. Zato si bomo prizadevali za pravično povrnitev nacionaliziranega imetja in odpravo številnih drugih krivic preteklega obdobja.

Tabor je izvenel predvsem kot klic k združitvi s sorodnimi strankami, predvsem s SLS. Upanje za to dajejo razvoj dogodkov v zadnjem času in vedno nove spodbude iz baze obeh strank. Tabor v Bohinju je dokazal, da se SKD, čeprav mlada stanka, krepi in dobiva politične in gospodarske izkušnje. Tudi uspešno delo vseh ministrov, v katerih so ministri člani naše stranke, je dokaz za zadnje trditve. Novomeščani smo lahko še posebej ponosni, saj v Ministrstvu za pro-

jih ljudje puščajo na bregovih in tudi mečejo v Kolpo, pa tole: razumemo jo, vendar Zeleni nismo pobiralci smeti (čeprav vseeno marsikaj čistimo za drugimi). To je vprašanje predvsem ekološke zavesti posameznikov (vzgoja, Zeleni, ribiči, mediji bodo tukaj imeli še veliko dela), neučinkovitih inšpekcijskih služb in pa seveda tudi občinskih vlad.

ANTON BEZENŠEK
BOŽO FLAJŠMAN
Zeleno-ekološka socialna stranka

Podpora prekmurkim kmetom

V sporu o prašičih se postavljamo na kmečko stran - Dvomljiva strokovnost veterinarske uprave

Glavni odbor Slovenske gospodarske stranke Novo mesto je na svoji seji sklenil v celoti podpreti stališče prekmurških kmetov, ki so umaknili svoje prašiče z radgonaškega kmetijskega sejma, da bi jih zavarovali pred boleznijo oz. nevarnostjo okužbe. Prav tako podpira pokončno držo lokalnih veterinarskih inšpektorjev oz. inšpekcijskih služb, ki so spoštovale pravni red, ne pa popustile pred republiško veterinarsko upravo, ki ni spoštovala predpisov. Cenimo in povsem verjamo strokovnim ugotovitvam Živorejsko-veterinarskega zavoda Murska Sobota.

Zakaj je bil odziv odgovornih velmož iz Ljubljane na proteste pomurskih kmetov in strokovnjakov tako medel, bi bilo morda mogoče pojasniti s podatki iz doktorske disertacije katerega od teh mož. Ravno s farme Ihan so namreč tudi ob sprejemu zakona o denacionalizaciji grozili nekaterim strokovnjakom v državi s "pokolom doktoratov".

Ravnanje odgovornih s farme Ihan kaže na brezobzirnost, saj so zavestno peljali na razstavo okužene živali in jih po prepovedi razstavljanja pripeljali na razstavo brez vednosti organizatorja, skrivoma. Očitno v družbenih farmah, v konkretnem primeru v Ihanu, se niso doumili novega položaja, v katerem so jim zasebniki - kmetje enakopraven, ne pa več podrejen partner, in da so mimo

časi, ko je bilo družbenim farmam dovoljeno vse iz "višjih interesov", ker so bile nosilke "najboljšega, najbolj naprednega itd. socialističnega kmetijstva". Skrb pomurskih rejcev prašičev je razumljiva. Bolezni, za katero bolehalo prašiči s farme Ihan, farma Ihan ne zanika, temveč trdi, da so pravilniki zastareli. Bo spremenjen pravilnik odpravil bolezen? Iz bivše Jugoslavije je znan primer, da iz Poljske uvoženo surovo maslo ni ustrezalo jugoslovanskemu pravilniku, ker je vsebovalo preveč škodljivih snovi. Ker so ga inšpekcijske službe izločile in prepovedale prodajati, je beogradska vlada naglo, za tri mesece, spremenila pravilnik tako, da je dovoljeval višjo stopnjo škodljivih snovi v surovem maslu in so potem lahko surovo maslo s škodljivimi snovmi nad dovoljeno stopnjo uvozili iz Poljske in prodali. Je bilo zato po spremembi pravilnika maslo kaj manj škodljivo? Bomo pri nas nadaljevali jugoslovansko prakso? Očitno bi bilo treba o odgovornosti republiške veterinarske uprave in domažskega veterinarskega inšpektorja za zaplet razpravljati, o moralnem liku odgovornih s farme Ihan pa naj si ustvari vsak svojo podobo sam.

GO SGS Novo mesto
predsednik JOŽE RANGUS

Albin Vidmar

Pred kratkim je nepričakovano umrl naš dolgoletni pismoša, doma iz Novega mesta, ki je k nam v Poljansko dolino ob Kolpi prišel kot mlad fant in se zaposlil na tukajšnji pošti v Starem trgu ob Kolpi. Imel je obsežen teren, v začetku ga je obhodil peš, s časoma je prišel do kolesa, nato do motorja. V slabem ali lepem vremenu je nadaljeval svojo pot in bil zvest poklicu.

Bil je prijazen in priljubljen fant in v tej naši Poljanski dolini si je našel svojo življenjsko sopotnico. Zgradila sta si lep in topel dom v Deskovi vasi pri Starem trgu. Rodile so se mu tri hčerke. Bil je dober gospodar, mož in oče. Bil je tudi vaški muzikant, ki je znal raztegniti meh in zaigrati poskočne viže. Igral je na mnogih ohceti in na raznih prireditvah, s svojim nastopom je znal razveseljevati ljudi. Bil je član Gasilskega društva Stari trg.

V zadnje slovo so mu zapele starotrske cerkvene pevke, zapeli pa so mu tudi farni zvonovi. K njegovemu zadnjemu počitku ga je pospremilo veliko ljudi. Naj počiva v miru!

MARIJA VOLF
Radence
Stari trg ob Kolpi

OO SKD Novo mesto

• Če hočeš biti dober, najprej domnevaš, da si slab. (Epiklet)

Škorpjon pičil ob pravem času

Nov grosistični center nad Seidlovim mlinom

NOVO MESTO - Novomeščanka Nevenka Potokar si pred tremi leti, ko je v IMV postala tehnološki presežek, še misliti ni mogla, da bo v tako kratkem času postala lastnica kar dveh trgovin: specializirana otroška trgovina Bambi pri tržnici je že praznovala tretji rojstni dan, Scorpio v Šolski ulici pa je luč sveta zagledal ta teden. Značilnost novoodprtih trgovin je prodaja na veliko. Ker se je Nevenka kot trgovka vse prevečkrat srečevala s težavami pri nabavi izdelkov in letanjem od posrednika do posrednika, je bila odločitev za grosistični trgovino toliko lažja.

Omogočiti lastnikom butikov, da čimprej in čim ceneje preskrbijo izdelke za svoje prodajalne, je vodilo Potokarjeve, ki že razmišlja, da bi ponudbo uvoženih konfekcijskih izdelkov za vse starosti razširila še na ponudbo plišastih igračk, ki jih na našem tržišču ni.

M. L.

Šport iz Kočevja in Ribnice

Na rokometnem turnirju Sejem 93, ki so ga Ribničani pripravili v sklopu 18. sejma suhe robe in lončarstva je zmagalo moštvo hrvaškega prvotigaša Zameta iz Reke. Kljub drugemu mestu rokometarji KVM Ribnica niso razočarali številnih domačih navijačev. Moštvo Jadrana so premagali z 21:18 in tesno izgubili z odličnimi Rečani (19:21). Najboljši igralec turnirja je bil Sarajevečan Edin Gogalija, ki je letos okrepil ribniško moštvo. Ribniški trener Janez Ile je na turnirju poslal na parket tudi mlajše igralce, ki so se posebej izkazali proti v tekmi Zameta. Ribniški prvotigaš je že mesec dni pred začetkom ligaškega tekmovanja dobro pripravljen, ostanek časa bodo izkoristili za zadnje piljenje forme.

Rokometašice Kočevja so se mesec dni pred začetkom tekmovanja v močnejši skupini prve državne rokometne lige okrepile z ukrajinskima igralcema Gorbanovo in Burjakovo, zamenjale pa so tudi trenerja. Rokometašice bo v novi sezoni po odhodu Nikole Radiča v Ajdovščino vodil Dušan Križman, ki je treniral Kočevke že pred dvema letoma. Rokometašice bodo 28. septembra igrale prvo tekmo v pokalu evropske rokometne zveze IHF v francoskem mestu Gijon. Potne stroške jim bo pokrila kočevska občina, še vedno pa iščejo novega pokrovitelja kluba.

Nogometaši Kočevja so minulo soboto odigrali prvo tekmo v ljubljanski medobčinski nogometni ligi in iztržili točko proti Dolomitom z Vrhnike, ki veljajo za prvega favorita tekmovanja. Tekma, ki sta jo motila deževno vreme in blatno igrišče, se je končala z izidom 1:1, zadetek za domače pa je dosegel Muhič.

M. G.

• Može postavte pogosto postavajo. (Fred)

• Biti reven in neodvisen je skoraj nemogoče. (Cobbet)

OTROCI SLOVENSKE DOPOLNILNE ŠOLE IZ REUTLINGENA V GOSTEH PRI NAS - Učenci slovenske dopolnilne šole iz Reutlingena v Nemčiji so to poletje obiskali svoje vrstnike v Dolenjskih Toplicah. Kot nam piše ena izmed njih, Karmen Bonač, so se imeli izvrstno in tega srečanja zlepa ne bodo pozabili. Z učiteljico Olgo Kastelic so odšli na enotedenski izlet po Sloveniji, bivali pa so pri svojih vrstnikih v Dol. Toplicah. Že sedaj se veselijo snidenja z njimi v jeseni v Reutlingenu, drugo leto pa zopet v Sloveniji. (Učenci slovenske dopolnilne šole iz Reutlingena)

OTROCI SLOVENSKE DOPOLNILNE ŠOLE IZ REUTLINGENA V GOSTEH PRI NAS - Učenci slovenske dopolnilne šole iz Reutlingena v Nemčiji so to poletje obiskali svoje vrstnike v Dolenjskih Toplicah. Kot nam piše ena izmed njih, Karmen Bonač, so se imeli izvrstno in tega srečanja zlepa ne bodo pozabili. Z učiteljico Olgo Kastelic so odšli na enotedenski izlet po Sloveniji, bivali pa so pri svojih vrstnikih v Dol. Toplicah. Že sedaj se veselijo snidenja z njimi v jeseni v Reutlingenu, drugo leto pa zopet v Sloveniji. (Učenci slovenske dopolnilne šole iz Reutlingena)

Srhljiva zgodba iz Kočevske Reke

Usodna pesem smrtonosnih boksarjev - 64-letna domačinka Marija Benčina je morala bežati pred tuji

Prebivalci Kočevske Reke, ki jim je v polpretekli zgodovini poslušnost in ubogljivost že kar zrasla pod kožo, se zadnje tedne zbirajo za hišnimi vogali, kjer žuljijo eno samo temo: množične odpuste delavcev v podjetju Snežnik. Dogodek, ki je krajane Kočevske Reke precej vznemiril, je potisnil na stranski tir drug nič manj pretresljiv dogodek, ki bi bil bržkone dovolj mikaven celo za angleškega režiserja filmskih srhljivk Alfreda Hitchcocka.

Pred dvema mesecema je 64-letna domačinka Marija Benčina morala pobegniti iz svojega doma, v katerem je prebivala 35 let. Na ta korak so jo prisilili člani družine Krešič iz Bosne, ki so dobobra izkoristili brezbržnost krajevnih in občinskih uradnih ustanov, pa tudi strahopetnost tamkajšnjih krajanov. Marija in njen mož Albin sta bila deležna toliko ponižanj, krivic in krutosti, da je celotnemu dogodku že kar težko verjeti.

Začelo se je pred osmimi leti na silvestrovo. Zvečer so si Marijini že odrasli otroci poiskali primerne vrstnike in odšli na novoletno zabavo. Marija je za njimi odšla v drugo stavbo varovat vnuke, nekoliko pozneje pa se je odpravil na nočno iz-

meno tudi njen mož Albin, ki je bil takrat zaposlen kot vratar na bližnji žagi. Toda Albin ni prišel daleč, že na zgornjem delu notranjih stopnic stanovanjske hiše sta iz teme skočili nanj dve odrasli maskirani osebi in ga začeli pretepati. Bliskoviti udarci so se vrstili drug za drugim: z rokami, nogami in boksarji. Albin je kmalu izgubil zavest. Napadalec sta bila prepričana, da sta delo že opravila, zato sta negibno truplo porinila po stopnicah v spodnji kletni prostor in izginila. Čez nekaj časa se je Albin opomogel, vendar je bil še tako hudo omotičen, da se ni mogel spomniti, kaj se je zgodilo. Po vseh štirih je prilezel in temne kleti, kjer je pustil polomljene zobe in mlako krvi. Uspešno mu je priti celo do čuvajnice. Ob prihodu na delo je njegov delovodja menil, da je pijan, in je začel nanj kričati. Pustil ga je v čuvajnici, vendar mu tisto noč ni priznal opravljenih ur.

Marija se je naslednji dan vrnila domov ob peti uri zjutraj, Albin pa okrog sedmih. Kljub neznosnim bolečinam je voščil na pol speči Mariji srečno novo leto in jo s krvavimi ustnicami poljubil na čelo. Vse novoletne praznične dni je Albin preležal. Marija je ob njem ponižno ihtela in

upala, da se bo njen mož za teden ali dva le opomogel. Dogodka ni prijavila, ker se je bala, da se bodo lotili tudi nje. Ker se pa možovo zdravstveno stanje le ni popravilo, ga je po desetih dneh ležanja in negovanja odpeljala k zdravniku, ta pa mu je predpisal tri dni bolniške. Po izteku treh dni je Albin odšel na delo, toda v čuvajnici je ves čas le bruhal in lovil ravnotežje. Znotraj ni več vzdržal, odšel je domov, se ulegel v posteljo, iz katere pa ni več vstal. Začel se je boj za življenje in smrt. Trajal je dolgih pet let.

Marija je na njem postopoma odkrivala poškodbe: poleg izpahnjene rame je imel največ poškodb na glavi, pa izpahnjeno čeljust, zdrobljene zobe, poškodovan kolk in splovlila ter več ran na hrbtu, kjer je bilo vse polno modrikastih odtisov boksarjev. Albinovo trpljenje je Marijo le opogumilo, da je končno odšla na policijo. Toda tam so Marijo začeli prepričevati, da moža niso pretepli osumljeni sosedje iz Bosne, pač pa nekateri drugi. Menili so, da kakršenkoli ukrep ni potreben. Tudi takratni direktor Snežnika je bil ob večkratni seznanitvi o dogodku nejevoljen. V jezi se mu je zareklo, da

ima tega zdrobljenega zobovja že čez glavo. Potem je Marija potrkala na vrata tamkajšnje krajevne skupnosti. Končno se je članom sveta krajevne skupnosti Kočevska Reka le zdelo, da so dolžni nekaj storiti.

Družino Krešič so poklicali na razgovor in opozorili, naj z Marijo in Albinom živijo strpno, sicer jih bodo morali odseliti.

Marija Benčina

Tisto leto so se Krešičevi nekoliko umirili, namesto Marije in Albina pa so se lotili njunih živali.

Najprej so zastupili dve kozi, potem prašiča in za nameček "pospravili" še dvanaest kokoši. Mariji ni preostalo drugega kot samo še uradno prijavo na občinskem sodišču v Kočevju. Toda ta državni organ je krožni Krešič postal le vjudno opozorilo.

Tako je družini Krešič postopoma prihajalo v zavest, da se jih domačini vse bolj in bolj bojijo, uradne institucije pa nočejo ukrepati. Ob tovrstni "podpori okolice" so še bolj sproščeno in samozavestno nadaljevali s svojimi nizkotnimi dejanji. Tudi na "umetniško raven" niso pozabili, saj so skoraj vsak dan pod oknom umirajočega Albina na vso moč predvajali bosansko glasbo, nenehno kričali, preklinjali, pretili... Prijazni so bili le tisti dan, ko so Mariji ponudili zastupljeno kavo. (Marija je na srečo vsebino takoj izpljunila, vendar je imela zato nekaj dni močno zatečena usta.) Poleg omenjenega nasilja je smela Marija ves čas le nemo opazovati, kako Krešičevi s svojimi padajši pridno ropajo podjetje Snežnik. Vsa tista leta so kradli gradbeni material, orodje, otrobe oz. vse, kar jim je prišlo pod roko. Marija se o tem ni upala niti pisniti.

Potem je prišel dan odrešitve. Petletno trpljenje je bilo le prehodu in Albinove moči so popustile. V

spodnjih prostorih je tiho umiral, v zgornjih (pri Krešičevih) so se pripravljali na oheet. Ko je zvečer Albin umrl, je bilo veselje v zgornjih prostorih na višku.

Marija je ostala s svojim odraslim in bolehnim sinom, ki ne more dobiti službe in je zato brez sredstev za preživljanje. Oba se preživljata s kričivo majhno možovo pokojnino. S solznimi očmi se Marija spominja, kako se je ob svojem možu ves čas

• Morda bi se na Slovenskem le našli pravi ljudje, ki bi Mariji (sedaj živi v Stalcerjih št. 4) pomagali, jo razumeli, zaščitili, spodbujali ali celo nagradili. Ljudje na oblasti prav gotovo ne spadajo med našete. Ob lastniki se običajno ne ukvarjajo z "malim človekom", oni imajo preveč dela z utrjevanjem oblasti.

borila in trpela, pa vendar ni mogla doseči niti minimalne pravice ali vsaj utehe. Svojevrstno pravico pa je v polni meri dosegla družina Krešič, ko je lansko leto tožila Marijo zaradi obrekovanja. Takrat se je sodišče odzvalo hitro in ukrepalo natančno po črki zakona. Temeljno sodišče v Ljubljani - enota Kočevje je na podlagi svojih profesionalnih in predvsem etičnih kvalitit Marijo primerom kaznovalo. Od Marijine pokojnine oz. miloščine ji oblast redno in bolesto natančno odvzema mesečni obrok kazni.

E. Č.

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 9. IX.

SLOVENIJA 1
10.15 - 0.10 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.40 TEDENSKI IZBOR
10.40 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.30 REVUIJA LJUBLJANSKIH ZBOROV
12.00 ANALITIČNA MEHANIKA, 31/52
12.30 DOMAČI ANSAMBLE ANSAMBEL SLOVENIJA
13.00 POROČILA
15.00 TEDENSKI IZBOR
15.00 PRO ET CONTRA
15.50 OČI KRITIKE
17.00 DNEVNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ŽAV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 PARI, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 NEVERJETNI ČETRTEK: NEVERJETNE ZGODBE NA POMOČI, 1. oddaja
21.25 TEDNIK
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA
22.40 NOVOPEČENI PRINC Z BEL-AIRA, 13. epizoda amer. naniz.
23.05 REILLY, VOHUNSKI AS, angl. nadalj., 6/12

SLOVENIJA 2
14.15 - 23.05 Teletekst
14.30 Video strani - 14.45 Tenis: US open (posnetek) - 15.35 Tedenski izbor: Oče (amer. film), 17.15 Sova (ponovitev): Hal Roach predstavlja (amer. burleska); 17.40 Reilly, vohunski as (angl. nadalj., 5/12) - 18.35 Že veste? - 19.05 Poslovna borza - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Znanost (26. oddaja) - 20.35 Trta in vina Slovenije - 21.05 Umetniški večer: Dylan Thomas: Pod mlečnim gozdom (dok. oddaja) - 22.00 Jose Carreras: Moja Barcelona (glasbena oddaja)

PETEK, 10. IX.

SLOVENIJA 1
8.45 - 0.40 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.20 TEDENSKI IZBOR
9.20 HOVI, angl. naniz., 4/11
9.45 GOSPA BOVARY, franc. film
12.00 ZE VESTE?
12.30 ZNANOST, 26. oddaja
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 POSLOVNA BORZA
13.15 UMETNIŠKI VEČER: DYLAN THOMAS
16.00 OSMI DAN
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
17.10 ČAROBNA PIŠČAL, glasb. oddaja, 1/3
17.45 OSCAR JUNIOR
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 PARI, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 FORUM
20.30 POLICIJSKA ZGODBA, franc. italij. film
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 ČLOVEK IN IGRE - LAS VEGAS, dok. oddaja
22.35 SOVA
REILLY, VOHUNSKI AS, angl. nadalj., 7/12

SLOVENIJA 2
15.15 - 1.10 Teletekst
15.30 Video strani - 16.05 Atletski miting (posnetek iz Novega mesta) - 16.35 Tedenski izbor: Neverjetni četrtek: Na pomoč! (1. oddaja); 17.25 Sova (ponovitev) - 18.45 Znanje za znanje - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 London: Grand prix v atletiki (prenos) - 23.05 Moški, ženske - 0.05 Kristjani: Zavojevanje duš (angl. dok. serija, 8/13)

SOBOTA, 11. IX.

SLOVENIJA 1
10.15 - 0.30 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.55 TEDENSKI IZBOR
10.55 RADOVEDNI TAČEK
11.10 OSCAR JUNIOR
11.20 SNORČKI, amer. risana naniz., 10/11
11.40 OTROCI ŠIRNEGA SVETA, amer. dok. naniz., 11/26
12.05 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 TEDNIK
13.45 MOŠKI, ŽENSKO
15.05 POLICIJSKA ZGODBA, ponovitev franc. italij. filma
17.00 DNEVNIK 1
17.10 NATIONAL GEOGRAPHIC, amer. dok. serija, 1/6
18.00 RPL
18.45 TV MERNIK
19.00 RISANKA
19.10 ZREBANJE 3 x 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 UTRIP
20.30 KRIZKRAJ
21.30 LJUBEZEN DA, LJUBEZEN NE, 17. epizoda amer. naniz.
22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA
MUELLERJEVA DETEKTIVSKA PISARNA, avstr. film

SLOVENIJA 2

12.15 - 0.50 Teletekst
12.30 Video strani - 13.05 Tenis: US open - 15.05 Tedenski izbor: Človek in glasha - 16.00 Sova (ponovitev); Reilly, vohunski as (angl. nadalj., 7/12) - 17.00 Športna sobota: tenis US open (polinale moški); 20.30 EP v odbojki (posnetek) - 21.30 Ljubezen bolj (angl. nadalj., 4/10) - 22.20 Sobotna noč: Darja Svajger z gosti (posnetek koncerta); 23.20 Nočni videomeh

NEDELJA, 12. IX.

SLOVENIJA 1
8.45 - 0.30 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.15 OTROŠKI PROGRAM
9.15 ŽIV ŽAV, ponovitev
10.05 POZABLJENA ZGODBA, amer. serija, 1/6
10.30 TRUTAMORA SLOVENICA
11.00 OB 50-LETNICI VSTAJE PRIMORSKEGA LJUDSTVA
12.00 OBZORJA DUHA
12.30 LJUDJE IN ZEMLJE
13.00 POROČILA
13.05 BILA SVA MLADA OBA: STANKA KOVAČIČ
13.35 BMX BANDITI, avstr. film
16.05 REČNI KRALJI, avstr. nadalj., 2/4
17.00 DNEVNIK 1
17.10 Z OTROKOM NAS BO ŠEST, amer. film
19.00 RISANKA
19.10 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ZRCALO TEDNA
20.30 NEDELJSKIH 60
21.30 PREŽIVETJE V AVSTRALSKI DIVJINI, avstr. dok. serija, 8/15
22.10 DNEVNIK 3, VREME
22.30 SOVA
LJUBEZEN DO LJUDJE, angl. nadalj., 11/13
REILLY, VOHUNSKI AS, angl. nadalj., 8/12

SLOVENIJA 2
10.45 - 1.10 Teletekst
Opomba: 13.00 US open (finale, 2); 14.50 Monza: F-1; 17.00 atletika
11.00 Video strani - 11.10 Tedenski izbor: Ognjeno drevo: Thike (angl. nadalj., 7/7); 12.00 Krizkraj - 13.00 Športna nedelja - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Slovenski magazin - 20.30 Ljubo doma (amer. film) - 22.00 Športni pregled - 22.30 Tenis: US open (finale moški)

PONEDELJEK, 13. IX.

SLOVENIJA 1
10.45 - 0.15 TELETEKST
11.00 VIDEO STRANI
11.15 TEDENSKI IZBOR
11.15 HOVI, angl. naniz., 5/11
11.40 ZNANJE ZA ZNANJE - UČITE SE: ZNAMI
12.00 NATIONAL GEOGRAPHIC, amer. dok. serija, 1/6
13.00 POROČILA

GLASBA JE ŽIVLJENJE

Življenje, žal, ni samo glasba, življenje je tudi borba, in to neizprosnna. Vsi smo v tej borbi. Tudi jaz. Marta Pestatorjevo sem povprašala, zakaj v Moped showu nič ne poje. Veste, kaj je odgovorila? "Zato, da ne bi izpodrinila tebe!"

Tudi Moped show je borba. Pravzaprav je življenje nenehen show za obstoj. In v tej nenehni borbi Moped show vztraja že celih 15 let. Naš avtor, ki je očito še otrok bivšega režima, zatrjuje, da smo dostojno izpolnili že tri petletke.

Prva dama Moped showa je nedvomno že legendarna hudomušnica Marta Pestator, ki je zraven že skoraj od začetka. Marta se še dobro spominja, kako jo je Tof v restavraciji Bellevue, medtem ko se je borila s "kremšnito", povabil k sodelovanju.

Naša Marta je zares super in vsako sredo se veselimo srečanja z

13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 SLOVENSKI MAGAZIN
13.35 ŠPORTNI PREGLED
14.20 F-1, posnetek iz Monze
15.00 VIDEO STRANI
16.25 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrice
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 SVET NA ZASLONU
20.50 OMIZJE
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA
COLLINS IN COWARDA, angl. naniz., 2/8
REILLY, VOHUNSKI AS, angl. nadalj., 9/12

SLOVENIJA 2
11.15 - 23.30 Teletekst
11.30 Video strani - 14.05 Tedenski izbor: Forum, TV mernik, Utrip, Zrcalo tedna, Nedeljskih 60; 16.05 Obzorja duha; 16.35 Ljubezen da, ljubezen ne (17. epizoda) - 17.00 Sova (ponovitev): Ljubezen do Lidije (angl. nadalj., 11/13); 17.55 Reilly, vohunski as (angl. nadalj., 8/12) - 18.50 4 x 4 - 19.20 TV noč - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Sedma steza - 20.30 Zločin v ulici Hoddle (2. del avstr. makedonske drame) - 21.15 Po sledih napredka - 21.45 Pro et contra - 22.30 Evropska noč jazz (1. del)

KANAL A
9.00 CMT - 9.45 A shop - 10.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 11.00 Hude telesne poškodbe (ponovitev filma) - 12.40 A shop - 18.00 CMT - 18.30 A shop - 18.45 Upravljanje (ponovitev 2. dela) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Lovca na mačke (amer. kriminalka) - 22.00 Upravljanje (2. del amer. dok. serije) - 22.30 Poročila - 22.50 Pred poroto (1. del) - 23.15 A shop - 23.30 CMT

TOREK, 14. IX.

SLOVENIJA 1
9.15 - 0.15 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.45 TEDENSKI IZBOR
9.45 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
9.55 KLUB KLOBUK V ČATESKIH TOPLICAH
11.15 4 x 4
11.45 PO SLEDEH NAPREDKA
12.15 ZLOČIN V ULICI HODDLE, 2. del avstr. makedonske drame
13.00 POROČILA
13.50 TEDENSKI IZBOR
13.50 SOBOTNA NOČ
14.50 NOČNI VIDEOMEH
16.10 SEDMA STEZA
16.30 PORABSKI UTRINKI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
POZABLJENA ZGODBA, amer. igrana serija, 2/6
SNORČKI, 11/11
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 GORE IN LJUDJE
21.30 OSMI DAN
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA
ČE TI MISLIŠ, DA IMAS TEŽAVE..., angl. naniz., 3/6
REILLY, VOHUNSKI AS, angl. nadalj., 10/12

SLOVENIJA 2
15.45 - 0.20 Teletekst
16.00 Video strani - 16.10 Tedenski izbor: Svet na zaslону; Ljudje in zemlja - 17.15 Sova (ponovitev); Collins in Cowarda (angl. naniz., 2/8); 17.45 Reilly, vohunski as (angl. nadalj., 9/12) - 18.35 Iz življenja za življenje: Priljubimo tšim - 19.05

Poslovna borza - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Modžjevska (poljska nadalj., 7/7) - 21.30 Studio City - 22.30 Kronika (21. del kanadske dok. serije) - 22.55 Videošpon - 23.35 Svet poroča

KANAL A
9.00 CMT - 9.45 A shop - 10.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 11.00 Lovec na mačke (ponovitev filma) - 12.30 A shop - 18.00 Jazzbina (ponovitev 31. oddaje) - 18.30 A shop - 18.45 Pred poroto (1. del) - 19.10 A shop - 19.25 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Poletni cikel slovenskega filma: Butnskala - 22.00 Pred poroto (2. del) - 23.15 A shop - 23.30 CMT

SREDA, 15. IX.

SLOVENIJA 1
9.45 - 0.05 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.25 TEDENSKI IZBOR
10.25 HOVI, angl. naniz., 6/11
10.50 VIDEOŠPON
11.30 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
12.00 KRONIKA, 21. del kanad. dok. serije
12.30 PREŽIVETJE V AVSTRALSKI DIVJINI, avstr. dok. serija, 8/15
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
15.00 TEDENSKI IZBOR
15.00 MODŽJEVSKA, ponovitev poljske nadalj., 7/7
16.20 SVET POROČA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 RPL
18.45 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrice

19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 FILM TEDNA
MATERE IN HČERE, kanadski film
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA
HAL ROACH PREDSTAVLJA, 19. epizoda amer. naniz.
REILLY, VOHUNSKI AS, angl. nadalj., 11/12

SLOVENIJA 2
14.15 - 22.05 Teletekst
14.30 Video strani - 14.45 Tedenski izbor: Gore in ljudje; 15.45 Omizje; 17.00 Brooklynski most (amer. naniz., 9/12) - 17.25 Sova (ponovitev): Če ti misliš, da imaš težave... (angl. naniz., 3/6); 17.55 Reilly, vohunski as (angl. nadalj., 10/12) - 18.45 Analitična mehanika (32/52) - 19.15 TV noč - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Športna sreda: nogomet: SCT Olimpija-Spartak - 22.05 Akcent

KANAL A
9.00 CMT - 9.45 A shop - 10.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 11.00 Butnskala (ponovitev filma) - 12.30 A shop - 18.00 CMT - 18.10 Male živali - 18.30 A shop - 18.45 Pred poroto (2. del) - 19.10 A shop - 19.55 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Upanje na rto (dok. film) - 21.00 V mestih: Potsdam (dok. film) - 21.30 Portret Wernera von Siemens (dok. film) - 22.00 Rock starine (32. oddaja) - 22.30 Poročila - 22.50 Pred poroto (3. del) - 23.15 A shop - 23.30 CMT

DOLENJSKI LIST
Vaš četrtekov prijatelj

SKORAJ KILOGRAMSKI KROMPIR - Medtem ko letos mnogi tarnajo, da jim je suša pobrala velik del pridelka krompirja, ga imajo Brinčevi iz Kanižarice pri Čmornlju toliko, da ga bodo morali prodati, čeprav so ga posadili toliko kot pretekla leta in zgolj za lastne potrebe. Zlasti dobro je obrodila sorta kenebek. V eni jamici je bilo celo po 18 krompirjev, od katerih jih je veliko tehtalo okrog 80 dag. Rekord pa je bil gotovo krompir, ki ga drži v rokah gospodinja Marija in ki je na tehtnici potegnil kar 93 dag. (Foto: M. B. J.)

Canon biro oprema - salon pohištva
Jediniščica 27, 68000 Novo mesto, Slovenija
tel./fax. (068) 26-004

V NOVEM MESTU ODPIRAMO NOV RAZSTAVNO PRODAJNI SALON POHIŠTVA, ZATO VABIMO K SODELOVANJU
— komunikativnega prodajalca z večletno prakso prodaje pohištva ter tehničnega blaga

4. mednarodni atletski miting, 9. september, ob 15. uri, stadion Portovald

IZVRŠNI SVET
Novo mesto

kolpa studio

NOVOTEHNA

RENAULT Renault Center Vovk

Roadstar DIGITAL AVTO HI-FI

KRKA

SKB BANKA D.D.

zavarovalnica triglav d.d.
novo mesto

FENIKS d.o.o.

TRGOVINA RONI d.o.o.

hrast
OBITNA ZADRUGA

zavarovalnica filia d.d.
novo mesto

4. mednarodni atletski miting, 9. september, ob 15. uri, stadion Portovald

PRENOVLJENA ŠE ZADNJA - V Kočevju so v soboto odprli prenovljeno prodajalno mesa na trgu Zbora odposlancev. To je še zadnja mesnica M-kmetijskega gospodarstva Kočevja, ki so jo prenovili v mestu in občini, saj so ostale že prej. V prodajalni je zdaj tudi delikatesa. Na otvoritvi je govoril direktor M-KG Janez Žlindra, ki je med drugim poudaril, da je njihovo podjetje po proizvodnji in kakovosti med najboljšimi v Evropi, kar se kaže tudi na raznih sejnih, na katerih so pobrali vrsto odlikovanj in priznanj. Trak pa je prerezal in s tem odprl prodajalno mag. Vinko Pintar, direktor mesarije M-KG, ki je ob tej priložnosti poudaril, da je tudi sejem v Riedu pokazal, da sta kočevsko kmetijstvo in predelava mesa med vrhunskimi v Evropi. Na fotografiji: z otvoritve mesnice. (Foto: J. Primc)

Trgovina obutve BENEFIT

Ljubljanska 27, Novo mesto
— JAVNA SKLADIŠČA

Največja trgovina obutve
v Novem mestu.

Ohranimo njihov nasmeh

Zdaj je čas za nezgodno zavarovanje otrok in mladine

NOVO MESTO - Vsako šolsko leto in že tako slabe socialne razmere močno načno družinske račune, v marsikateri družini pa je izdelek za nezgodno zavarovanje otrok že pravo razkošje. V zavarovalnici Triglav se zavedajo, da so osveščeni starši najboljši učitelji varnega življenja in njihov osebni zgled najdragocenejša popotnica njihovim otrokom. Prav v ta namen so že pred začetkom šolskega leta začeli z obsežno oglaševalsko akcijo, saj ima nezgodno zavarovanje pri Triglavu že dolgoletno tradicijo. V vseh teh letih si prizadevajo za čim boljše pogoje zavarovanja in kljub nizkim zavarovalnim premijam zagotavljajo

redno in hitro izplačevanje škod. S sloganom "Ohranimo njihov nasmeh", skušajo pri vseh, ki lahko kakorkoli vplivajo na večjo varnost otrok, vzbuditi zavedanje o pomenu varnosti in odločitvi za nezgodno zavarovanje. Seveda to ni edina naložba zavarovalnice v varnejšo prihodnost naših otrok, saj velika sredstva namenjajo prav varnosti otrok v prometu. Letos bo rumene rutice zavarovalnice Triglav nosilo kar 24.000 šolarjev po vsej Sloveniji, nič manj jih ne bo sedelo v prometnih kabinatih in za računalniki, ki jih je Triglav opremil in kupil slovenskim osnovnim in srednjim šolam.

M. LUZAR

Prošnja za pomoč pri prenovi najstarejših dolenjskih orgel

Orgle, ki so strpane na koru župnijske cerkve v Brusnicah, so bile izdelane leta 1764 za frančiškansko cerkev v Novem mestu in so delo Janeza Jurija Eisla, ki je bil eden največjih orglarskih mojstrov baročnega obdobja na Slovenskem. V baročni dobi so dosegle svoj vrhunec in tja se danes spet vračamo. Orgle so imele 16 registrov. Bogata orgelska omara je verjetno delo domačih frančiškanskih bratov. Ko so leta 1891 frančiškani mojstru Francu Goršiču naročili nove orgle, so stare prodali in kupila jih je župnija Brusnice. Čeprav so bile predelane, so prvotni registri ohranjeni, kar je neprecenljive vrednosti.

Ob 230. obletnici izdelave in ob pripravi na novo mašo se je župnija Brusnice odločila, da ta najstarejši tovrstni instrument, ki se skoraj dve desetletji ni oglašil, obnovi. Delo je bilo zaupano Škofijski orglarski delavnici v Mariboru, ki kakovostno restavrira stare orgle in tudi nove izdeluje po baročnih načelih. Orgle bodo obnovljene tako, kot so izšle iz Eislovih rok. Zato bodo odstranjeni dodatni registri, manjkajoči in dotrajani deli pa bodo zamenjani z novimi po enakih merah in iz enakega materiala. Obnovljena bo tudi bogata orgelska omara. Orgle spadajo v vrsto ograjnih orgel, zato bo za prvotno postavitve potrebna tudi preureditev kora. Tako postavljene orgle bodo zabletele v vsem svojem prvotnem sijaju in zapele v izvirnem baročnem zvoku. Tako obnovljene bodo ena največjih dragocenosti v 500-letni zgodovini orglarstva na Slovenskem.

Predračun za obnovo orgel in orgelske omare ter pozlatitev bogatih okraskov znaša 67.500 do 77.500 DEM. Tudi preureditev kora ne bo poceni. Stroške popravila moramo poravnati v štirih obrokih. Prvega ob podpisu pogodbe, drugega oktobra, tretjega januarja 1994 in zadnjega ter morebitno razliko v aprilu 1994, ko naj bi bila dela končana.

Za pomoč pri uresničitvi tega velikega projekta se obračamo na podjetja, ustanove, podjetnike, obrtnike in posameznike, da nam kot sponzorji pomagajo. Svoje prispevke lahko nakažete na žiro račun: Župnijski urad Brusnice 52100-620-107-05-1970119-1330756, ki je bil v ta namen odprt pri Ljubljanski banki - Dolenjski banki, d. d., Novo mesto, s pripisom "Orgle v Brusnicah".

S potrdilom o vplačilu lahko uveljavljate znižanje osnove za davke in dohodnino. Za vaš prispevek se vam že vnaprej zahvaljujemo.

Župnija Brusnice
Janez Jesenovec, župnik

Toposu dodali še Špico

Po kolke nič več v trafiko ali na pošto

NOVO MESTO - Le korak od sodišča je prejšnji teden podjetje Topos iz Dolenjskih Toplic odprlo trgovino Špica, dobro založeno s pisarniškim materialom in potrebščinami. In kar je največ vredno: ljudem ne bo več treba letati za kolki v trafiko in na pošto, saj jih bodo lahko kupili kar pri njih.

Kot je povedal direktor podjetja Topos, Dušan Granda, prej vodja prostorskega dela Zavoda za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje, je lastno podjetje poseben izziv. Od lanskega decembra se v njegovem podjetju posebna skupina strokovnjakov ukvarja predvsem z urbanističnim planiranjem, inženiringom in nadzorom komunalnih ureditev, okoljevarstvenimi študijami in svetovanjem.

O razširitvi podjetja so začeli razmišljati pred nekaj meseci, ko je njihov dobavitelj Jazon iz Ljubljane začel z lastno proizvodnjo obrazcev, registratorjev in vrsto drugih pisarniških pripomočkov. Tako imajo zdaj v Špici na zalogi več kot 1300 izdelkov, v kratkem bodo v otoškem garniju odprli še eno trgovino in uredili razstavni prostor za predstavitev poslovnih

Dušan Granda z najnovejšim katalogom poslovnih daril, ki bodo razstavljena v otoškem garniju.

daril. Kot je v katalogu poslovnih daril zapisal dr. Janez Bogataj, so tako pojmovana poslovna darila alternativa sodobnemu odtujenemu in betonskemu svetu, so kakovost v sodobnem življenju, predvsem pa odlični razpoznavni znak vsega tistega, kar naj bi brez nalepk prepoznavali, da je narejeno v Sloveniji. Boljše reklame od Bogatajevih besed si Špica ne bi mogla zaželeli.

M. L.

Mercator — KZ KRKA, z.o.o., Novo mesto
Cesta komandanta Staneta 10
68000 NOVO MESTO

objavlja javno licitacijo za prodajo
sušilnice v Jurki vasi.

Izključna cena je 20.113.520,00 SIT

Licitacija bo v torek, 21. 9. 1993, ob 10. uri na kraju samem. Oglede je možen eno uro pred pričetkom licitacije. Na licitaciji lahko sodelujejo fizične in pravne osebe, ki pred pričetkom licitacije vplačajo varščino v višini 10% izključne cene. Prodaja bo potekala po načelu videno-kupljeno. Vse stroške v zvezi z nakupom plača kupec. Dodatne informacije dobite na telefon št. 321-756, klična št. 068.

SREDNJA EKONOMSKA ŠOLA NOVO MESTO

objavlja razpis za vpis v oddelke za izobraževanje ob delu za naslednje poklice:

- ekonomski tehnik — vpis v 1. in 3. letnik
- upravni tehnik, administrator — vpis v 1. in 3. letnik
- prodajalec — vpis v 1. letnik
- trgovski poslovodja — vpis v 1. letnik (pogoj: končana šola za prodajalce)

Šola organizira tudi uvodne in nadaljevalne računalniške in strojepisne tečaje. Pričetek tečajev po dogovoru. Kandidati se naj za posamezne izobraževalne oblike prijavijo do 24. 9. 1993 v tajništvo šole. Sestanek z vpisanimi slušatelji bo 27. 9. 1993 ob 16. uri za kandidate, vpisane v 1. letnik in ob 17. uri za kandidate, vpisane v 3. letnik. Sestanek bo v prostorih šole, Ulica talcev 3/a, Novo mesto, tel.: 21-473 in 28-406.

»Ljubi Dolenjci!«

Za Vas in za Vaše ljube
smo na Trdinovem vrhu
postavili oddajnik.
Po 69. kanalu pridemo tudi
k vam domov.

KANAL A — Televizijska postaja

Komadi

Generalni uvoznik avtomobilov Škoda Avtoimpex Ljubljana in Servisno prodajni center Molek Gradac

vam nudita v mesecu septembru posebne ugodnosti pri nakupu vozil Škoda:

Brezplačna dekonzervacija, nulti servis, tehnični pregled, preizkusne tablice, prva pomoč, okviri tablic, varnostni trikotnik, prednje zavesice in dostava avtomobila v katerikoli kraj v Sloveniji.

Vsi tipi vozil so na zalogi in si jih je možno ogledati v našem pooblaščenem servisu v Gradcu, tel. 068/57-207 ter prodajnih mestih v Metliki, CBE 106, tel. 068/58-666, 58-693 in v Črnomlju, Viniška cesta L., tel. 068/51-377.

SE PRIPOROČAMO!

SERVISNO PRODAJNI CENTER

JANEZ MOLEK
AVTOSERVIS • AVTODELI • AVTOVLEKA
• RENT-A-CAR •

ELEKTRONIK

TRGOVINA IN SERVIS

Kettejev drevored 5, pri športni dvorani, Novo mesto tel. (068) 22-409 od 9. do 18. ure

Vam nudi vso belo tehniko in akustiko Gorenje in Quelle na 25 obrokov.

	na mesec
— pralni stroj že za	33 DEM
— hladilniki in zamrzovalniki že za	24 DEM
— štedilniki že za	29 DEM
— glasbeni stolpi že za	27 DEM
— mikrovalovna pečica	25 DEM
- Obroki se plačujejo v SIT po srednjem tečaju banke Slovenije na dan plačila.
- Šivalni stroji SINGER in ELNA

Z nakupom v ELEKTRONIKU se vključujete v nagradno igro.

- NAGRADE:**
1. BARVNI TV
  2. VIDEOREKORDER
  3. 10 nagrad: MALI GOSPODINJSKI APARATI

MIRNACOMERC d.o.o. Sevnica
Naselje heroja Maroka 17
68290 Sevnica

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

UPRAVA:

1. Računovodja; srednja ali višja izobrazba z delovnimi izkušnjami za samostojna računovodska dela.

POSLOVALNICA V SEVNICI:

2. Skladiščnik; trgovska ali podobna izobrazba.
3. Prodajalec; zaželjeno pohištvene stroke.

POSLOVALNICA V NOVEM MESTU:

4. Prodajalec; zaželjeno pohištvene stroke.

Rok prijave 8 dni.
Pisne ponudbe pošljite na gornji naslov.

Igralništvo ni le hazard, je predvsem zabava in sprostitve

Decembra 1992 smo tudi na Dolenjskem dobili igralnico, in sicer na Otočcu. To je skupna investicija novogoriškega Hita in Krke Zdravilišča. Igralnica na Otočcu bogati turistično ponudbo kraja, saj je namenjena predvsem sprostitvi in zabavi tujih in domačih gostov. O izkušnjah polletnega poslovanja igralnice na Otočcu smo povprašali njenega direktorja Gorazda Bohaka.

»Hitova igralnica na Otočcu dopolnjuje turistično ponudbo Dolenjske.«

»Hitova igralnica na Otočcu sodi v višji razred, kljub temu pa so igralni avtomati programirani tako, da igralcu vračajo 95 odstotkov vloženega denarja in mu tako nudijo obilo zabave za relativno malo denarja.

Toda Hitove igralnice, pa tudi ta na Otočcu, niso same sebi namen. Načrtno smo jih locirali v kraje, kjer lahko bodisi dopolnjujejo obstoječo turistično ponudbo, bodisi spodbujajo turistični razvoj. Dolenjska nudi ogromne turistične možnosti, ki večinoma še niso izkoriščene. Naša igralnica, ki je namenjena predvsem tujim sprostitev in zabave željnim gostom, je tako

predvsem spodbujevalec turističnega razvoja, saj so zadovoljni gostje iz naše igralnice tudi porabniki ostalih turističnih zmogljivosti Dolenjske in Slovenije. V Hitu si s takim delom prizadevamo spodbuditi turistični razvoj in zadovoljni smo, da nam to tudi uspeva.

V Hitu menijo, da je igralništvo lahko tista središčna točka turistične ponudbe Slovenije, ki v gostu vzbudi zanimanje za obisk naše države, hkrati pa smiselno dopolnjuje celotno turistično ponudbo. Igralnica na Otočcu dokazuje, da je taka usmeritev zelo perspektivna.

NZIRLO d.o.o.

NAROČILA NA p.p. 45, 61101 LJUBLJANA
ali na telefon: 061 217 690

ČANG ŠLANG

ČAJ ZA HUJŠANJE

Z zmanjševanjem telesne teže krepite organizem

Vsi dosedanja preparati za hujšanje (vitaminske tablete, dietetski preparati) so reševali problem zmanjševanja telesne teže, ne pa tudi ohranjanja idealne telesne teže. Izjema pri tem je ČANG-ŠLANG, čaj za reduciranje telesne teže po kitajski recepturi. Je zdravilen, iz naravnih sestavin in ga lahko uporabljamo za posebno nego telesa, povzroča izgubo teže, plinov, nakopičenih maščob in spodbuja izgubo teka. Z rednim pitjem čaja ČANG-ŠLANG bodo izgorele odvečne telesne maščobe, vaše telo pa bo postalo gladko in gibčno. Čaj ČANG-ŠLANG je sestavljen iz posebnih sestavin in je primeren za ženske in moške, stare in mlade, za vse starosti. ČANG-ŠLANG so nekoč pili bogati Kitajci. S pitjem tega čaja so obdržali vitkost in gibčnost. Tudi vsak obrok hrane so čutili kot en sam požirek.

Škatlica ČANG-ŠLANGA vsebuje 40 vrečk čaja, ki so garancija za doseg želene telesne teže. Po pitju čaja ne čutite v želodcu nobene teže niti kakšne druge neprijetnosti, kajti niste pili pivskega kvasa, pač pa ČANG-ŠLANG, čaj s tradicijo več kot 1700 let. Za izgubo teže je dovolj, da vsak dan pred obrokom popijete eno skodelico tega čaja. Zaradi izgube telesne teže ne boste nervozni, nasprotno ohranili boste dobro razpoloženje.

Isti učinek boste dosegli, če popijete dve skodelici ČANG-ŠLANGA pred spanjem.

CENA: 699,00 SIT + PTT STROŠKI
PLAČATE PO POVZETJU

Cena velja do 1. oktobra

NAROČILA NA p.p. 45, 61101 LJUBLJANA
ali na telefon: 061 217 690

061 216 766
061 215 476

Vozilo s popolno opremo.

LANCIA

HOMOLOGACIJA

GARANCIJA

SERVISNA MREŽA

OSKRBA Z ORIGINALNIMI REZERVNI MI DELI

TEHNIČNA NAVODILA V SLOVENS KEM JEZIKU

Tudi na slovenskem avtomobilskem trziscu se uveljavljajo evropski standardi prodaje, ki kupcu zagotavljajo kvalitetno in trajno uporabo vozila. Homologacijska listina, Garancijska in servisna knjižica, široka servisna mreža in stalna oskrba z originalnimi rezervnimi deli spremljajo vsako vozilo, ki je prislo iz naših rok. Zakaj bi bili torej zadovoljni z manj, če lahko za svoj denar dobite več kot samo avto?

Vozila dobite samo pri **Adria Auto** in mreži dealerjev in pooblaščenih prodajalcev:

DEALERJI

AVTOPLUS, Koper, tel. 066/34621
AVTOSERVIS GORICA, N.Gorica, tel. 065/24277
AVTO CELJE, Celje, tel. 063/31998
AVTO TRADE, Vrhnika, tel. 061/751346

POOBLAŠČENI PRODAJALCI

AVTOLINE, Kranj, tel. 064/211553
AVTOMEHANIKA GRIL, Nova Mesto, 068/28714
AVTO-MOBIL, Ljubljana, tel. 061/181063
AVTOSERVIS PANCUR, Blejska Dobrava, tel. 064/83776
AVTOSERVIS VEIT, Vr pri Domžalah, tel. 061/714151
AVTO TABOR CAJGER, Maribor, tel. 062/31954
METALKA TRADING, Ljubljana, 061/301855
NOVOTEHNA, Nova Mesto, tel. 068/322006

Adria Auto d.o.o. ekskluzivni uvoznik **FIAT** za Slovenijo

MMP Vrtojba - 65290 Šempeter pri Gorici - tel. 065/35302, 35303, 35304, 35307 - fax 065/35306
CENTRALNO SKLADIŠČE ORIG. REZERVNIH DELOV, Cesta v Mestni log 90, 61000 Ljubljana - tel. in fax 061 273 164

OPEKARNA

NOVO MESTO d.o.o.

priporoča obisk trgovine

MODUL d.o.o.

Zalog 21, 68000 Novo mesto

tel.: 068/22-855

delovni čas: vsak dan od 7 - 19
ob sobotah od 7 - 13

Kupite gradbeni material takrat, ko je najcenejši!

- modularni blok 45 SIT / kom
- apno 374 SIT / vreča
- cement 500 SIT / vreča
- mivka 374 SIT / vreča
- Schiedel dimnik (20 cm) 3.735 SIT / tm
- mreže armature 9 X 6 4.114 SIT / m
- zidak navadni NF 1/1 36,30 SIT / kom
- zidak silikatni, I. kl. 53,90 SIT / kom
- zidak silikatni, II. kl. 33 SIT / kom
- bobrovec 44 SIT / kom
- keramične ploščice od 580 SIT / m²
- sifoni od 504 SIT / kom
- pomivalna korita od 3.700 SIT / kom
- splahovalnik LIV 3.740 SIT / kom
- beltop 0.9 I 871,81 SIT / ročka
- belton 0.9 I 625 SIT / ročka
- lesoton 0.9 I 422 SIT / ročka
- pocinkana cev 3/4" 1.308 SIT / kom
- samokolnica 4.961 SIT / kom
- trajnožareči štedilnik 46.200 SIT / kom
- sanitarna keramika in armature

Po tovarniških cenah nudimo peči in cisterne ITPP Ribnica; stavbno pohištvo Mizar Volčja draga in Liko Vrhnika; lepenko, izotem V3 in V4, izotekt V3, bitumen izolirke in barve Juba.

Akcijska prodaja keramičnih ploščic z 10 % sezonskim popustom do razprodaje zalog. Možnost plačila na 3 čeke in kartico Activa. Organiziramo dostavo na gradbišče.

OSNOVNA ŠOLA DOLENJSKE TOPLICE DOLENJSKE TOPLICE

razpisuje prosto delovno mesto

UČITELJA RAZREDNEGA POUKA V ODDELKIH PODALJŠANEGA BIVANJA, PRU ali P za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Začetek dela takoj ali po dogovoru.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh na gornji naslov. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 8 dneh po končanem zbiranju prijav.

ISKRA HIPOT, d.o.o.
Šentjernej, Trubarjeva 7

VABILO K SODELOVANJU

Smo izvozno-uvozno orientirana firma z mešano lastnino, ki proizvaja elektronske elemente, vežja in orodja ter opremo za zahtevni zahodnoevropski in ameriški trg, s 40-letno tradicijo.

Za potrebe vodenja nabavne funkcije vabimo k sodelovanju ambicioznega sodelavca z visoko ali višjo šolo, veseljem do dela na komercialnem področju, z nekajletnimi izkušnjami in znanjem nemškega ali angleškega jezika.

Nudimo prijetno teamsko delo, dinamično in vzpodbudno delavno klimo, plačo in povračila po individualni pogodbi in široke možnosti poslovnega vključevanja doma in v tujini.

Razgovori s predhodno najavo na tel.: (068) 42-105, 42-104, 42-020, int. 268, ali pisмено prijavo na kadrovsko službo ISKRA HIPOT, d.o.o., Šentjernej.

Občina Novo mesto, Sekretariat za družbene dejavnosti, objavlja na podlagi 20. člena zakona o financiranju javne porabe (Ur. l. RS, št. 48/90, 34/91, 30/92 in 7/93)

JAVNI RAZPIS

za izvedbo investicije in investijskega inženiringa v Vzgojno-varstveni organizaciji Novo mesto - Enota Drska

1. Investitor:

Občina Novo mesto, Sekretariat za družbene dejavnosti, Kettejev drevored 3, Novo mesto.

2. Predmet razpisa

- adaptacija in dograditev Vzgojno-varstvene enote Drska.

3. Nadzor:

- izvajanje nadzora pri VVO Novo mesto - Enota Drska.

4. Informacije (popis del in razpisne pogoje) ponudniki dvignejo na Sekretariatu za družbene dejavnosti, Kettejev drevored 3, Novo mesto.

5. Kriteriji za izbor:

- cena
- rok izvedbe
- reference
- druge ugodnosti.

6. Ponudniki morajo ponudbe oddati osebno do petka, 17.9.1993, do 12. ure, na naslov: Občina Novo mesto, Sekretariat za družbene dejavnosti, Kettejev drevored 3, Novo mesto. Ponudbe morajo biti oddane v zaprti kuverti z oznako "Ne odpiraj - ponudba na javni razpis!" Odpiranje ponudb bo v torek, 21.9.1993, ob 14. uri v sejni sobi Izvršnega sveta, Ljubljanska cesta 2/II.

7. Ponudniki bodo o razpisu obveščeni v 8 dneh po dnevu odpiranja ponudb.

Občina Novo mesto
Sekretariat za družbene dejavnosti

SREDNJA TEHNIŠKA IN ZDRAVSTVENA ŠOLA
NOVO MESTO
Milke Šohar 30, Novo mesto
IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Razpisuje

vpis v IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH
za šolsko leto 1993/94 po naslednjih programih:

1. STROJNA USMERITEV

a) Program: STROJNIŠTVO

Poklic: STROJNI TEHNIK (V. stopnja)
Izobraževanje traja 2 leti. Vključijo se lahko udeleženci s končano poklicno kovinarsko ali poklicno avtomehaniško šolo ali z uspešno končanim programom za kovinarstvo in strojništvo.

b) Program: STROJNIŠTVO IV. stopnja

Poklici: strugar, orodjar, avtoklepar, konstrukcijski ključavničar, avtomehaničar, strojni mehanik.
Za udeležence, ki so uspešno zaključili 8. razred osnovne šole in so zdravstveno sposobni opravljati poklice tega programa. Vključijo se lahko tudi udeleženci, ki imajo nedokončano poklicno kovinarsko šolo, poklicno avtomehaniško šolo ali nedokončani program kovinarstva in strojništva različnih smeri, ter udeleženci, ki so uspešno opravili SKR program kovinarske usmeritve. Izobraževanje traja 3 leta za udeležence s končano osnovno šolo.

2. ELEKTROTEHNIŠKA USMERITEV

a) Program: ELEKTROTEHNIKA

Poklic: ELEKTROTEHNIK — ELEKTRONIK (V. stopnja)
Vključijo se lahko udeleženci s končano poklicno elektro šolo oziroma s končanim programom elektronika smeri elektrika-elektronik. Izobraževanje traja 2 leti.

b) Program: ELEKTROTEHNIKA

Poklic: ELEKTRIKAR — ELEKTRONIK (IV. stopnja)
Izobraževanje traja 3 leta za udeležence s končano osnovno šolo.

3. CESTNOPROMETNA USMERITEV

Program: VOZNIK

Poklic: VOZNIK (IV. stopnja)
Vključijo se lahko kandidati z uspešno končanim 8. razredom osnovne šole ali katerikoli SR programom, če so zdravstveno sposobni opravljati dela v tem poklicu. Izobraževanje traja 3 leta za udeležence s končano osnovno šolo.

4. LESARSKA USMERITEV (disl. oddelek SLŠ Škofja Loka)

a) Program: LESARSTVO

Poklic: LESARSKI TEHNIK (V. stopnja)
za udeležence, ki so končali IV. stopnjo te usmeritve. Izobraževanje traja dve leti.

b) Program: LESARSTVO

Poklic: LESAR ŠIROKEGA PROFILA (IV. stopnja)
za udeležence s končanim 8. razredom osnovne šole, če bo dovolj prijav. Izobraževanje traja tri leta.

c) Program: OBDELOVALEC LESA

Poklic: OBDELOVALEC LESA
za udeležence z izpolnjeno osnovnošolsko obveznostjo in končanim 6. razredom osnovne šole. Izobraževanje traja dve leti.

5. KEMIJSKA USMERITEV

Program: KEMIJSKA DEJAVNOST

Poklic: KEMIJSKI TEHNIK (V. stopnja)
za udeležence, ki so končali IV. stopnjo te usmeritve. Izobraževanje traja dve leti.

6. ZDRAVSTVENA DEJAVNOST

a) Program: ZDRAVSTVENI TEHNIK

Poklic: ZDRAVSTVENI TEHNIK V. stopnja
Trajanje izobraževanja: 4 leta za udeležence s končano osnovno šolo ali končanim SKR programom oziroma dvoletnim programom poklicnega izobraževanja.

b) Program: BOLNICAR

Poklic: BOLNICAR III. stopnja
Trajanje izobraževanja: 2 leti za udeležence s končano osnovno šolo.

7. GRADBENIŠTVO

a) Program: GRADBENI TEHNIK

Poklic: GRADBENI TEHNIK V. stopnja
Trajanje izobraževanja: 4 leta za udeležence s končano osnovno šolo ali končanim SKR programom oziroma dvoletnim programom poklicnega izobraževanja.

b) Program: GRADBINEC I

Poklic: Tesar opažev, zidar za zidanje in ometavanje, (II. stopnja)
Trajanje izobraževanja: 2 leti za udeležence s končano osnovnošolsko obveznostjo in končanim najmanj 6. razredom osnovne šole.

TEČAJI IN SEMINARJI

Za potrebo delovnih organizacij organiziramo in izvajamo različne tečaje, seminarje in funkcionalno izobraževanje:

- za voznike viličarjev
- za upravjalce mostnih žerjavov
- za upravjalce lahke in težke gradbene mehanizacije
- za varjenje: osnovni in nadaljevalni (REO, TIG, MAG, plamensko...)
- osnovni tečaji računalništva (WORD FOR WINDOWS, WS, WP, PARADOX)
- seminarji za osnove regulacij in krmljenja
- seminarji za računalniško vodenje obdelovalnih strojev
- seminarji za pnevmatiko in hidravliko (FESTO oprema)
- različne oblike prekvalifikacij nezaposlenih oziroma tehnoloških viškov delavcev

AVTOŠOLA

- a) Organiziramo tečaje iz cestnoprometnih predpisov za voznike A, B, C, D in E kategorije ter voznike koles z motorjem in delovnih strojev.
- b) Izvajamo učenje vožnje motornih vozil B, C, D in E kategorije po konkurenčnih cenah.
- c) Permanentno izobraževanje poklicnih voznikov, zaposlenih v cestnem prometu.
Izobraževanje je predpisano z Zakonom o varnosti cestnega prometa

Prijave za vpis vložijo kandidati v oddelku za izobraževanje odraslih soba 160, do vključno 15. 09. 1993, ko bo ob 17. uri informativni sestanek kandidatov za večerno obliko izobraževanja. V tečaje, seminarje in avtošolo vpisujemo vse leto.

Podrobnejše informacije dobite po telefonu 25-207 int. 13 in 14 ali osebno.

Škofja Loka
Kidričeva 58

JELOVICA

tel.:064/631-241
fax.:064/632-261

okna
senčila
vrata
mont. stene

10%
5%

gotovinski
popust

CELJSKI SEJEM +

5% sejemski
popust

stanovajske
hiše

gotovinski
popust

"MOS" 93
v hali i

3% sejemski
popust

NOVO MESTO, Ob potoku 5, tel./fax: 068/22-772
METLIKA, Vinogradniška 41, 068/58-716

KRŠKO, ČKŽ 21, 0608/21-236
TREMEX Trebnje

KERA TRADE Zagorje ob Savi
MK TRGOIMPEX Kočevje

AKCIJSKA PRODAJA

OD 10. 09. DO 25. 09. 1993

Zdaj je čas za lončene peči iz

keramika d.d.

Novo mesto

VSE NA ENEM MESTU

Nudimo vam široko paleto pečnic različnih velikosti, designa, barve in obdelave za:

- krušne peči
- klasične lončene peči
- toplozračne peči
- štedilnike

Pri nakupu vam bomo svetovali in pomagali, da uresničite željo po lastnem stilu in obliki lončene peči. Zdravo in ekonomično gretje, lahko vzdrževanje, kakovost in trajnost lončenih peči.

Prodaja in informacije: PIONIR KERAMIKA Novo mesto, d.d.
Slakova 5

Delovni čas: vsak dan od 7. do 15. ure
sobota od 8. do 12. ure
telefon: 068/321-201, 322-015, 322-016
telex: 068/324-298

Stopite na mehka tla...

trgovina talnih oblog

PCP PUREBER d.o.o.
NOVO MESTO * Fax: 068/23-293

Ljubljanska 27, (Javna skladišča) • Tel: 068/322-337 • int. 220

**ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV
IN PRODUKTIVNOST DELA
NOVO MESTO**

Ul. talcev 3/a, telefon 21-319, 21-640
Telefax: (068) 21-319

**VPISUJE V NASLEDNJE PROGRAME
IZOBRAŽEVANJA**

ZA ŠOLSKO LETO 1993/94:

I. PROGRAMI ZA PRIDOBITEV IZOBRAZBE

- osnovna šola za odrasle (brezplačno)
- poslovodska šola trgovinske stroke (pogoj za vpis: končana trgovska šola)
- program za pridobitev izobrazbe računovodje (pogoj za vpis: končana V. stopnja)
- EPF - Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor - center Novo mesto (vpis novincev bo v četrtek, dne 16. septembra 1993, od 9. do 12. ure, ostali vpisi od 15. do 18. ure)
- VUŠ - Višja upravna šola Ljubljana, center Novo mesto (vpis bo v četrtek, dne 30. septembra ob 15.30 uri).

II. SPLOŠNO IZOBRAŽEVANJE

- verificirani tečajji angleškega in nemškega jezika za odrasle
- verificirani tečajji slovenskega jezika za hrvaško-srbsko govoreče
- tečajji angleškega in nemškega jezika za mladino
- inštrukcije angleškega in nemškega jezika za odrasle in mladino
- tečajji šivanja in krojenja.

III. SEMINARJI

- za upravljalce centralnih ogrevalnih naprav
- za zastopnike prodaje blaga na terenu
- za vodilne delavce v podjetjih "strateški management in marketing"
- za vodenje poslovnih knjig.

IV. OSTALE DEJAVNOSTI

- posojanje učne tehnologije in svetovanje glede uporabe
- svetovanje državljanom za pridobitev izobrazbe ob delu
- organiziranje in izvajanje posameznih izobraževalnih oblik po naročilu firm in ostalih.

PLAVA LAGUNA Poreč

počitnice v obsegu sončnih poreških lagun
po posebno ugodnih cenah tedenskih aranžmajev

termin: 11. do 18.9.

hotel LILA	polpenzion	9.800 sit
hotel DELFIN	polpenzion	11.200 sit
hotel MATERADA	polpenzion	12.600 sit

Doplačilo za polni penzion je 2.100 sit.

V ceno je vključeno: 7 polpenzionov oz. polnih penzionov, turistična taksa in šola smučanja na vodi za otroke in odrasle.

Velik popust za otroke, tudi do 100 odst.!

En otrok v sobi s starši zastonj!

Informacije: vaša agencija ali pa Laguna Poreč

tel.: (0531) 351-122, 351-822; faks: (0531) 351-044.

ZARJA, stanovanjsko podjetje, d.d.

Prešernov trg 8, Novo mesto

ZBIRAMO INTERESENE ZA NAJEM POSLOVNIH PROSTOROV

1. v Novem mestu, Prešernov trg 8

II. nadstropje - 167,10 m²

Namembnost: pisarniška oz. podobna mirna dejavnost, možnost oddaje prostorov več najemnikom

2. v Novem mestu, Ulica Slavka Gruma 90

pritličje - 26,70 m²

Namembnost: pisarniška oz. podobna mirna dejavnost

3. v Žužemberku, Grajski trg 52

pritličje - 16,20 m²

Namembnost: pisarniška oz. mirna obrtna dejavnost

Od interesentov pričakujemo, da do 16.9.1993 oddajo pisne prijave z opisom dejavnosti in ustreznim potrdilom za opravljanje dejavnosti.

Za vse informacije in ogled prostorov se oglasite na naslov: Stanovanjsko podjetje ZARJA, d.d., Novo mesto. Tel. 23-928, 23-940, 22-071.

RAČKA, d.o.o.

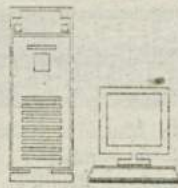
68000 Novo mesto
tel/fax: (068)21-058

ugodno!

Akcijska
prodaja
do 15.9.

**RAČUNALNIK
386 DX/40/214**

- OSNOVNA PLOŠČA 386DX/40, 128 CACHE
- DRAM 4 MB
- VGA KARTICA TRIDENT 512 KB
- AT IDE BUS HDD/FD + I/O CARD
- GIBKI DISK 3,5", 1,4 MB
- TRDI DISK SEAGATE 214 MB, 16 MS
- OHIŠJE MINI TOWER
- TIPKOVNICA US ASCII 101/102
- VGA BARVNI MONITOR TVM

Z nakupom računalnika vam pripada
2-dnevni računalniški tečaj na inštitutu
Jožef Stefan!

Garancija 24 mesecev!

samo
150.158 sit
s prometnim davkom

specializirana prodajalna
v BTC, Ljubljanska 27, Novo mesto (Javna skladišča)
... LEGENDA ŽIVI

W. M. M. A. F. E. V.

WORLD MODERN MARTIAL ARTS FEDERATION
WELTVEREINIGUNG DER MODERNEN KAMPSPORTARTEN
DACHVERBAND FÜR MODERNEN KARATE SPORT: SEMI FULL CONTACT
KICK BOXING KUNG FU-FORMEN - WAFFEN - SELBSTVERTEIDIGUNG ETC.
SPORT UND FITNESS - CENTER SPORTS TROSKA MAROF P. B. NOVO MESTO

KARATE

ŠPORT ZDRAVJE REKREACIJA

- vpis novih članov
- program obrambe in zaščite
- program hitre psihofizične transformacije
- začetni in nadaljevalni program
- zdravniška kontrola
- tekmovalni in demonstracijski program
- individualni trening

Vsak delovnik od 17. do 19. ure v športni
dvorani Marof.

Treninge vodi mojster športa
Šemso Šehić — ŠESTI DAN

**RADIATORJI
EVROPSKEGA
PROIZVAJALCA**

EVROPSKA KAKOVOST
SLO ATEST
5 LET GARANCIJE
KONKURENČNE CENE
RABATI ZA TRGOVINE

in material za:
VODOVOD IN
KANALIZACIJO
CENTRALNO KURJAVO
PLINSKO INSTALACIJO
ELEKTRIKO
BARVE — LAKI

V primeru, da vam izvedemo
tudi montažo centralne kurja-
ve, plina ali vodovoda, PLA-
ČATE SAMO 3% DAVKA.

TILIA

TEHNIČNA TRGOVINA IN
MONTAŽA INSTALACIJ

Novo mesto, Bršljin 21, tel. 068/27-197, fax. 068/323-209

M-POSLOVNI SISTEM MERCATOR
d.d. LJUBLJANA

MERCATOR-KZ KRKA z.o.o.
Novo mesto
Cesta komandanta Staneta 10
68000 NOVO MESTO

OBJAVLJA
prosti delovni mesti

1. komercialist — splošni program
2. komercialist — program meso in mesni izdelki

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev po zakonu izpolnjevati še naslednje pogoje:
pod 1., da imajo končano VII ali VI stopnjo šolske izobrazbe ekonomske ali komercialne smeri in 1. oz. 2. leti delovnih izkušenj na področju trženja;
pod 2., da imajo končano VII ali VI stopnjo šolske izobrazbe ekonomske, komercialne, živilske, kmetijske ali organizacijske smeri in 1. oz. 2. leti delovnih izkušenj na področju trženja. Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim rokom.
Na razpelo je dvosobno stanovanje v Novem mestu. Kandidati naj pisne vloge z dokazili o šolski izobrazbi in opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljejo na gornji naslov v 15 dneh po objavi. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po končanem roku za zbiranje prijav.

**VZGOJNO-VARSTVENA ORGANIZACIJA
NOVO MESTO**
Ragovska 18
68000 NOVO MESTO
Svet VVO

razpisuje
dela in naloge
ravnatelja

Za ravnatelja je lahko imenovan, kdor izpolnjuje splošne, z zakonom določene pogoje in posebne pogoje, ki so:
— vzgojitelj predšolskih otrok, psiholog, pedagog, specialni pedagog ali drug strokovni delavec, učitelj,
— da ima opravljen strokovni izpit,
— da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu v vzgojno-izobraževalnem zavodu in od tega najmanj 2 leti dela pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok,
— da ima organizacijske in strokovne sposobnosti, ki jamčijo, da bo s svojim delom prispeval k uresničevanju smotrov in ciljev zavoda, kar dokazuje s svojim minulim delom,
— da je pri svojem pedagoškem delu dosegal delovne rezultate, iz katerih izhaja, da bo lahko uspešno opravljal dela in naloge pedagoškega vodje zavoda.

Kandidati naj k prijavi priložijo dokazila o izpolnjevanju pogojev in pisno predstavijo svoj program razvoja vzgojno-varstvene dejavnosti v VVO.
Ravnatelj bo imenovan za štiriletno mandatno obdobje. Prijave nam pošljite v osmih dneh od dneva objave na gornji naslov s pripisom »za razpis«.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po objavljenem razpisu.

**VOZNIKI,
ŠPEDITERJI!**

Firma TRUCK d.o.o. Novo mesto v sodelovanju z nemško firmo JURID po ugodnih cenah nudi:

- zavorne obloge EVROMOST, MERCEDES, MAN (160, 180 in 220 mm širine, prva in druga špeciala + vlečna vozila BPW prva špeciala 200 in 220 mm)
- zavorne bobne, zadnje 160 in 180 mm
- kolesne vijake - matice
- kolesne vijake trilix - matice
- oljno bočno tesnilo EVROMOSTA
- rabljena platišča ("schlauflos feltne" 260 in 280 mm)
- plastične vložke za stabilizator MAN
- vložke sponskih rok EVROMOSTA - MAN
- sklopke - lamele F&SACHS $\varnothing = 380$ in 420 mm
- tesnila glave motorja MAN, MERCEDES
- oljne in zračne čistilce MAN, MERCEDES

TRUCK d.o.o. Novo mesto

tel./fax: 068/ 85 - 126, Nad Krko 21, 68 222 OTOČEC ob Krki

V SPOMIN

10. septembra mineva žalostno leto, od kar nas je zapustil naš dober mož, oče, deda in tast

**VIKTOR
PAVLENC**

iz Mirne Peči

Hudo nam je, ker te ni, vendar smo ponosni, da smo te imeli. Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 9. septembra - Peter Petek, 10. septembra - Luka Sobota, 11. septembra - Milan Nedelja, 12. septembra - Gvido Ponedeljek, 13. septembra - Filip Torek, 14. septembra - Zdenka Sreda, 15. septembra - Albin

LUNINE MENE
9. septembra ob 8.26 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: 9. in 10.9. (ob 20. uri) ameriška komedija Ostanite še naprej z nami. 11. in 12.9. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski kriminalni film Nina. 15.9. (ob 20. uri) ameriški psihološki kriminalni film Zatreškana.

CRNOMELJ: 9.9. (ob 20. uri) ameriška "odštekana" komedija Wayne's Word. Od 10. do 12.9. (ob 20. uri) ameriška psihološka drama Sostanovalka.
KRŠKO: 10.9. (ob 20. uri) in 11.9. (ob 18. uri) ameriški komični film Ostani na zvezi.
METLIKA: 10. in 12.9. (ob 20. uri) ameriška "odštekana" komedija Wayne's Word.
NOVO MESTO: Od 9. do 12.9. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Made in America. 11. in 12.9. (ob 16. uri) ameriška komedija Sam doma. Od 13. do 15.9. (ob 18. in 20.15) ameriška kriminalna Rt strahu.

kmetijski stroji

STAREJŠI RABLJEN TRAKTOR, do 50 KM, kupim. ☎ (061)738-619.
AGROZBIRA, trgovina Slavko Prosen, nudi najceneje akumulatore Vesna in Topla, gume za traktorje Barum, rezervne dele za traktorje Deutz, Tomo Vinkovič, kosilnice BCS, Ursus, Zetor, IMT, Fiat Štore. Cene so ugodne. Pokličite nas in se prepričajte! ☎ (064)324-802. 3221
TRAKTOR ZETOR 47 - 18, hidravlično koso Merti in silokombajn Sip 80 E, nove izvedbe, prodam. Martin Kocjan, Mihovica 16, Šentjernej. ☎ (068)41-188.
KOSILNICO FIGARO, diesel motor Lombardini (14 KS), generalno obnovljen, prodam. Anton Starič, Nasova 25, 69253 Apače. 3398
SILOKOMBAJN Kemper, primeren tudi za manjše moči traktorjev, in puhalnik Tajfun z elektromotorjem prodam. ☎ 42-660. 3430
TRAKTOR TV 523 s plugom in branimi prodam. ☎ 23-100. 3450
PLUHE za TV in druge male traktorje, primerne tudi za hribovite terene izdelujem. Garancija in preizkus na domu. Mušič. ☎ (061)737-152. 3475
TRAKTOR TX 45 A - JANEZ, 1300 delovnih ur, in traktorsko frezo, 150 cm, prodam. ☎ (068)85-880. 3500

motorna vozila

R 4 GTL prodam. ☎ 78-251. 3380
R 5 CAMPUS, letnik 1991, bel, in suho ostriše za hišo (10 x 11 m) prodam. ☎ (068)24-801. 3381
FIAT 126 P, rdeč, letnik 1987, prodam za 2.000 DEM. ☎ (068)85-038.
R 21, letnik 1989, 50.000 km, lepo ohranjen, prodam. ☎ 45-550. 3395
126 P, letnik 1987, prodam za 1.800 DEM. ☎ (068)22-144, popoldan.
Z 101, letnik 6/90, prodam. ☎ 84-707, Strža. 3413
GOLF D, letnik 1990, rdeče barve, zelo dobro ohranjen, nova oprema, prodam. ☎ 21-948, zvečer. 3434
R 5 CAMPUS, letnik 1990, prodam. ☎ 44-123, zvečer. 3438
JUGO 60, bel, ugodno prodam. ☎ 44-195. 3444
Z 101, letnik 12/88, 41.000 km, prodam. ☎ 26-647, popoldan. 3445
R 4, letnik 1983, registriran do 5/94, ugodno prodam. ☎ 25-105. 3446
126 P, letnik 1984, prodam. ☎ 85-692. 3449
JUGO 45 prodam. ☎ 73-205.
GOLF D, letnik 1984, S paket, prva barva, prodam. Jože Zakrajšek, Dol. Poniške 36, Trebnje. 3458
WARTBURG CARAVAN z golfivim motorjem, letnik 1989, prodam. ☎ (0608)81-556. 3465
JUGO KORAL 60, letnik 1989, prodam. ☎ 23-578, v večernih urah. 3466
KOMBI VW 8 in 1, letnik 1977, dobro ohranjen, registriran do 3/94, prodam za 5.700 DEM. ☎ (068)20-557. 3474
OPEL KADETT C, starejši letnik, registriran do 3/93, ohranjen, prodam. ☎ (0608)75-806. 3477
GS 1.3, letnik 1978, z veliko rezervnimi deli, in Z 101, letnik 1979, v celoti ali za dele prodam. ☎ 42-351. 3478
R 4 GTL, letnik 1992, prodam. ☎ 28-642.
UNO 45 S, letnik 87, prodam ali zamenjam za R 4 I. 89-90. ☎ (068)23-585.

LADO RIVO 1300, letnik 1989, prodam. ☎ 84-878. 3479
R 4, letnik 1990, registriran do februarja, prodam. ☎ (068)44-593. 3480
Z 750, letnik 1985, in VW, letnik 1975, prodam. ☎ 42-624. 3488
R 5 CAMPUS, letnik 9/90, bele barve, prodam. ☎ 28-394. 3489
JUGO, letnik 1986, prodam. Jože Mali, Regrač vas 22, Novo mesto. 3490

PIANINA AVTOHIŠA

Servisno prodajni center
Ločna 48,
68000 Novo mesto

RENAULT

— prodaja celotnega programa vozil RENAULT
 — ugodni kreditni pogoji, leasing
 — R5, CLIO, dobava takoj
 — odkup in prodaja rabljenih vozil

NOVO NOVO NOVO

— krediti za nakup vozil na 4 leta
Tel. (068) 324-533

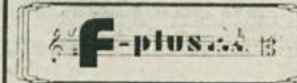
FRANCOZ NAD FRANCOZI

PEUGEOT
SPC TERZIN
 SERVISNO PRODAJNI CENTER

tel./fax. (068) 44-533
Obrtna cona, 68210 Trebnje

obvestila

ŽALUZIJE, ROLETE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ 44-662. 3442

TRGOVINA z glasbili

Šmihelska 19, Novo mesto
tel. (068) 23-820

Delovni čas od 15. do 19. ure
 ob sobotah od 8. do 12. ure

NOVO V NOVEM MESTU

Nudimo vam vse vrste glasbil in glasbene opreme za otroški in profesionalni program priznanih domačih in tujih proizvajalcev.

Kokoši nesnice prodajamo za zakol ali nadaljnjo rejo. **Cena 150 SIT.**

Jože Pršina, Dol. Toplice, Gregorčeva ul. 5.

Tel. (068) 65-203.

YURENA šola tujih jezikov

Ul. Marjana Kozine 49A
Novo mesto
tel./fax: 23-434

Vpis v tečaje angleškega, nemškega, francoskega in italijanskega jezika za otroke, mladino in odrasle.
 Vpis vsak dan od 8. do 11. ure dopoldan po telefonu ali osebno.

Cenjene stranke obveščamo, da prodajamo KOKOŠI na farmi na Gornjih Lazah. Humeč, tel. (068) 24-496.

TEČAJI TUJIH JEZIKOV TONSON IZOBRAŽEVANJE

obveščam, da je pričel vpis v začetne in nadaljevalne tečaje angleškega, nemškega, italijanskega, francoskega in španskega jezika.
Pričetek tečajev predvidoma 20. septembra.
Tečaj angleškega jezika za predšolske otroke.
Vsi tečaji bodo na OŠ Grm v Novem mestu.
Informacije in vpis po tel./fax: (068) 85-882.

MANA turistična agencija

Partizanska 7, Novo mesto
tel. (068) 321-115, 28-136

Izleti za skupine
 • Verona — Gardsko jezero 2 dni 98 DEM
 • Budimpešta 3 dni 155 DEM
 • Praga — Salzburg 3 dni 185 DEM
 in še ostali programi po ugodnih cenah?!

GARDALAND 2 dni 125 DEM

(prevoz, nočitev, večerja, zajtrk, vstopnina in vodenje)
v soboto, 18. septembra, ob 5. uri
 Prijave do ponedeljka, 13. septembra.

Možnost plačila na 2 čeka.

Agro d.o.o. Prodajalna SEJALEC

Cesta kom. Staneta 3, Novo mesto
tel. (068) 24-132

vam nudi:
 — veliko izbiro čebulnic jenskih rož
 — komplet vrtno orodje GARDE-NA
 — biralce za sadje
 — cevi za zalivanje vrta od 15 do 50 metrov
 — vreče za krompir, TUBERITE
 — PLANTANAZE — sredstvo za pripravo kvalitetne silaže
 — KADI PVC od 120 do 1500 litrov
 — brente, lakomnice, škarje in gajbice za trgatve
 — mlince za sadje in grozdje, stiskalnice
 — motorne žage in kosilnice na laks po ugodnih plačilnih pogojih — STIHL, TOMOS, ALPI-NA

Akcija: hrana za muce v pločevinkah: 400 gr — 70 SIT, 200 gr — 55 SIT.

KOLIBRI TRGOVINA IN ZASTOPANJE OTOČEC

Šentpeter 1, telefon in fax: 068/85-030

Poleg materiala za centralno kurjavo in vodovod vam nudimo tudi pestro izbiro bele tehnike in akustike po ugodnih cenah in na obročno odplačevanje.

Izdelujemo kvalitetne klasične in mini rolete po naročilu, v več barvah, po želji z montažo. Obrtnikom, roletarskim servisom in trgovinam nudimo rolete po meri ali v dolžinskih metrih, plastične omarice in ves pribor za rolete. Pokličite nas po tel.: 061/341-252. Z izdelki in cenami boste zadovoljni.

Računalnik 386DX40 tiskalniki, z. filtri — **ZNIZANE CENE, HITRADE.**
tel.: (061) 448-562

PLESNI CENTER DOLENJSKE
 vabi k vpisu

— **celoletne plesne šole za otroke in mladino, v ponedeljek, 13. septembra**
 — **plesni tečaj za odrasle, nedelja, 12. september** začetni ob 16. uri
 — **nadaljevalni ob 18. uri**
 — **četrtak, 16. september** začetni ob 18. uri
 — **nadaljevalni ob 20. uri**
v Plesnem centru na Loki.

V Bučna vas 35, Novo mesto, tel. 068/25-113

Delovni čas:
 od ponedeljka do četrtega od 7. do 22. ure
 petek, sobota od 7. do 24. ure
 nedelja od 10. do 22. ure.
Točimo temno in svetlo GOESSER PIVO in nudimo hamburgerje in tople sendviče.

preklci

NEŽA RODIČ, Dol. Ajdovec 18, Dvor, prepevujemo svojemu sinu Francu Rodiču, Dol. Ajdovec 18, Dvor, vsakršno prodajo ali dajanje v najem tak premoženja kakor tudi nepremičnin s posestvom v Dol. Ajdovcu 18. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala. 3455

Preključujemo zastopstvo za firmo Ford Paič, Krška vas, za območje Bele krajine.
Servisno prodajni center Molek Janez, Gradac 131, Gradac v Beli krajini.

posest

NJIVO, 45 a, v Vrhpolju- Vratičnica, prodam. Pavc, Potov Vrh 46. 3401
ZARADI odkupa stanovanje nujno prodam parcelo, primerno za vikend (25 a). ☎ 27-596. 3402

DVOSTANOVANJSKO HIŠO, novejšo, prodamo ali menjamo za stanovanje z vašim doplačilom. ☎ (068)84-614 ali ☎ (068)23-311 int. 152. 3404
GOZD, 4 ha in njivo, 22 a, prodam. Jože Šepec, Gorenja vas 2, Mokronog. 3409

1 HA mešanega gozda prodam. Dostop s kamionom. ☎ 24-443. 3415
STANOVANJSKO HIŠO, primerno za vikend, 65 m², v Loškem potoku - Travnik, prodam. Cena po dogovoru. ☎ (061)852-377, od 11. do 15. ure. 3419

20 A zapuščene vinograde v bližini Šmarjete in 96 a gozda v bližini Zbur prodam. Lidija Murgelj, Vel. Bučna vas 32 a, Novo mesto, ☎ 27-014. 3426

POD UGODNIMI POGOJI oddam v najem dobro vzdrževan vinograd (na žici) pri Šentrupertu na Dolenjskem. Oglej 11. in 12. septembra ves dan. ☎ (068)40-177. 3443

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

POSREDUJEMO

NEPREMIČNINE

Posredujemo pri nakupu, prodaji, zamenjavi, ocenjenju, svetovanju. Imamo v prodaji po ugodnih cenah stanovanja, poslovne prostore, vikende, parcele, kmetijska zemljišča in gozdove v Novem mestu in širši Dolenjski.

tel. (068) 22-282
 (od 8. do 18. ure)

NA SENOVEM prodamo starejšo hišo (52 a zemlje, vrt, njiva, opuščen vinograd. Cena 25.000 DEM. ☎ (0608)79-872. 3447
VSELJIVO STANOVANJSKO HIŠO v Sevnici ugodno prodam. Informacije na ☎ (0608)81-686. 3467
VINOGRAD, 1600 m², na lepi sončni legi pri Metliki, asfaltna cesta, elektrika na parceli, ugodno prodam. ☎ (068)21-881, po 19. uri. 3472
V OKOLICI Novega mesta kupim za zidljivo parcelo. ☎ 25-541, zvečer. 3499

prodam

150 - litrsko hidravlično stiskalnico grozdja, malo rabljeno, prodam. ☎ 49-329. 3376

STROJ za krivljenje tankostenskih cevi do fi 60 prodamo. ☎ (068)22-979. 3378

GROZDJE modre frankinje (1000 kg) in žametne črnine (500 kg), prodam. ☎ (068)52-826. 3379

CEPLJENO GROZDJE, belo, črno, v okolici Metlike ugodno prodam. ☎ (068)58-168. 3382

GROZDJE, belo in črno, prodam. Dostop z vsakim vozilom. Janc, Gor. Vrhpolje 31, Šentjernej. 3383

GROZDJE šmarnico prodam. ☎ 44-522. 3384

NOVO satelitsko anteno prodam. ☎ 27-356. 3386

MLIN za sadje, mlin za grozdje, hrbtno kosilnico Alpina in 40 rabljenih salonitk prodam. ☎ 44-036. 3388

KVALITETNO mešano grozdne prodam. ☎ 42-198. 3390

KRAVO s teletom in žetveno napravo za BCS prodam. ☎ 45-543. 3391

ZAMRZOVALNO SKRINJO, sesalec za prah, kotel za žganjekuho, termokumulacijsko peč, pečnice za kamin in salonitne plošče prodam. ☎ (068)21-145. 3393

18 m³ suhih bukovih drv prodam. ☎ 26-062. 3394

NOV 80 I bojler Tiki prodam. ☎ (068)24-118. 3397

GROZDJE, belo in rdeče, prodam. Jože Šiler, Prečna, ☎ 23-482. 3400

ČRNO GROZDJE (žametka, frankinja), prodam. Jože Ivanetič, Omota 8, Semič, ☎ 56-170. 3403

HRASTOVA metrska drva prodam. Dragovan, Svržaki 9, Metlika. 3405

NOVE vinske sode prodam. ☎ 85-484. 3408

ZIDAN kromiran štedilnik, štedilnik (2 plin, 4 elektrika) in hladilnik prodam. ☎ 21-239. 3411

1000 KG žametne črnine in 300 kg frankinje prodam. ☎ 27-124. 3412

HRASTOV SOD, 400 l, malo rabljen, poceni prodam. Dragman, Bršljin 36, ☎ 28-774. 3414

KITAJSKO OLJE pomaga pri glavobolu, zobobolu, astmi, bronhitisu, revmi. Priložen inhalator. Cena 22 DEM. Pošljem po povzetju. Naročila po ☎ (062)302-247. 3416

SEDEŽNO GARNITURO, dvosed, možno ležišče, kotni element in fotelj, malo rabljeno, prodam. ☎ (068)85-606, od 17 ure dalje. 3417

RDEČE GROZDJE prodam po 40 SIT/kg. ☎ (065)69-040. 3420

GROZDJE ŠMARNICO in kravo za zakol prodam. ☎ (068)78-429. 3421

DVA NOVA POGRAĐA z jogijem in starejšo komodo ugodno prodam. ☎ (068)20-291. 3422

PRALNI STROJ, dobro ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)26-881. 3425

KROMPIR za ozimnico, bel ali rdeč, prodam. ☎ 85-840, po 20. uri. 3432

KAKOVOSTNO GROZDJE ter cviček z registrom prodam. Fabjan, Gradšče pri Šentjerneju, ☎ 42-967. 3427
NAGROBNE SVEČE ugodno nudimo v nadaljnjo prodajo. ☎ (068)22-690.
KAVČ, dva fotelja in stekleno mizico prodam za 42.000 SIT. ☎ (068)24-288. 3433
KVALITETNO GROZDJE, kraljevino, rizing, modro frankinjo in žametno črnino, prodam. Dostop z vsakim vozilom. Srečko Franko, Gor. Vrhpolje 17. 3439
ŠMARNICO, žametno črnino in frankinjo poceni prodam. ☎ 42-128. 3440

MLADO KRAVO simentalke s 5 tednov starih teletom prodam. ☎ (068)87-208. 3441

VIDIA LIST za cirkular, več dimenzij, ugodno prodam. ☎ (061)556-808. 3451

TRAJNOŽAREČO PEČ, novo, prodam za polovično ceno. ☎ (068)28-501. 3452

PIANINO KRONENBERG prodam. ☎ 24-357. 3453

PRALNI STROJ Gorenje in Kuppersbusch z blokom in črpalko za centralno ogrevanje, oboje rabljeno, poceni prodam. ☎ 23-096. 3456

MODRE FRANKINJE, cca 1000 kg, in cca 1000 kg žametovke, prodam. ☎ 52-552. 3457

KVALITETNO GROZDJE, žametno črnino, modro frankinjo in kraljevino, prodam. ☎ 41-160. 3459

GROZDJE, cepljeno in šmarnico, prodam. ☎ 49-701, od 18. do 21. ure. 3460

BELO IN RDEČE GROZDJE kvalitetno sorte prodajamo po nižji ceni, kot bo kupovala vinska klet. Informacije po 20. uri na ☎ (068)76-567, (068)73-486. 3461

ŠMARNICO in izabelo prodajamo. ☎ (068)76-147. 3462

GROZDJE frankinjo in žametno črnino prodam. ☎ 41-079. 3469

RABLJENO strojno opeko zelo ugodno prodam. Jože Cimermančič, Vinja vas 29, Novo mesto, ☎ 43-848. 3473

VEČ brejih telic in bazen za mleko (300 l), prodam. ☎ (068)87-036. 3476

NOVO MIZO (150 x 75, smreka), dve klopi in tri stole prodam. ☎ 43-618. 3481

GROZDJE šmarnico prodam po ugodni ceni. Ivan Mlakar, Hrastulje 10, Škocjan, ☎ (068)76-035. 3482

ŠTEDILNIK Kuppersbusch, nov, prodam. ☎ 28-939. 3493

GROZDJE modro frankinjo, žametno črnino ter rumeni plavec prodam. ☎ 42-256. 3494

ROVOKOPAC kombinirko MF 50 D, letnik 1984, - teleskopska roka, ugodno prodam. ☎ (068)73-552. 3498

razno

ANGLEŠKI JEZIK za osnovne in srednje šole poučujem. Tudi prevajam. ☎

V NAJEM ODDAM prostore, primerne za skladišče in prostore, primerne za stanovanje. ☎ (068)60-408. 3496
DELAVNICO, velikosti 120 m², v Metliki, oddam v najem. Ogled vsak dan. Jovo Goleš, CBE 3, Metlika. 3497
DO 2.000 DEM posodim, obresti 5-6 %, garancija čeki tekočega računa. Realizacija takoj. ☎ (069)22-490. 3436

službo dobi

ŽENSKO ZA POMOČ v gospodinjstvu zaposlimo. ☎ (068)22-979. 3377
ZAPOSLIMO komercialista s V, ali VI. stopnjo in Soferja z B in C kategorijo. ☎ (068)41-188. 3387
ISČEMO pripravnico s končano gostinsko šolo (kuharico ali natakario). Stanovanje v hiši. ☎ 43-797. 3392
KV ZIDARJE zaposlimo. ☎ (063)882-767. 3396
ZASEBNO PODJETJE na Dolenjskem takoj zaposli računovodjo. Praksa ni obvezna. Pogoji: ekonomska srednja šola, lasten prevoz in veselje do dela. Pismene ponudbe pod šifro: "TAKOJ" 3418
HONORARNO DELO, 100.000 SIT mesečno, obvezen avto! Prijave v četrtek ob 18. uri, Ločna 8/a, Novo mesto. 3491

TURISTIČNO PODJETJE išče nove delavce za delo na terenu za območje Krškega. Če si mlad, komunikativen in prijetne zunanosti, pokličite na ☎ (066)37-269, od ponedeljka do petka, od 9. do 17. ure. 3423

USPEŠNO PODJETJE redno zaposli več sposobnih organizatorjev ter komercialistov. Vabljeni tudi drugi. ☎ (061)341-542. 3424

DISKONT v Trebnjem honorarno zaposli dve izučeni trgovki. Zainteresirane naj pišejo na naslov: Tejka, d.o.o., Ul. heroja Slaka 29, Trebnje, ali na ☎ (068)45-711. 3464

POTREBUJEMO še nekaj potnikov iz območja Kočevja ali Ribnice za prodajo in razvoz zanimivih artiklov na terenu. Odlična zaslužek. Pogoji: osebni avto. ☎ (068)24-780, dopoldan in (068)23-977, popoldan. 3487

SLOVENSKA KNJIGA, D.O.O., vabi k sodelovanju komercialne zastopnike za trženje poslovnih artiklov po podjetjih in pri zasebnih podjetjih za področje Dolenjske, Bele krajine, Posavja. Od zastopnikov pričakujemo komunikativnost, urejen videz, lasten prevoz. Prijave v roku 8 dni na naslov: Slovenska knjiga, d.o.o., Litjska 38, Ljubljana. 3491

DEKLETA za delo za šankom išče-mo. ☎ (0609)613-167. 3468

KV MIZARJA s prakso in mizarja pripravnika takoj sprejemem. Nudimo tudi sobo. ☎ (061)191-642. 3470

TUDI VAŠE SANJE lahko postanejo resničnost! Bodite prvi z izdelkom za vsakogar. Ljudje vas potrebujejo, prisluhnite jim in ostali vam bodo hvaležni. Vas zanima delo agenta z iskanimi artikli? ☎ (068)21-281. 3483

BIFE v Novem mestu zaposli dekle za delo v strežbi. ☎ 25-781. 3484

FARMACEVTA s SŠI z vsaj enim letom delovnih izkušenj zaposli Sivalca Črnomelj, Partizanska pot 15. Prijave pis-meno na naslov. 3492

NAVODILA za različne vrste samostojnih del z naslovi za nabavo materiala in za prodajo blaga vam pošljem. Kerec, Poštno ležeče, 61261 Ljubljana - Dobru-nje. 3435

ZOBOTEHNIČNO, lahko začetnico z opravljenim izpitom, zaposlim. Šifra: "TAKOJ" 3437

SKROMNOST JE LEPA ČED-NOST - pozabite nanjo in se prerinite v ospredje! Ljudje vam bodo prisluhnil, vas toplo sprejeli in nikoli pozabili. Vas zanima delo agenta na terenu z iskanimi artikli? Pokličite na ☎ (061)119-269!

stanovanja

UČITELJICA nujno najame v Senvnici garsonjero ali manjše stanovanje z mož-nostjo odkupa. ☎ (063)856-619. 3406

STANOVANJE v Krškem (70 m²) prodam. Tone Kaplan, Pot na Črnile 9 a, Leskovec. ☎ (0608)31-796. 3407

GARSONJERO (38 m²) v bližini centra Novega mesta prodam. ☎ 27-593. 3471

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu ugodno prodam. ☎ 27-361. 3485

TRISOBNO OPREMLJENO STA-NOVANJE v hiši oddam. ☎ 27-134.

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila draga ma-ma, tašča, sestra, babica in prababica

VIDA TOMC
s Primostka 7

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali, nam izrekli so-žalje, darovali cvetje in sveče. Posebna hvala zdravniku dr. Videtiču in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je po težki bolezni zapu-stil naš dragi mož, oče, dedi, stric in svak

ALBIN RAJER
krojaški mojster v pokoju iz Žabje vasi

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, pomoč v težkih trenutkih, darovano cvetje ter vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala dr. Vod-niku, osebju Internega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, UKC Ljubljana, pevcem za poslovilne pesmi in g. patru Luki za lepo oprav-ljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Solza, žalost, bolečina te zbudila ni, le srce in duša ve, kako boli, ko veš te ni.

V 58. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedo, brat in stric

JANEZ RADELJ
iz Dol. Ponikev pri Trebnjem

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče in sv. maše ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se podjetjem Trimo Trebnje, Merkator Gradišče Trebnje, Frizerskemu salonu Slavka iz Novega mesta, g. kap-planu za opravljen obred, pevcem iz Trebnjega ter govornici za poslo-vilne besede.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 86. letu starosti se je tiho poslovila od nas in odšla v novo življenje naša ljuba mama, stara mama, prababica, teta in botra

JOŽEFA LAMOVŠEK
rojena Perko
iz Mirne vasi pri Trebelnem

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, daro-vali cvetje, sveče in sv. maše, ter vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala kolektivu Žito-pekarstvo in testinarstvo Ljubljana, cerkvenim pevcem za zapete ža-lostinke, g. župniku za opravljen obred ter zdravnici in patronažni sestri Zdenki iz ZD Mokronog. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

☽ trenutkih, ko se srečujete z izgubo svojih najbližjih, vam bomo stali ob strani mi.

Pogrebne storitve
Sonja Novak, Stritarjeva 2, Novo mesto
tel. (068) 21-134

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta

VIKTORJA KOSA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom in dobrim sosedom za vso pomoč v težkih trenutkih, za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na pokojnikovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi KZ Mercator, Krki, Labodu ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem in vsa-kemu še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je po kratki in težki bolezni zapustil dragi mož, oče, brat, stric in svak

BOŽO ČAVLOVIČ
iz Novega mesta

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pos-premili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi Gasilskemu društvu No-voteks in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

BOLEČ IN ŽALOSTEN JE SPOMIN

Nihče ne ve za bolečino, ki v srcu mojem zdaj leži, spomin pa nate vedno bolj in bolj živi.

11. septembra mineva žalostno leto, odkar je prenehalo biti srce ljubemu možu

FRANCIJU KOSU
iz Šmarjete 4

Prisrčna hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prinašate cvetje in prižiga-te sveče na njegovem mnogo preranem grobu.

V tih žalosti žena Martina

ZAHVALA

Ob soočanju s kruto resnico in spoznanjem, da med nami ni več

IVANKE BONČINA
roj. Kek

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste njeno bolezen spremljali z obiski in bodrili besedami ter jo s spoštovanjem spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje, sveče in sočustvovali z nami. Še posebej se zahvalju-jemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za pomoč v času njene bolezni ter za oporo v teh težkih dneh. Zahvaljujemo se duhovniku g. Mežanu za darovano sv. mašo. Hvala!

Družina Bončina
Idrija, 30.8.1993

ZAHVALA

Življenje celo si garala, vse za hišo in otroke si zdajala, le sledi ostale so povsod od dela svojih pridnih rok.

Ob izgubi naše drage mame, babice, prababi-ce in tašče

PEPCE KOS
rojene Klenovšek
iz Krmelja 62

se iz srca zahvaljujemo sosedom za podarjene vence in cvetje ter izreč-no sožalje. Zahvaljujemo se tudi kolektivu Lisce in Metalni za podarje-na venca ter izrečeno sožalje, še posebej pa družini Slapšak za podarje-no prvo cvetje, g. župniku za lepo opravljen obred ter govorniku g. Dušanu Močniku za lepe poslovilne besede.

Žalujoči: sinovi Jože, Herman, Franci, Peter in hčere Poldi, Lada, Lenčka, Marija, Anka z družinami

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je po težki bolezni zapu-stil dragi mož, oče, stari oče, stric, svak in tast

ALOJZ ŠOLN
z Rake 64

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, znancem in pri-jateljem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožal-je, darovali cvetje, sveče in svete maše ter pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo Pepci Krištof in Dimitrovičevim za nesebično pomoč ter g. župniku za lepo oprav-ljen obred, zdravstvenim delavcem in Društvu upokojencev, trgovini Julija in blagovnici Krško pa za podarjeno cvetje.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ni smrt tisto, kar nas loči, in življenje ni, kar družini nas. Še vezi močnejše, brez pomena zanje so razdalje, kraj in čas. (M. Kačičeva)

Ob smrti naše drage mame, stare mame, ses-tre in tete

MATILDE KIRN
iz Ragovske 7, Novo mesto

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali in jo spremili na njeni zadnji poti. Hvala sodelavcem SVD GE Revoza, sosedom, Tiskarni in prijateljem, gospodu župniku za lep obred, osebju Splošne bolnišnice Novo mesto in Kliničnemu centru Ljubljana, osebju Doma starejših občanov Metlika, Novo mesto za skrb in nego, gospej Mariji Božič, soc. delavki ter vsem, ki ste pokojno obiskovali in ji lajšali zadnje dni življenja. Hvala vsem, ki jo boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: sin Rajko in ostali sorodniki
Novo mesto, 6. septembra 1993

portret tega tedna

Ivan Gorenc

renc danes pravi, da si je elektriko vsak sam plačal z lesom in delom. Pet let pozneje, ko so se pričeli pripravljati, da si odpro okno v dolino in svet z malo širšo makadamsko cesto namesto dotedanje, bolj kolovozu podobne poti, jim je občina že pomagala, prednjačila pa je "Gozdna". Mimogrede: danes imajo do Hrastnega že celo asfalt, pred kakšnimi desetimi leti pa so zazvonili telefoni.

Ivan Janeza Gorenc (tako pravi, da so ga klicali pri vojaki), je še rosno mlad, star le poldrugeto leto, izgubil leta 1916 očeta Janeza na soški fronti pri Doberdolu. Oče mu je zapustil celotno posestvo, ki danes meri okrog 40 hektarov. 27 ha je gozdov, tako, da z lesom Gorencovi nimajo kakšnih posebnih skrbi. Ivan je še kot mladenič začel obnavljati sadovnjak, zato si je omislil lastno drevnico. "Takrat je šel jabolčnik v promet. Pred leti sem še zapeljal 15 ton domačih jabolk v mirensko Dano, zdaj pa se niti to ne izplača, jabolčnika pripravimo le še kakšno malenkost, bolj za kis, in sadovnjak se stara, propada," pravi Gorenc. Obnavljal je tudi domačijo, postlopa. Po 2. svetovni vojni so sicer Gorencovi iz stežka prenašali pezo obvezne oddaje, saj so morali več oddati, kot so pridelali v teh hribovih. Pred 20 leti je Ivan začel obnavljati približno hektar vinograde. V vinogradu je najraje, v zidnici, ki jo je leta 1834 postavil njegov stari oče, pa je še zdaj kar nekaj sodov, ki jih je Ivan izdelal sam. Naredil je tudi precej čebrov, nekaj vrat in oken. Te ga se je Ivan naučil, ko je pomagal mojstrom, zmeraj pa je rad prebiral kakšne strokovne knjige ali časopise in tako širil svoja obzorja. Tudi Gorencovih 6 otrok, ki so vsi pri svojem kruhu, je vaje njih trdega dela. Družini sina Ivana, ki je ostal v domačiji na Hrastnem 5, njegovi brajci in sestri s sorodstvom složno pomagajo na domačiji. V hlevu imajo Gorencovi okrog 20 glav živine, vse več pa si obetajo od pred petimi leti pričete kmetijskega turizma na tej zaščiteni kmetiji.

PAVEL PERC

Podgorski praznik v Jurni vasi

Jutri Osina podoknica

JURNA VAS - Osina podoknica Nedeljskega dnevnika s podokničarjem Francem Pestotnikom, ki je doslej prepoštovala po dolgem in počez že skoraj vso Slovenijo, bo v petek, 10. septembra, ob sedmih zvečer v Jurni vasi v gostilni Stangelj. Veselo, bo kot še nikoli, saj se bo pekel tudi tolst volič in odojki, peli bodo domači fantje, igrali pa bodo priljubljeni Henčki.

Tudi doslej so to bile vesele rajze, saj prinaša Osina podoknica s seboj dobro voljo, ki se ji preprosto ne da upirati. Tako je bilo tudi na Primorskem, Gorenjskem, v Zasavju in Beli krajini. Na Koroškem in vsepovsod, kjer smo bili, so jo ljudje sprejeli odprtih rok, saj prinaša podoknica na naše podeželje tudi svežino in nov humorni utrip. Za to prilžnost pa se bo vrli podokničar še posebej potrudil tudi na račun Podgorja in Podgorcev.

Posebnost bodo tudi vesele viže Henčkov. Kotarjev Ivan, kakor se po domače pravi Ivan Stanglju, pa bo, če bo pravi čas za to, pripravil tudi posebno gobjo gostijo, popestreno z Maršičevo ekološko enolončnico.

L. LESAR

ŠPORTNI RIBIČI ZA NASLOVE

KOSTANJEVICA - Člani kostanjeviške ribiške družine se že celo poletje pripravljajo na organizacijo državnega prvenstva v športnem ribolovu, ki bo na reki Krki v soboto in nedeljo, 18. in 19. septembra. Temeljito so očistili brežino in strugo reke, tako da bodo imeli tekmovalci iz cele Slovenije kar najboljše možnosti za tekmovanje. Oba dneva bo začetek tekmovalstva ob 10. uri, ribiči bodo imeli na voljo tri ure časa, o zmagi pa bo odločala predvsem skupna teža ulovljenih rib, ki bodo po tehtanju žive vrnjene v reko. Ribiči lahko na tekmovalnih za vabo uporabljajo sicer prepovedane kostne črve in drago ribjo hrano, s katero privabijo plen na svoje lovno mesto. Kako spretni so tekmovalci pove že podatek, da najboljši ujamejo v eni uri tudi po 300 zelenik, ki ravno tako kot večje ribe lahko prinesejo zmago. Pokrovitelj državnega prvenstva, ki se bo s povorko skozi Kostanjevico in svečano otvoritvijo začelo že v petek ob 16. uri, je znani italijanski proizvajalec ribiške opreme Ignesti, ribiči pa bodo na tekmovalju lahko kupili njihove izdelke in opremo nekaterih drugih znanih proizvajalcev.

Kaj vse še zdaj znajo Ribničanje

Lončarji in suhorobarji pokazali, kaj so jih naučili predniki - Petstoletna tradicija lahko pomaga premostiti tudi sedanje hude čase - Ob sejmu veliko prireditev

RIBNICA - S parado zdomarjev, krošnjarjev, narodnih noš, piščalkarjev, godbe, čebelarjev, gobarjev, konjenikov, rejcev malih živali, kinologov s psi, pevci itd. se je začel minulo nedeljo letošnji, 18. po vrsti, Ribniški sejem suhe robe, lončarstva in obrti.

Uradni del se je po paradi nadaljeval pred Zadržnim domom, kjer so pevci iz Lončarije zapeli Ribniško himno. Predsednik Turističnega društva Ribnica Andrej Klemenc je nato pozdravil razstavjalce in obiskovalce, pokrovitelja Pivovarne Obinovalce, delegacijo pobratene italijanske občine Arcevia in vse, ki so denarno in drugače pripomogli k letošnjemu Ribniškemu semnju.

Za njim je spregovoril predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Mar-

jan Rožič, ki je poudaril, da je turizem izrazita razvojna priložnost Slovenije. Družba mora spremeniti odnos do turizma, ki naj bi bil v Sloveniji kakovosten, nemožičen in okolju prijazen. Opozoril je na domačo obrt, suho robo in lončarstvo, ki tudi lahko dajo mladim družinam in nezaposlenim lep kos kruha, če bo trgovina znala primerno vnovečiti te izdelke in če bo to spodbujeno z davčno politiko in drugače.

Glavna, Šeškova ulica je bila za to priložnost rezervirana za izdelovalce in prodajalce izdelkov domače obrti. Še posebno lepo je bilo videti pri delu predice, ki so razpostavile kolovrate ob nekdanji prodaji Spomin-karstva in pridno predle. Spet drugi so izdelovali zobotrebce in druge suhorobarske izdelke, vendar je bilo letos izdelovalcev precej manj kot prodajalcev. Zanimanje kupcev za izdelke domače obrti je bilo kar precejšnje, še večje pa za izdelke drugih obrtnikov in prodajalcev, ki so zasedli skoraj vse ostale ribniške ulice.

Ob sejmu pa je bilo še veliko prireditev. V parku ribniškega gradu so kinologi pokazali, kaj znajo njihovi psi. Rejci malih živali so predstavili svoje ljubljence, kjer je posebno pozornost vzbujal kozel srnaste

pasme, last Franceta Žuka. Na gobarski razstavi je bila posebna pozornost deležna goba luskasti luknjač, ki je tehtala kar 32 kg. Odrpta je bila tudi razstava umetnin iz cerkev ribniške župnije. Nekoliko skrita pa je bila razstava del domačega slikarja amaterja Milana Čiroviča, ki je dela razstavil kar na svojem dvorišču. Odpadel pa je prikaz, kaj vse začne ribniški konji in konjeniki, in to le zato, ker je bilo vadišče zaradi dežja ponoči preveč razmočeno.

J. PRIMC

OBVEZNA SMER IN JASMIN STAVROS NA OTOČCU

OTOČEC - Kdo se ne spominja časov, ko so v Motelski restavraciji na Otočcu igrali Orioni? Tako profesionalnih glasbenikov pri nas seveda ni veliko, vendar se na Otočcu trudijo, da bi njihova restavracija postala ponovno prijeten zabaviščni center. Skupina, ki bo skrbela za ples in prijetno razpoloženje vse septemberske sobote, je Obvezna smer. V petek, 10. septembra, od 20. ure dalje pa bo v motelski restavraciji nastopil Jasmin Stavros s spremljajočo skupino.

DOLENJCEV NI BILO V PTUJU?

PTUJ - Na 24. slovenskem festivalu domače zabavne glasbe Ptuj '93 je nastopilo kar 30 ansamblov, največ uspeha pa so imeli štajerski. Nagrado za najboljšega debitanta je dobil Domžalski odmev, za njim pa še Rokondo kvintet, ki je vnesel nov pristop v tovrstno glasbo. Zlato Orfejevo značko so prejeli ansambli: Comet, Fantje izpod Rogle, Saleški fantje, Dan in noč, Podkrajski fantje, Ptujski instrumentalni ansambel, Adria kvintet, Primorski fantje in Ansambel Borisa Razpotnika. Na večeru novih melodij je občinstvo prvo nagrado prisodilo avtorju glasbe Franciju Zemetu za Slovensko polko, drugo nagrado komponistki Ireni Vrčkovnik za skladbo Spogledljivko, tretjo pa Borisu Roškerju za vižo Abrahamka. Najboljša nova melodija Ptuj je po mnenju strokovne komisije viža Edvina Fliserja z naslovom Pred nama je novo jutro.

D. P.

V SOBOTO ROCK NOVO MESTO 93

NOVO MESTO - V soboto, 11. septembra, natančno teden dni po ljubljanskem Novem rocku, bo ob 19. uri na športnem igrišču na novomeški Loki velika rock prireditev, na kateri bo nastopilo pet glasbenih skupin: Salto mortale iz Novega mesta, Artificial Pussys in M. I. L. K. iz Ptuj, No Limits iz Kopra, kot zvezda večera pa bo nastopila Demolition Group iz Cerklj ob Krki. Prireditev bo organiziral novomeški MKC. Vstopnine ni. Če bo deževalo, bo prireditev odpadla. Vabljeni!

Kitara za nagrado

NOVO MESTO - Kot smo zapisali že prejšnji teden, smo tudi v uredništvu radovedni, kako ste šolarji preživeli počitnice, in vas zato povabili k pisanju. Niste nas razočarali. Prva pisma že prihajajo na naš naslov in vaša doživetja so napisana tako, da izbira res ne bo lahka. Povabilo k pisanju velja še vsem tistim, ki ste prezrli, da homo enega od vas za opis počitniških doživetij nagradili s kitaro, ki smo jo kupili v trgovini z glasbilo F-plus v Novem mestu. Najboljši spis, ki ga bo izbrala posebna žirija, bomo objavili tudi v našem časopisu. Korajža velja! Sedite k pisanju in nam spise do ponedeljka, 13. septembra, pošljite na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto, s pripisom "Počitnice".

Miss Loka 93

V soboto izvolitev najlepše - Še je čas za prijave

NOVO MESTO - Poleg spremljajočih prireditev ob otvoritvi prenovljenega gostišča na Loki bo v soboto, s pričetkom ob 20.30 še večer s plesom, izvolitvijo miss in modno revijo. Voditeljica bo Saša Gerdej. V prejšnji številki Dolenjskega lista smo dekleta povabili, naj se prijavijo

● Prijave s celimi naslovi pošljite do petka, 10. septembra, na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 130, 68000 Novo mesto, s pripisom "Miss Loka".

za izbor miss Loka 93. Ker je čas za prijave še do jutri, 10. septembra, pričakujemo, da se boste nekatere še odzvale povabilu, lahko pa v soboto zvečer pridete kar na Loko, kjer vam bodo prireditelji dali vsa potrebna navodila. Nagrade, ki jih bodo prejele najlepše, so vabljuje.

SUHOBOBARJI IN LONČARJI SO SE SPET PREDSTAVILI - Tudi letošnji Ribniški sejem je privabil v Ribnico veliko kupcev od vsepovsod. Tudi parada je bila letos posebno zanimiva. Slavnosti govornik pa je bil predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Marjan Rožič. Na fotografiji: z letošnjega semnja v Ribnici. (Foto: J. Primc)

Kaj je na sliki?

3.000 TOLARJEV ZA NAGRA-DO - Skoraj neverjetno je, da je izvir Gospodične, ki smo ga slikali za nagrado prejšnjega tedna, tako podoben Rozaliji v Krškem, da je zavedel kar nekaj naših bralcev. Pravilnih odgovorov kljub temu ni manjkalo in nagrada gre ta teden na Ratež; dobila jo bo Darinka Golob, Ratež 33, p. Brusnice. Vabimo vas, da ugibate še naprej. Morda vam bo prihodnjič, ko bomo žrebali, sreča nasmehnila prav vam. Izpolnjene kupone na dopisnicah pričakujemo do ponedeljka, 13. septembra, na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto.

Kaj je na sliki? .....
Moj naslov: .....

Kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto

Halo, tukaj je bralec Dolenjskega!

Kdor kliče "Dolenjska", naj se najprej predstavi, sicer s pisanjem ne bo nič - Kako so policisti v Metliki skrbeli za varnost šolarjev - Mali človek naj plača - PM ni več

Po skoraj polurnem čakanju, ko je že kazalo, da za pričujočo rubriko tokrat ne bo kaj pisati, je pred tednom dni končno le prišel prvi klic, za njim še eden in še in še. Torej vse lepo in prav, poreče kdo, le potrpeti je treba. A vseeno ni tako preprosto s tole rubriko, katere namen nakažemo v vsakokratni napovedi. Zaradi nje je imelo dokajšnje nevedčnosti že več bralcev, nekajkrat se je opeklo celo uredništvo. Najbolj zgovorna o tem je nedavna objava "sodbe v imenu ljudstva", pa tudi današnji popravek pove veliko. In če bi vsak četrtek klicalo toliko "brez-umnih" bralcev kot zadnjič, uredništvo pa bi njihova sporočila nekritično objavilo, potem bi bilo sodb in za-dreg nič krivih ljudi še več.

Težko je na hitro preveriti, ali je človek, ki hoče sodelovati v rubriki, res tisti, za katerega se je predstavil. Z lažnim imenom nas torej ni težko

spraviti na tanek led, zato smo pri povzemanju klicev na moč previdni; vse, kar diši po osebnih zamerah, obrekovanju ali je na robu dokazljivega, kajpak ne pride v časopis. Povsem jasno je, da ne pišemo in ne bomo pisali o stvarih, ki jih sporočajo ljudje brez imen. Zaradi dobro-namerne opozorila na nepravilnosti, krivice ipd. pa zaradi poštenih kritike kogarkoli ali česar koli v zdajšnjih časih zagotovo ne bodo nikogar zaprli, zato ni nobenega razloga zamolčati, kdo je tisti, ki o tem ali onem misli tako ali drugače.

Stvar mora sedeti, pravimo pri časopisih, kjer nam gre za pisanje po resnici. In če človek, ki nas pokliče, še imena noče povedati, kako naj potem vemo, da je tisto, kar hoče spraviti v javnost, resnično? Toliko v premislek tistim, ki so v četrtek klicali, a se niso hoteli predstaviti, enako vsem, ki se bodo oglasili drevi ali

kdaj drugič.

Kdo je in kje stanuje, vemo za gospo iz Metlike, ki je ogorčena nad tamkajšnjimi policisti. Pred začetkom pouka je bilo veliko govora o tem, kako zagotoviti varnost otrok na poti v šolo, pri čemer policisti niso bili omenjeni zadnji, še več, napovedovali so poostren nadzor. V Metliki iz slednjega ni bilo nič, gospa se je sama prepričala, da v sredo in četrtek ni bilo ne pred začetkom ne ob koncu pouka nobenega policista blizu prehoda za pešce, kjer prečka Vinogradniško cesto največ šolarjev.

Iz besedovanjabralca iz Blatnega pri Globokem se je dalo razbrati, da je on eden od črnograditeljev, ki bi svoje nelegalno početje lahko uzakonili s primernim plačilom. A po njegovem je ta zakonska možnost vse prej ko pravična do malih ljudi. "Gospodje komunistični, nekdanji in današnji, ki so gradili na črno, tovarne in vile, so zase že zdavnaj poskrbeli, mi naj pa zdaj plačujemo," se je jezil, ve se na koga.

Kazalo je, da Novomeščan krivdo za staro dopolnilno tablo na znaku, ki v Vrhovčevci ulici pred policijsko postajo ustavljanje in parkiranje "dovoljuje za PM", vali na policiste, končno pa sta z dežurnim novinarjem poenotila mnenje, da je za zamenjavo te in drugih tabel, ako policijo povezujejo z nekdanjo milico, najbrž zadolžen kdo drug.

D. R.

HALO - ALO PIZZA!

(068) 24-415 ZARADI VAS

BORIS NI TISTI BORIS

Boris Krhin z Rateža nam je po telefonu sporočil, da on ni tisti Boris z Rateža, ki nam je javil (glej: Halo, tukaj je bralec Dolenjskega, DL 2. septembra), da je na Trški gori večkrat opazil terensko vozilo TO z visokim častnikom in se ob tem vprašal, če morda slovenska vojska tam ne pripravlja katerega od svojih novih oporišč. No, v uredništvu vemo za pravega Borisa in se zato Borisu Krhinu opravičujemo, če je imel zaradi te drobne javne kritike menda ne nedotakljive Teritorialne obrambe res težave.

Uredništvo DL

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Priluh-nili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, potskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnul.

stadio
BEST NAJBOLEŠI

Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado Tatjanci Starič, Vinja vas 43, Novo mesto. Nagrajenki čestitamo!

- (2) Ne hiti na Tahiti - ANS. HENČEK
- (3) Dober dan - SALEŠKI FANTJE
- (1) Sredi noči zvezda žari - ANS. BORISA RAZPOTNIKA
- (4) Brhko dekle - ANS. ROBERTA PRAPROTNIKA
- (8) Vinska pesem - FANTJE IZPOD ROGLE
- (5) Vse najboljšo, draga mati - ANS. VESNA
- (6) Glejte, že sonce zabaja - TINE LESJAK IN BORUT KLOBUČAR
- (7) Fantič mlad - ANS. VINKA CVERLETA
- (-) Kolovrat - TRIO FRANCIJA CVERIRKA
- (10) Najlepša leta - JOŽE SKUBIC IN SLAPOVI

Predlog za prihodnji teden: Nazaj na vas - IGOR IN ZLATI ZVOKI.

KUPON ŠT. 36

Glasujem za:.....
Moj naslov:.....

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto